

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2070 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

SLOVENEK

Za zvezdo

Kaj je držalo modre pokonci, ko so odšli na daljno pot skozi nepregledne pustinje? Zvezda, ki jim je pomenila vero, upanje in ljubezen, luč in moč, smer in pot. Bila je zanje velika dobrota in od njihove strani velika mrdost, da so ji zaupali in ji sledili.

Ker po starem običaju praznik Modrih tudi v javnosti praznujemo, smemo in tudi moramo postaviti njihovo zvezdo nad vsa vprašanja, ki zanimajo in gibljejo naš čas. Kdo bi si upal trditi, da za danes in jutri pozna rešitev vseh neštetihih problemov, ki se porajajo? Ves svet se presnavlja in preusmerja v svojih kulturnih, političnih in gospodarskih silah in ni ga človeškega uma, ki bi vse to obsegel in pregledal. V takšnem stanju nam ostaja le dvojje: Da zaupamo slepi usodi, se odrečemo vodstvu jasnega razuma ter se prepustimo iracionalnemu, nepreračunljivemu instinktu, — ali pa da v globini srca ohranimo vero v Zvezdo, upanje v njo in veliko ljubezen.

Noben pravi kristjan bi prav za prav ne smel obstati pred katerikoli svetovnim problemom, ne da bi si zastavil čisto enostavno vprašanje: Kako bi ga bilo mogoče rešiti v duhu krščanstva? Prav isto je delal globok slovenski mislec Solovjev, dasi je bil univerzalen genij in lahko rečemo izreden evropski pojav. Kadar ni mogel nikamor naprej in ni videl nobenega izhoda, se je čisto preprosto vprašal: Kaj bi bil storil v tem položaju Kristus? — Sredi zmed in kaosa, ki ga preživljamo, mora biti za nas kategorični imperativ: Ostanj zvest tradiciji, ki ni nikaka okamenitev okorelih nazorov, temveč vedno znova porajajoče življenje! Ostanj zvest zvezdi, ki je ledela pred očmi v srečnih in razburkanih dneh tudi našim pradedom, pa imaš pred sabo tudi že pot, ki jo je treba hoditi. »Če se zmislim le na svojo mater, pa se mi življenje ne zdi več pretežno,« je zapisal Didon kot svoje življenjsko geslo. Ko ne gre več le za to ali ono poljubno vprašanje, ampak da si ohranimo temeljne osobine naše krščanske kulture, potem mora sleherni vedeti za svojo pot. Rajši trpeti pomanjkanje in preganjanje, kot pa se izneveriti tej zvezdi. Naj razne zvezde vodnice še tako mikavno blešče, nad vsemi mora svetiti betlehemska zvezda!

Tudi naša pot vodi skozi puščavo. Rušijo se sistemi in vladarstva, okrog in okrog odmeva ozračje od gospodarskih, političnih in kulturnih polomov. Celi kontinenti iščejo novih orientacij. Toda nad nami je še vedno zvezda. Zato se ne udajamo obupu in pesimizmu. Ne odpovemo se luči razuma in čudežu vere. Kakor Modri v puščavi niso bili zapušteni, tako tudi mi nismo pozabljeni. Ista zvezda je še vedno nad nami. Le kar po njej se ravnamo, kakor so se tudi Modri na svoji poti proti zapadu. Bomo pomirjeni, da bo smer prava in mi na pravi poti. Kajti ta zvezda je svetila nad stoletji krščanske kulture in je dosedaj še vsak narod — če tudi skozi puščavo — srečno vodila, če ji je le zaupal svojo usodo.

Če gledamo v preteklost naše ožje in širše domovine, vidimo grozotne pustinje, skozi katere so morali Srbi, Hrvatje, Slovenci... A so šli eden kot drugi verno, upalno, zmagovalno kot krščanski narodi, katere je držala pokonci — betlehemska zvezda. Davno pred slehernimi nacionalnimi momenti so jugoslovanski rodovi črpali iz vere svojo moralno silo in rast in so v veri našli junaških sil za odpor, ki je v poznejših stoletjih privedel tudi do lepše nacionalne bodočnosti. Naše najgloblje priprčanje je, da brez etične višine, poštenosti, junaškega idealizma in nesebičnega žrtvovanja, ki ga je zmogel le religiozni narod, tudi sedanjih velikih težav in stisk ne bomo prebradili. Zato nas mora vse skupaj tudi v našo bodočnost, ako hočemo, da bo res lepša, voditi — betlehemska zvezda.

Pa tudi med našim slovenskim narodom nam Zvezda nalaga prav posebne naloge. Naše ljudstvo ni bogato na svetnih zakladih, ni imenitno in veliko med narodi, ima pa — Zvezdo! In to je velika milost, je veliko ideja, ki bi ji morali vsi služiti. Ko bi imeli zaklade zemlje, ko bi bili velik in bojevit narod, bi bržkone že davno zginila sleherna sled za nami. Ker pa smo ohranili Zvezdo, ni Bog pripustil, da bi smrtna senca legla na nas. S tem pa nam je dana že tudi smer in naloga za bodočnost. Nikdar se še ni tako jasno pokazalo, da mamonizem in materializem nista dovolj za reševanje velikih svetovnih narodnih problemov. To sta dve zvezdi zvodnici, ki sta navidezno sijajno civilizacijo privedli v strahoten kaos, v katerem se sedaj zvija človeštvo. Sedaj vsem narodom sveta ostaja samo še izbira, ali začno nove strašne vojne, ali pa se ozro kvišku za betlehemsko zvezdo.

Ko bi se vsak katoličan zavedal, kako veliko zgodovinsko nalogo mu nalaga vera v političnem, gospodarskem in kulturnem udejstvovanju! Potem ne bi zdvajal in jadikoval. Prevzel bi ga občutek ponosa in poguma delavnosti, ki bi se stopnjevala ob zavesti odgovornosti pred narodom, državo in človeštvom!

Ne govorimo o krizi, govorimo o zvezdi. Ne glejmo vedno po puščavi, dvignimo pogled tudi navzgor. Tako so storili tudi Modri iz Jutrovega in našli cilj svojega življenja. Nekeč je ista zvezda vzšla tudi našemu narodu. Je to zvezda naše narodne usode. Naj le svetlo svetli, ker če ta zaide, ne bo nobena več vzšla na našem obzorju. — drin.

Obleke za gospode

po meri ali pa blago za obleke modernih vzorcev, najboljših kvaletet po najnižjih cenah pri

Drago Schwab, Aleksandrova cesta

Sporazum Avstrije z Nemčijo

„Dunajski pakt“

Dunaj, 4. januarja.

Izvirno poročilo »Slovenčevega« poročevalca

V zvezi z mojim včerajšnjim poročilom, v katerem sem poudaril okolnosti, ki govore za to, da se je v božičnih praznikih dosegel sporazum med avstrijsko in nemško vlado, in da je spor med Avstrijo in Nemčijo končan radi uspešga posredovanja Italije, sem danes ves srecen, ko Vam morem podati nekatere podrobnosti o tem sporazumu, podrobnosti, ki bodo bržkone interesirale vse, ki jih zanima razvoj avstrijskega vprašanja. Navajam, da prihajajo iz zanesljivega vira, čeravno na merodajnih mestih Bundesamta njihovo verodostojnost zanikujejo.

Včeraj sem pisal, da se je Suvich, ki je v imenu Italije posredoval med Avstrijo in Nemčijo, vrnil v Rim in poslal nemške pogoje za mir po avstrijskem poslaniku v Rimu dr. Rintelenu na Dunaj. Danes moram

vest v toliko korigirati, da se je Suvich na svojem povratku iz Berlina ustavil kratko časa, mimogrede, na Dunaju in že tam izročil nemške pogoje na vpogled. Dr. Rintelen je prinesel s seboj le ultimativno grožnjo Mussolinija, da se morajo ti pogoji kratkoma sprejeti od avstrijske vlade. Par dni pred božičem jih je Dollfuss tudi sprejel kot podlago za pogajanja.

Kakšni so pogoji, ki jih je stavila Nemčija?

Kaj naj da Avstrija

Vzpostavitev statusa quo, to je razveljavljenje vseh ukrepov proti narodnim socialistom, vrnitev na stara službena mesta, osvoboditev vseh političnih kaznjencev, obnova narodno socialistične stranke pod imenom narodno socialistična avstrijska delavska stranka.

Pristanek na duhovno izenačenje z Nemčijo, to je priznanje, da je Hitler predstavnik nemške duše.

V gospodarskih vprašanjih se Avstrija vključ v zvezni sistem z Nemčijo—Italijo—Madjarsko.

Kaj naj da Nemčija

Priznanje, skupno z Italijo in Madjarsko (s tihim odobravanjem angleške vlade), da ostane neodvisnost avstrijske republike mednarodno zajamčena tako dolgo, dokler trajajo obveznosti pakta štirih velesil.

Dr. Dollfuss dobi en mesec častnega odloga, da nemške predloge v celoti izvede in da še v teku meseca januarja uradno obišče Berlin kot dokaz za to, da je spor med obema državama za vselej pokopan.

Okrog tiste mize pa so sedeli...

Avstrijska vlada je na predloge pristala, zahtevala pa je, da se pri organizaciji nemško-avstrijsko-madjarsko-italijanske gospodarske enote pustijo vrata odprta za pristop severnega, torej češkega soseda. Pogajanja so tako dozorela, da je dr. Dollfuss sporočil na tajni ministrski seji, o kateri sem izvedel, da se je vršila menda dva dni pred božičem, da je podpis »avstro-nemškega mira« tik pred durmi. Članom vlade je bila nalozena najstrožja molčečnost o pogajanjih.

Nemški predlogi in avstrijski protipredlogi so prišli še enkrat na posvetovalno mizo, okrog katere so sedeli — na smučarskem izletu v okolici Semmeringa — Italijanski in nemški poslanik na Dunaju, nemški poslanik na Madjarskem in avstrijski poslanik v Rimu dr. Rintelen, poleg zastopnikov avstrijske težke industrije, ki menda ni nihče drugi kot Alpine Montangesellschaft, ki je že od nekdaj s svojim denarijem stala za hitlerjevskim pokretom. Tudi kancler dr. Dollfuss se je pridružil izletnikom in oddal svoj pristanek na dokument, ki je bil sestavljen.

Slovesna sprava

Namen te »mirovne pogodbe« ni samo zasebno-pravnega značaja, ampak je dobil obliko mednarodnopravnega akta, sklenjenega med dvema državama, ki pa naj ostane tajen. Italijanski državni tajnik v zunanjem ministrstvu Suvich, ki pride prihodnje dni na Dunaj, ima nalogo, da prisostvuje slovesnemu aktu pomiritve in sopodpise »mirovno pogodbo« v prisotnosti aktivnega nemškega ministra, ki naj bi v tem primeru bil Göbbels sam.

Da bi dejstvo podpisovanja in vsebina pogodbe ostala tajna, so sklenili, da se slovesni podpis ne bo vršil na Dunaju, ampak da se bo gospoda peljala v Salzburg ali celo v prestolnico Lichtensteina Vaduz, kjer naj bi se slovesna in svečana sprava izvršila v miru in zadovoljstvu.

Končna pogodba, ki bo s prihodom Suvicha dobila pečat tajnega meddržavnega akta, vsebuje po mojih informacijah vse že zgoraj navedene točke nemških in avstrijskih predlogov, predvsem pa določa:

Vsebina »mirovne pogodbe«

Da Italija, Nemčija in Madjarska (s tajno odobravitvijo Velike Britanije) garantirajo Avstriji državno neodvisnost za dobo trajanja pakta štirih velesil. (V tem vidimo, kako Mussolini poskuša prikleniti Francijo na pakt štirih velesil, kajti Francija je življenjsko interesirana na tem, da ostane Avstrija neodvisna. — Op. uredn.)

Da se združijo Italija, Nemčija, Madjarska in Avstrija v enotno gospodarsko telo, ki naj tvori ogrodje za gospodarsko ozdravljenje Podonavja. (V tej točki opazimo črto za črto Mussolinijev predlog od septembra 1933 glede obnove podonavskega ozemlja. — Op. uredn.)

Da Avstrija dovoli narodno socialistične organizacije in da poino amnestijo vsem njenim članom ter tako ustvari na nacionalno nemškem polju enotno fronto z ostalo Nemčijo. (Zopet Mussolinijeva roka, ki je hotela doseči dvojje: ohraniti politično neodvisnost Avstrije, a pomagati Nemčiji do plemenske obnove vsega nemškega naroda. — Op. uredn.)

Da se sestavi v Avstriji nova vlada, ki naj bi ji načeloval še nadalje dr. Dollfuss, a v katero bi vstopilo polovico ministrov narodno socialističnega oboježa, druga polovica pa bi pripadala Dollfussovi »Vaterländische Front«.

Da vstopijo vse nacionalne bojne organizacije narodno socialistične barve v obstoječe avstrijske pomožne policijske čete vsaj do

Zanimive informacije o tajnih pogajanjih, ki so dovedla do „mirovne pogodbe“ med Dollfussom in Hitlerjem - Pred novo Dollfussovo vlado - Pogodba bo objavljena najbrž že v januarju

polovičnega količnika in da se ustvari duhovno sodelovanje med avstrijskimi in nemškimi bojnim organizacijami.

Da se izvede v Avstriji reforma ustave s pomočjo ljudskega glasovanja, ki naj odgovori samo z »da« ali »ne«.

Da ostane Avstrija nemška katoliška država, Nemčija pa nemška krščanska država.

Sklep in dejstvo pogodbe naj bi se objavila še tekom meseca januarja, a vsebina naj bi ostala tajna do nadaljnjega.

Zastor se je torej le nekoliko dvignil nad političnimi dogodki v Avstriji. Na vseh merodajnih mest... vlada, kot sem včeraj poročal, molk, mlak, hladen mlak. Casopisje ne ve nič, ali ne sme ničesar vedeti o teh stajnih pogajanjih. Kako so tajna ostala, ste se mogli prepricati, ko o njih nikdo ničesar ne ve, a ves bistrejši Dunaj danes že o njih govori.

✱

(Iz tega sedaj ni težko razumeti, zakaj se je avstrijska duhovščina potegnila nazaj iz političnega meleteža, zakaj so bili amnestirani in izpuščeni na svobodo vsi najbolj vidni hitlerjevski agitatorji, zakaj so naenkrat nehale pokati bombe po Avstriji, zakaj se je krščansko socialna stranka, ki jo vodi Czernack, tako dolgo protivila proti temu, da bi vstopili v vlado Dollfussa Winklerjevi germanofili, zakaj je Dollfuss naslovil v svojem novoletnem govoru tako navdušene pozdrave na naslov Mussolinija in iztegnil roko proti Nemčiji, toda, ne moremo na noben način razvozlati misterija, v katerega je zavita francoska politika v avstrijskem vprašanju in kaj se je pri francosko-italijanskem podonavskem načrtu moglo dopasti dr. Benešu, ki ga je nedavno v Parizu sprejel kot »resno bazo za pogajanja«. Opomba uredništva.)

300 milijard Din za gospodarsko obnovo Amerike

Roosevelt je 4. t. m. predložil kongresu poslanico, v kateri poroča zastopnikom naroda o proračunu za leto 1934/35 in razlaga svoj gospodarski in socialni obnovitveni program. V svoji poslanici Roosevelt konstatira, da bo bilanca USA izkazala primanjkljaj 7.309.000.000 dolarjev, in sicer zaradi tega, ker je treba izpolniti širokopotezen program gospodarske in socialne obnove države. Za ta program je potrebnih 6.357.486.700 dolarjev. Vsi izdatki USA bodo znašali 9.403.000.000 dolarjev, torej vsoto, ki je bila prekoračena samo v letu 1918 in 1919. Za uravnoteženje proračuna bo razen novih davkov treba najeti nova posojila v znesku najmanj 10 milijard dolarjev.

Roosevelt se v kongresu nima bati nobene resne opozicije. Vzrok je v tem, da je sedaj zaposlevec prebivalstva v vseh državah Unije zelo dobra zaradi ogromnih vladnih naročil in javnih del. Seveda se bo šele maja ali junija meseca, ko bo ta javna zasilna delavnost počasi prenehala, pokazalo, ali se je ameriško gospodarstvo v resnici popravilo ali ne. Pa tudi neglede na to se pridobitni krogi Rooseveltu ne upirajo, ker imajo njegove reforme namen, da se delavstvu pomaga in dvigne njegov standard, kar je tudi v interesu privatnega kapitala. Nekoliko skrbi dela tem krogom samo javna in privatna zadolženost, ki pod Rooseveltom silno narašča.

Roosevelt pa skuša svoj gospodarski obnovitveni program nasloniti predvsem na verska in moralna načela. Zato je zanimivo, da je začel živahno akcijo, da se obnovi tudi versko in moralno življenje na načelih krščanstva, ker je samo na tej podlagi mogoča stalna družabna reforma. V tem oziru je vzbudil največjo pozornost govor, ki ga je imel

predsednik nedavno na javnem zborovanju v Washingtonu. Dejal je, da je dolžnost današnje države, da z gospodarskimi in socialnimi reformami doseže to, kar je svojčas v poganskih državah dosegla krščanska vera z izključno duhovnimi sredstvi. V času, ko je bila družba razdeljena v majhno število privilegirancev in ogromno množico sužnjev, je krščanstvo oznanilo nauk bratstva božjih otrok in s tem izpodkopalo razredni temelj poganske države. Danes, ko je poganstvo zaradi brezbožnega racionalizma in materializma zopet poglodal iz ruševin družbe, je naloga krščanske države, da izvede potrebne reforme z močjo in avtoriteto.

Cerkev in država - sodelujeta!

In sicer mora država zajamčiti cerkvi popolno svobodo, da uči svoj ideal socialne pravičnosti. Cerkev pa mora državo podpirati, da se bo materialno blagostanje zgradilo na duhovnih in moralnih vrednotah, kajti sicer tako blagostanje ne bi bilo resnično in stalno. Materialistični socializem sam sebi izpodjeda s svojo brezbožno filozofijo. Roosevelt je nadalje izjavil, da je optimist, ker vidi, kako se človeštvo vedno bolj zaveda, da se mora vrniti h krščanstvu, in so državniiki prisiljeni, da tudi praktično začenejo z reformami v duhu krščanske filozofije in etike. Našemu času je potrebno veliko kolektivno prizadevanje, mogočen kolektivni sunek, da se bo proces pridobivanja in uživanja materialnih dobrin vršil po najvišjem zakonu, ki je zakon krščanske solidarnosti in pravičnosti napram bližnjemu. To pa zmora državna skupnost samo s pomočjo socialnih nauk in moralne avtoritete krščanstva.

Francoske razorožitvene predloge je nemška vlada ugodno sprejela

London, 5. jan. b. Listi se danes obširno bavijo z vsebino francoske note, ki je bila poslana kot odgovor na nemške predloge. Diplomatski urednik »Daily Telegrapha« označuje prve vtise, ki jih je povzročila francoska nota v Londonu, kot odlično ugodne, kar se mora v prvi vrsti pripisati temu, da se je v Berlinu razumelo, da so s francosko noto postala odprta vrata za nadaljnja pogajanja. Posebno ugoden vtis je napravil francoski predlog, da je pripravljena, da takoj uniči polovico svojih bombnih in vojnihih letal, če pride do sporazuma na temeljih francoskih predlogov. Nadalje se v noti govori, da Francija ne odklanja nemške misli o sklenitvi nenapadalnega pakta, ampak le naglašja, da se obstoječe pogodbe ne smejo učititi ali pokopati z novimi pogodbami, ki se morajo še okrepiti. List ugotavlja, da sta oba francoska predloga bila z angleške strani sprejeta zelo simpatično, ker sta v soglasju z dosedanjjo smerjo angleške zunanje politike. Po poročilu diplomatskega urednika »Morning Post« določa francoska spomenica za slučaj spora-

zuma ne samo uničenje polovico francoskih vojnihih letalskih sil, ampak tudi ustanovitev mednarodne letalske policije, ukinitve težkega topništva in ukinitve od Nemčije tako pobijanega poskusnega roka. V angleških diplomatskih krogih se označuje ta francoski odgovor kot izredno značilen in velikopotezen in se z napetostjo pričakuje nemški odgovor na francosko noto.

Atentat na jugoslovanski konzulat v Celovcu

Dunaj, 5. jan. AA. Korbiro poroča: Snoči je na krovu lesene barake, ki pripada jugoslovanske generalnemu konzulatu v Celovcu, eksplodirala bomba, ki so jo podtaknili neznanji napadaleci. Eksplozija je razdejala del krova navedene barade v velikosti kvadratnega metra. Razen tega so se razbila mnoga stekla na oknih hotela na drugi strani konzulata. Neznatno so bile poškodovane tudi naprave za razsvetljava in telefon. Redarstvo je uvedlo energično preiskavo, da ugotovi neznan napadalec. Takoj po tem dogodku je deželni glavar za Koroško odšel na jugoslovanski generalni konzulat in obžaloval dogodek pred konzulom dr. Miloševićem.

Živi zazidani

Strahote rudarske katastrofe v Duhovu

132 rudarjev je umrlo pri katastrofi na Češkoslovaškem

Posebni dopisnik, ki ga je odposlala dunajska »Neue Freie Presse« v Duhov na Češkoslovaškem, kjer se je zgodila strahovita nesreča v rudniku Nelson in ki je zahtevalo 140 rudarskih življenj, je poslal svojo listo iz Prage sledeče pretresljivo poročilo o nesreči in o okoliščinah ter posledicah katastrofe, ki jih je proučeval na licu mesta:

V žalostnem jutru sem se odpeljal z brzovlakom iz Prage v Duhovo, ki je postalo mesto žalosti za vso državo. Že na Masarykovem kolodvoru so vsi potniki govorili samo o tej grozoviti nesreči in če si se le količkaj obrnil na kakšnega potnika z vprašanjem, kam gre ta vlak, ali oni, je vsakdo takoj vpletel v odgovor duhovsko katastrofo. Ko smo se pripeljali v ogromne revirje rjavega premoga v okolici Duhova, smo videli samo ogromna v dim potopljena polja, iz katerih so se dvigali skozi dim, meglo in saje majhni železni stolpci — znamenje, da se bližajo rudarskim rovom. Le malo ljudi smo videli skozi okna brzovlaka in vsi so izgledali tako stari, tako bedni, tako žalostni. Krasen kraj se imenuje ta žalostna pokrajina, kjer leži rov Nelson III, ki je postal velikanski grob 140 nesrečnih rudarjev. Zaliti je z blatom in z umazanimi sajami, ob njem pa joče nad 100 družin, ki so izgubile svoje hranitelje.

Pri žalostnem rovu

Ko smo prišli do nesrečnega rova, nam je zastavila pot ogromna trdo sklenjena ljudska množica, ki je stala, ne čepela, tiho in ledeno mirno pred železnimi vrati, ki vodijo v rov in z ledenimi očmi zrla proti izhodu iz globin, kjer umirajo ali so že umrli njihovi možje, očete in bratje... Okrog in okrog rova so nakopičene razvaline razstreljenih stebrov in stebrov, ki jih je odnesla eksplozija. Od stebrov sploh ni ostalo ničesar celega in se to, kar je ostalo, je pod neprestanimi curki vode, ki ne more zadušiti ognja, ki tli naprej pod razvalinami.

Rudarske oblasti so preselile svoje urade v majhno delavsko hišico, kjer sedijo ravnatelji, inženjerji, ministri, poslaniki, škofje, vsi veliki tega sveta, ki so se prišli klanjat nesrečnim žrtvam in tolažiti preostale. Med hišicami hodijo v počasnih korakih temertje reвно oblečene žene, ki glasno ihté obklojuje svoje možje in svoje sinove.

Okrog polne padle povelje: »Vsi svojci k vratom v rovi! Znamenje, da se nekaj dogaja, da ali se vrača rešilno moštvo iz razstreljenega rova, ali pa, da gre nova skupina rudarjev junakov na pomoč svojim tovarišem stotine metrov globoko. Reševalna dela, ki se vršijo v strašnih okoliščinah, napredujejo le počasi, prepočas za vse te nesrečne-vojske, ki proti vsakemu upanju še vedno upajo, da se bodo njihovi vrtni živi iz podzemeljskega pekla. Toda ogenj pod zemljo traja dalje. V vedno novih puhih se vali težak gost in zamazan dim iz rova. Nobenega upanja ni več, da bi sploh še katera mogla rešiti. Upanja že ni bilo niti v sredo zvečer ne, ko so prenehali delovati ventilatorji. Toda človeško srce...

132 rudarjev v globini...

132 rudarjev leži zakopanih in zapečatenih na dnu rova. Ni je nobene žive duše, ki bi mogla povedati, kako se je katastrofa dogodila. Samo po razvedanju lahko sodimo, da so se v globinah dogajale strahotne stvari. Pred nami ležijo mrtiči. Na najizglednejši telesu nedotaknjena. Toda le navidezno, kajti pri njih so vse kosti do majhnega razdrobljene, pri drugih pa so lica črna od ognja in dima, pri tretjih pa glave popolnoma zgorele.

Z veliko težavo se je posrečilo spraviti v rov nove ventilatorje in sesalke, ki ropotaje delujejo. Gasilci prihajajo in odhajajo, skupine rudarjev se vračajo od sosednjih rovoev, odkoder so skušale odrediti do ponesrečencev ali vsaj prebiti stene, da bi se odtekla voda, ki je zalila rov Nelsona III.

Jezero zalilo dve vasi

Dosedaj 9 ljudi mrtvih

Kolmar, 5. jan. c. V Vogezih se nahaja dvoje jezer Belo in Črno jezero. Višinska razlika med obeh jezeroma je 100 metrov. To razliko je izrabljala nova, nedavno zgrajena električna centrala. Za izrabo vodne sile je bil pri gornjem jezeru zgrajen ogromen jez, od katerega je vodil ogromen kanal do centrale. Danes ponoči je pri tem jezu prišlo do velike nesreče. Jez je namreč povzročil in voda zgornjega jezera se je razlila v do-

Nosilnice vidimo pokrite z žakljevino in z umazanimi rjuhama, pod katerimi ležijo ostanki ponesrečencev, ki so jih ravnokar z življenjskimi nevarnostmi prenesli iz globin in jih položili v vrsto 50 rakve, ki leži na bližnjem pokopališču. Pri tem se spominjam na veliko nesrečo, ki se je zgodila pred nekaj časa v Kohinor rovu na severu in kjer so mogli rešiti ostanke ponesrečenih rudarjev šele po enem letu. Bogve, kdaj bo mogoče spraviti na dan in na pokopališče teh 132 rudarjev, ki so zazidani med skalovjem.

Kako...?

Kako se je nesreča zgodila, danes nikdo ne ve in bo zelo težko ugotoviti. Strokovnjaki pravijo, da se je vnel premožgovi prah in povzročil eksplozijo, drugi zopet šušljajo o strupenih plinih, ki da so se že nekaj časa zbirali po gotovih rovih. Toda delavci sami izjavljajo, da slednje ni res. Toda kdo bo razkril ta misterij.

Rešilno moštvo je skušalo prodreti iz sosednjega Aleksandrovega rova v ponesrečeni Nelson, toda po večurnih naporih se je moštvo moralo prepričati, da je dostop nemogoč, ker trajajo eksplozije dalje in ker je nevarnost, da ne bi ogenj planil še v druge do sedaj nedotaknjene rove.

Vdove in sirot

Ko se je pretokilo sredo dogodila katastrofa, je po 5.45 popoldne prenehalo delo v vseh revirjih, odkoder se je z nepopolno naglico razširil jokajoči glas o nesreči, ki je zasejal strah in grozo po rudarskih domovih. Sto družin danes ve, da ne smejo več upati in da je za njih prenehala tista majhna življenjska sigurnost, ki so jo dobivali prej iz žuljavih rok svojih rediteljev. Češka vlada je darovala takoj 50.000 kron, socialno ministrstvo, bratovske skladišče, industrijske zbornice in rudarsko podjetje, vsi so obljubljali nadaljnjo pomoč, toda kaj pomeni to za rudarsko družino, ki je predčasno izgubila svojega reditelja. Pokojnina, ki jo po 40 letih truda in dela dobiva rudar, je že tako malenkostna, da komaj zadostuje za življenje. Kakšna bo pokojnina, ki jo bo dobivala mlada žena z majhnimi otroci po rudarju, ki je šele začel iskati črne kruha po globinah in ga je zajela smrt? Zato ni čuda, da prihajajo iz vse države vedno bolj glasni klici, da je treba najbolj nevarno človeško delo zavarovati najvišje in da mora država sama prevzeti oskrbo vdov in sirot, ki jih je ponesrečil Nelson III.

Rudarsko podjetje sicer skuša, da bi rešilo rov in tako zajamčilo delo in zaslužek vsaj ostalim rudarjem, ki so še ostali pri življenju. Da, toda kaj je z onimi, ki so na dnu rova ostali zvesti svojemu delu do smrti.

Usoda je zapečatená...

Praga, 5. januarja. k. Usoda rudarjev je zapečatená. Vsi poskusi, da bi prodrli v rove, niso imeli nobenega uspeha. Iz rovoev so začeli udarjati strupeni plini in je bilo zato izdano jutraj povelje, da se reševalna akcija ustavi. Jutraj se je slišalo iz rovoev nova močna eksplozija, ki je bila toliko, da se je streslo vse mestice. Reševalne čete so morale v begu zapustiti kraj nesreče.

Danes dopoldne je bila seja ministrskega sveta, ki je bila vsa posvečena rudarski nesreči. Predsednik vlade Malypeter je imel dolg žalni govor. Predsednik republike je danes dopoldne sprejel inženjerja-strokovnjaka, ki mu je moral podrobno poročati o eksploziji. Po vsej državi se je začela nabiralna akcija za vdove in sirote ponesrečenih rudarjev. Mestna občina je darovala 100.000 Kč, ministrski predsednik 50.000 Kč, socialni minister 100.000 Kč, lastništvo rudnika 1.000.000 Kč. Vsa nabiralna akcija bo zbrala vsekakor več milijonov Kč in s tem popolnoma zasigurala bodočnost nesrečnih družin.

Maribor v borbi proti bedi

Ena desetina Mariborčanov v javni oskrbi

Maribor, 5. januarja.

Nocoj je bila v mestni posvetovalnici valna seja mariborske pomožne akcije, ki jo tvorijo predstavniki mestne občine z zastopniki karitativnih društev. Mestni načelnik dr. Lipold je podal zgodovino prizadevanj mariborskega mesta za omiljenje bede in brezposelnosti. Letos je položaj še dokaj težji kot lani. Težave so z organizacijo zbiranja prispevkov, ker je glavni vir lanske pomožne akcije, prostovoljni doprinosi industrije in delavstva, zasežen za banovinski bednostni fond. Kljub temu pa se je posrečilo rešiti tudi letošnje pomožno akcijo. Iz banovinskega pomožnega fonda dobi Maribor 250.000 Din, industrija, zlasti tekstilna, dá 350.000 Din, trgovina, gostilniška obrt in hišni posestniki pa so tudi obljubili stalne podpore. Nabiralna akcija po hišah je prinesla 50.000 dinarjev. Dokaj pa se je darovalo tudi v naravi, kakor kurjivo, živilih, obleki itd. Lahko računamo, da bo razpolagala letos pom. akcija s 700.000 Din gotovine, kar je napram lanskemu letu, ko je imela na razpolago samo 500.000 Din, znaten napredek. So pa letos tudi večje potrebe, ker bo treba po dosedanjih ugotovitvah skrbeti za 1237 družin, skupaj za najmanj 4000 oseb, ali 12% vsega mariborskega prebivalstva. S tem denarjem se bodo v pretežni večini izvršila preko zime javna dela, za katera je določenih 494.000 Din. Del te vsote pa se bo porabil letos tudi za prevozno in materialne izdatke in bo ostalo za mezde 384.402 dinarja. Izvršila se bodo naslednja dela: nadaljevanje kanalizacije kalvarijske poti, kanalizacija Koserjeve ulice, končna zgraditev Magdalenske, Betnjavske, Meteljkeve, Celjske, Fochove ulice ter poti Nad Kalvarijo. Poleg tega pa se zgradi nova Linhartova ulica, ki bo stala 324.000 Din. K temu prispeva tekstilna tovarna Zelenka & 100.000 Din. Vsa dela se bodo izvršila v lastni režiji. Preostali znesek 200.000 Din se bo porabil za prehrano in življenjske potrebščine brezposelnih. Odpre se tudi ogrevalnica pri ljudski kuhinji. Brezposelni bodo tam dobili čaj ali mleko, dostop pa bodo imeli le oni s posebnimi nakaznicami. Spopolnilo se je vodstvo akcije z izvolitvijo Rdečega križa, prvega državnega pravdnika dr. Jančiča.

Podpore pohabljenim delavcem

Belgrad, 5. jan. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je izdal pravilnik o podeljevanju enkratnih podpor pohabljenim delavcem in rodbinam ponesrečenih delavcev, ki so delali pri javnih delih na podlagi zakona o nujni izvršitvi javnih del od 21. januarja 1929. Iz odobrenega kredita 150.000 Din imajo pravico do podpore delavci, odnosno njihove rodbine, ki so se pohabili ali pa smrtno ponesrečili zaradi nesrečnih slučajev pri javnih delih, izvršenih po zakonu o nujni izvršitvi javnih del, ki se jim ni mogla podeliti renta za slučaj nesreče s strani Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, ker so bili izvezli iz obveznosti zavarovanja. Pravica do podpore in njena višina se bo določala po istih predpisih, ki veljajo za priznanje in odmero rente ponesrečenim delavcem, odnosno njihovim rodbinam, ki so obvezno zavarovani po zakonu o zavarovanju delavcev, le a to razliko, da imajo do podpore pravico pohabljeni delavci samo tedaj, če je zmanjšanje njihove delovne sposobnosti trajnega značaja, in če presega vsaj 20%.

Iz državne subvencije 150.000 Din se bo razdelilo najprej 100.000 Din. Podpora se bo izplačala v štirih enakih obrokih. Znesek 50.000 Din se bo razdelil med delavce, ki bi se prijavili po 1. aprilu 1934. Razdelitev podpor bo izvršil Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu.

*

Iz sodne službe

Belgrad, 5. januarja. Pri disciplinskem sodišču stola sedmorice v Zagrebu so postavljeni za leto 1934: za predsednika dr. Ernest Cinić, predsednik stola sedmorice v Zagrebu; za namestnika predsednika Jovan Dimitrijević; za sodnike Nikola Protić, Stjepan Bratanić, Zvonimir Miravčić in Vasa Mikasinović; za namestnike sodnikov: dr. Lavoslav Henigberger, Adolf Burger, dr. Vladimir Golja in Aleksander Jackovski.

Pri apelacijskem sodišču kot disciplinskem sodišču v Zagrebu so pa imenovani: za predsednika Anton Kovačić, predsednik apelacijskega sodišča v Zagrebu; za namestnika predsednika dr. Stevan Košanović; za sodnike Mato Golubović, Janko Nežić, Zdenko Novak in Milan Marišašević; za namestnike sodnikov dr. Josip Kočar, dr. Franjo Zilić, Nikola Vučkelić in Peter Skrebliin.

Utrinki

BORZA NA GROBOVIH.

»Journal de Geneve« poroča iz Madjarske, da so tam nekje pobrali rano jutraj na pokopališču vso olupo in polmraznjeno staro židinjno, ki je klečala na grobu svojega moža, ki je umrl pred 15. leti. Ubogo vdova so odpeljali v bolnišnico, jo tam odložali, pregledali in ji vrtili življenje in dar jetika. Stara vdova je takoj izvalila željo, da bi se vrnila nazaj na grob svojega soproga. Ko so jo vprašali, zakaj, je odgovorila, da je zahajala tja vseh 15 let vsako popoldne, da je ranjčkemu pretila najneveščja poročila in kurze iz borze. Pristavila je, kako je njen mož, ki je redno dan za dnem poučen o borznih spekulacijah, zaradi tega zadovoljen, in kako ji v zahvalo za borzna poročila pošilja v sanjah vsak dan dobre nasvete. Samo možki nazvali sprejeti v sanjah in samo njena pokorščina do moža v večnosti sta jo rekla pogube, ker se ima njima zakvaliti, da ob izbruhu svetovne vojne svojega premoženja ni naložila v avstrijskih kronah ampak v ameriških dolarjih. In ko je inflacija najbolj divjala, je bila ona varna, ker je po nasvetih rajnega pravočasno spremenila bankovce v svilo zlato.

Bog vs, kako je ta židinja prišla do te misli. Med gospodarstveniki je tamo, da obstajajo večni podzemeljski manevri, toda takšnih, o katerih je pripovedovala ta madjarska židinja, menda še ne pomni nikdo. Kako neki je mogoče misliti, da so še rajni morejo in hočejo pečati s zemeljskimi rečmi, o katerih vemo, da so prepopostavljena za nas le vice ali celo pekel. Človek bi mislil, da so večne vrednote le več vredne, kot pa borzni vrednostni papirji. Toda ta židovska ženica je brčkona mislila, kot mislijo dandanes ljudje okrog nas, da se vse meri in vrednoti le po zlatu, da daje bogastvo vrednost človeku in njegovim dejanjem.

Zato pa se je bati, da ne bomo kmalu slišali, ali celo videli dobre »kristjane« sprehajati se med grobovi, ko bo legal mrak na pokopališča, in izpraševati s borznimi poročili v rokah grob kakšnega davno umrlega bankirja, ki je v življenju stonel, da je bil dober spekulanti...

KITAJCI IMAJO SE BODOČNOST.

Uradnik francoskega poslanstva v Pekingju Rechu je prehodil velike province Ho-Nan in Čen-Si, ki so raztezale ob srednjem teku veletoka Jank-cja. Ti pokrajini sta bili več stoletij ognjišče kitajske kulture. Zadnja leta na teh ozemljih vlada skoro neprestano lakota. Enkrat rodi poplav, drugi radi suše. Razven tega skoraj neprestano divja državljanska vojna, ko se razni pretepaški generali bojujejo in pobijajo med seboj. Rechu je pripovedoval, da je prižakoval radi tega vseposredno degenerirano in propalo ljudstvo, nezmožno vsakega podviga in energije... Pravi pa, da se je zelo smotil. »To je sijajno ljudstvo, piše, fizično in moralno, pošteno, delavno, vstrajno in vajeno najhujšega. Iz

obraz se jim bere miloba in volja. Vselej sem, da sem dobil priliko, da popravim svoje smotno naziranje o jedru kitajskega naroda.«

Narodi, ki črpajo svoj življenjski sok iz zemlje, bodo imeli zadnjo besedo na svetu.

V par vrsticah

Potresomerski aparati v Italiji so večeraj jutraj zabeležili silen potres, ki je trajal eno uro in se je pripetil v razdalji 8200 km.

Iz Orana poročajo, da je tja prispel iz Alžira belgijski učenjak profesor Piccard.

Dopoldne so se začeli v Rimu trgovinski razgovori med italijansko in turško delegacijo.

Kmetijska vzorna in kontrolna postaja v Mariboru poroča, da se je v decembru 1933 izvozilo 76.826 litrov vina, in sicer v Avstrijo, na Češkoslovaško in v Švico.

Dosedanji romunski zunanji minister Titulescu je obdržal svoj resor v Tatarskovi vlad.

Grški zunanji minister Maximos je sredi prispel v Rim.

Francoski uradni list priobčuje danes dekret o izdaji 5% nih zakladnih bonov za 5, 10 in 15 let.

Nemški listj poročajo, da bodo konec januarja francoski oficirji prvič po svetovni vojni sodelovali v Berlinu na konjski razstavi in jahalnih tekmah.

Kr. kovnica v Belgradu je dobila nalog, da izgotovi kalupe in druge potrebne naprave za kovanje bolgarskih srebrnikov.

Sir John Simon je opoldne ob 12.15 odpotoval v smeri proti Parizu.

Kakor znano, je v pravosodnem ministrstvu že delj časa delala posebna komisija na novem splošnem državljanskem zakonu. Komisija, ki ji je bilo poverjeno to delo, je proti koncu lanskega leta dokončala svoje delo.

Današnje »Službene Novine« objavljajo spremembe in dopolnitve pravilnika o postranskih prejemkih uslužbencev državnih prometnih ustanov od 8. aprila 1932.

Zadnji teden so finančni organi zaplenili na področju vardarske banovine 5124 kg vihotapljenega tobaka.

Sestanek Male zveze odgoden

Praga, 5. jan. AA. Zunanji minister dr. Beneš je kot predsednik stalnega sveta Male zveze sporočil, da je na podlagi dogovora med tremi zunanjimi ministri sestanek stalnega sveta, ki bi se inel vršiti prihodnje nedelje v Zagrebu, odgoden do konca januarja t. l.

Nova romunska vlada

Bukarešt, 5. jan. b. Nova romunska vlada je bila sestavljena v prvih popoldanskih urah. Predsednik vlade Tatarscu je danes dopoldne odšel v Sinajo in predložil kralju listo svojega kabineta. Nova romunska vlada je z edino izjemo popolnoma ista kot prejšnja Ducova vlada, samo da je v finančnem ministrstvu izvršena sprememba. Dosedanji finančni minister Konstantin Bratianu je izpadel iz vlade, ker kot šef liberalne stranke ne more figurirati istočasno tudi v kabinetu. Namesto Bratianua je prevzel finančno ministrstvo v novi vladi dosedanji podtajnik v tem ministrstvu Viktor Slavescu. Resor zunanjih poslov je obdržal še nadalje zunanji minister Titulescu. Titulescu je še davi prispel v avdiceno kralju. Kralju je uspešno, da pridobi Titulesca še vnaprej za vodstvo zunanjih poslov.

Francosko-ruski sporazum

Pariz, 5. jan. a. Francosko-sovjetska trgovinska pogajanja, ki so se nadaljevala 20. decembra prejšnjega leta, se nagibljejo h koncu ter bo francosko-sovjetski trgovinski dogovor parafiran v ponedeljek 8. t. m. v francoskem trgovinskem ministrstvu. Na zadnjem sestanku francoskih in sovjetskih delegatov se je dosegel sporazum v vseh važnejših vprašanjih, na današnjem sestanku šešev obeh delegacij bo pa po vsej verjetnosti dosežen končni sporazum o vseh točkah francosko-sovjetskega trgovinskega dogovora.

Banditi napadli banbo

Basel, 5. jan. b. Danes je bil izvršen tukaj predrzen razbojniški napad okrog 8.30. Dva neznanca razbojnika sta prišla z avtomobilom pred banko Wecher, kjer sta se podala z revolverji v prostore. Večkrat sta ustrelila ter težko ranila glavnega blagajnika, ki je v bolnišnici podlegel poškodbam. Težko pa sta ranila še nekoga uradnika. Razbojnika sta odnesla vrednice s 420 komadi švicarskega in nemškega denarja. Policijske oblasti zasledujejo zločinca.

Francoska odlikovan a naše vo ške

Belgrad, 5. jan. AA. Predsednik francoske republike je odlikoval z velikim oficirskim križem legije časti ministra vojske in mornarice g. Dragomira Stojanovića in načelnika glavnega generalnega štaba Milana Milovanovića. Razen tega je odlikovano še večje število častnikov naše vojske.

Komanderski red legije časti so dobili: general Cedimir Jovanović, topn. insp., gen. Zivojin Terzibašić, nač. topn.-tehn. odd., gen. Ječmenič, prvi adjutant Nj. Vel. kralja, gen. Bogoljub Ilić, pom. nač. gl. gen. štaba, gen. Dimitrij Zivković, nač. operat. odd. gl. gen. štaba in gen. Peter Arančič, nač. poroč. odd. gl. štaba.

Oficirski križ legije časti so prejeli: gen. Ljubomir Maksimović, pom. kom. kr. garde, gen. Gjorgje Lukić, pom. načeln. operat. odd. gl. gen. štaba, gen. Dragoslav Stefanović, upr. višje šole voj. akad. gen. Jovan Antić, nač. nastav. ods. odd. gl. gen. štaba, gen. Milivoj Alimpić, nač. štaba kmd. inžen., gen. Ilija Brašić, nač. prom. odd. gl. gen. štaba in polk. Dušan Stojanović, adjutant Nj. Vel. kralja.

Zagrebska vremenska napoved: Hladnejše vreme s toplimi dnevi in hladnimi nočmi z jutranjimi meglami.

Božični običaji Bolgarov

Na pravoslavni Božič lanskega leta sem opisal v »Slovenu« božične običaje staro-Srbijancev. Pokazal sem na kratko najvažnejše obrede, ki se nanašajo na božično slavo.

Tudi pri Bolgarih noben praznik ni svezan s toliko običajev, verovanja in pomembnosti za kmetijskega človeka kakor Božič. Ohranili so mnogo svežosti, prirodne čistosti in poetičnosti narodne duše. V običajih moremo vsaj delno spoznati dušo bolgarskega kmeta, njegova čustva in želje, njegov duhovni obraz. Za bratsko ljubezen ni dovolj politično zblizanje in spoznavanje meščanske kulture in civilizacije. Spoznati moramo simbole narodne duše, ki so jo oblikovali preprosti običaji in verovanja. Vse, poglobljeno s čisto vero, olepšava in plemeniti narodno dušo.

Vsi običaji so slovanski, kar pa je specifično bolgarskega, je plod zgodovinskega razvoja. Zanimivo je, da so zelo podobni srbskim, čemur je vzrok poleg drugega skupna mitologija in koledar.

Nekoliko dni pred Božičem se začne priprave za proslavo dneva Kristovega rojstva. Kmetje se zberu v gručo in gredo od hiše do hiše in pojejo koledne pesmi. Gruče imajo po deset do dvanajst članov, in sicer enega starca, eno starico, enega godca, enega pobiralca darov in več pevcev. Ko pridejo h gospodarju v hišo, ga pozdravijo in pojo:

»Stanenine, gospodine,
Tebje pjeem, domakine,
Dobri sme ti gosti došli
Dob'r sme ti glas donelili.

Po tej pozdravni pesmi odpojo koledniki druge koledne pesmi, ki se po vsebini nanašajo na vsakega člana v gospodarjevi hiši. Starci in starke skrbita za šalo in smeh, gospodar zahteva od starca, da zapleše s starico kolo »na zdravje domači«. Na koncu zaprosi starca darov od gospodarja. Pobiralec darov dobi kolače, orehove, suhih sliv, jabolko itd., starci in starke pa dobijo dar v denarju. Zadovoljni z gospodarjevo radodarnostjo koledniki veselo odhajajo v druge hiše, kjer ponavljajo vse to, kar so malo prej delali.

Koledniki

Štiri dni pred Božičem nesejo ženske iz hiše slamnjače in metle ter jih sežejo, »da v teku leta ne bo bolh.« Krase hišo, urejajo posode in mesijo kolače pred solnčnim vzhodom. Na sveti večer mesijo poseben kolač (kravajče), ki je določen za bolnika v teku leta, da ga pokusi in »da ozdravi«. Ta dan mesijo pogosto in hlebe za gospodarja, orača in ovčarja. Gospodarjev hleb okrasijo s testeninimi figurami, ki simbolizirajo njegovo obrt (kmečke obrti so pri Bolgarih zelo razvite, zlasti zidarska, kolarska, sodarska in kovaška). Oračev in pastirjev hleb okrasijo tudi s skladnimi testeninimi simboli figurami. Tista, ki mesi, ne sme pri delu prijati za drva, »da čebele ne bodo bežale«. Zvečer pripravljajo gospodinja razna jedila iz riža, buč, fižola in drugega, sprejema vaške otroke, ki prihajajo čestitat sveti večer, opremljeni z drenovimi palicami, s katerimi točijo po podu, govoreč: »Naj se rodi, kjer oral hodil.«

Božično slavje se začne na sveti večer s tem, da prinesejo v hišo badnjak (prikladnik) in slamo.

Gospodinja posipa z žitom iz sita gospodarja, ki prinaša badnjak in ki govori: »Dober večer, dobro došel badnji večer! in položi badnjak na ognjišče. Ko prinese slamo, jo postavi v kot sobe in položi pod njo ralo, »da bo dobra letina za oranje«. Gospodinja pokrije slamo s preprogami, okrog položi blazine, na katere bodo sedli domači, a v sredino postavi nizko mizico, obloženo s pogачo, hlebi, česnom, orehi, suhimi slivami, jabolki

Gospodinja posipa z žitom

in medom. Poleg slame postavi skledo s peskom in sito z žitom.

Vsi domači se zberejo k molitvi. Gospodar priže kadilo in svečo (voščeno), izmoli molitev in pokadi domače. Nato vzame sekuro in odide s spremljevalcem v sadni vrt. Tu izbere neplodno drevo, zamahne sekuro, da bi ga presekal, in govori: »Presekal bom to drevo!« Spremljevalec ga vpraša: »Zakaj ga boš posekal?« — »Ne rodi.« odgovori gospodar, na kar spremljevalec reče: »Pusti ga, pusti! Odslej bo rodilo.« Ko je tako »ustrahoval« neplodna drevesa, se vrača s spremljevalcem v hišo.

Pred večerjo vsi domači spredejo na vretenu malo prediva, s katerim gospodinja ovije naslednjega dne čebeljak, »da bi ji med letom ne ušle čebele«. Gospodar vzame obloženo mizico, jo ponese na hišni prag in jo pomoli skozi odprta vrata, govoreč: »Pridi, o Bog, prinesi mi Ti večerjo, da povečerjaš!« Ko se vrne, se prekriža, prelomi pogāčo in jo razdeli vsem domačim. Dekleta si shranijo košček pogāče, da ga ponoči polože pod zglavje. Ako se jim sanja, da ta košček jedo s fantom, pomeni, »da se bo z njim poročila«. Vsi domači si otrejo dlani s česnom in ga malo použijejo, »da bodo zdravi«. Ko končajo vse te obrede, pijejo žganje in začno večerjati. Po večerji si zopet otrejo roke s česnom in se podrgnejo z njim za ušesi, otroci pa se začno valjati po slami.

Ogenj mora goreti vso noč, zato pazi nanj nekdo od domačih.

Ob prvem svitu zarje na božični dan vstane gospodinja, prinese svežo vodo in spravi v red vse, kar je v hiši. Vzame vreteno s predivom in skledo s peskom, ki so ju prejšnji večer blagoslovili pri mizi. Gre za dvorišče, posipa pesek in hleve ovije s predivom, »da se ne bi živina razkropila.«

Ko domači vstanejo, zaužijejo košček pečene vrabca, katerega so vlovili v času božičnega posta. Nato iznašajo slamo, zvijajo vence in jih obešajo na plodna drevesa v sadovnjaku. Mladina odide v cerkev in ko se vrne od molitve, kliče domačim: »Dobro jutro, prišel je Božič!« Vsi se zberejo okoli obložene mize. Po molitvi mlajši poljubljajo roke starejšim in začne se gostitev z žganjem, raznimi jedili in vinom.

Po domači gostiji odide mladina k sosedom. Vsaka hiša pričakuje goste, ki pridejo čestitat za Božič. Verujejo, da bodo žene rodile dečke, ako prvi vstopi v hišo mladenič, ako pa prva stopi v hišo dekle, bodo vse ovce dobile ženska jagnjeta.

Tako kmetje z medsebojnimi obiski čestitajo drug drugemu za srečen Božič, jedo in pijejo, pojo in plešejo kolo ter se vesele.

»Bog se rodi...!«

Cvetkovič Živojin.

Resničnost je hujska ko te številke

Številke borz dela o brezposelnosti

Poročila borz dela pripovedujejo, da je ob koncu novembra lani bilo v vsej državi 11.409 ljudi brez dela. Kajpada so to majhne številke v primeri z resničnostjo. Ker pa drugih številki ni, naj pa te služijo za primerjavo, ali gre na bolje ali na slabše.

Statistika borz dela torej veli, da je v prvi polovici l. 1933 bilo brez dela povprečno 11.300 ljudi, proti jeseni je ta številka še zrasla za kak tisoč, a novembra pa je zopet padla. Med brezposelnimi je bilo 9045 moških in 2365 žensk.

Kakor smo že rekli, je resničnost precej hujska od teh številki. Borze dela popisujejo le tiste ljudi, ki hodijo tja povpraševati za delo ali za podpore. Takih je pa vedno manj, ker tudi borze dela ne morejo dati dela. Zato mirno lahko rečemo, da je ta številka celo za Slovenijo premajhna.

Torej z delom morejo borze dela le malo postreči. Poročilo samo omenja, da je bilo ponudb zelo malo. Zato so bile glavne podpore. Po tej statistiki so borze dela v mesecu novembru 4100 ljudem razdelile 400.841 dinarjev rednih in 1.293 osebam 77.791 dinarjev izrednih podpor. Podpora za potovanje je dobilo 355 oseb v znesku 17.277 Din, v blagu je bilo 4.482 ljudem razdeljenih 26.266 Din.

Meseca novembra je bilo razdeljeno osemkrat toliko rednih in dvakrat toliko izrednih podpor kakor v prejšnjih mesecih l. 1933.

2500 trboveljskih otrok strada

Od akejskega odbora smo prejeli

Dovolj se je v dnevnem tisku že pisalo o bedi, ki jo žive rudarski otroci v revirjih TPD, a nam ni treba vnovič navajati strahotnih podrobnosti o postopnem razpadu najmlajše generacije v dolinah črnega diamanta, ki vpijejo že do neba. Ves svet je poučen o tragičnem umiranju od gladi, ki se na

tihem in počasi godi v rudarskih domovih, toda niti poklicane instance niti posamezniki doslej še niso z resnimi ukrepi stili vsega, kar bi se moralo in kar bi se dalo storiti za rešitev trboveljskih revirjev iz najhujšega. Čut človečnosti in zavest narodne skupnosti pa narekujejo slednjemu izmed nas, da ne hodimo zaprte duše mimo te največje socialne katastrofe, kar jih pomni naša zgodovina, temveč da aktivno posežemo vmes in pomagamo vsak po svojih močeh.

Najbolj so pomoči potrebni otroci. Samo v Trbovljah je uradna komisija pred meseci ugotovila, da je 2500 otrok v takšnem stanju, da so nujno potrebni prehrane ob javnem strošku. Iz vseh javnih fondov in zasebnih zbirk se je doslej zbralo komaj toliko sredstev, da je komaj 500 najbednejšim šolarčkom za nekaj mesecev zagotovljena prehrana v javni kuhinji, dočim je bodočnost te nujno potrebne ustanove povsem negotova. Kosilo za vsakega otroka v tej šolarski kuhinji je preračunano na ceno 2 dinarja.

Dobro se zavedamo, da samo z javnimi podporami vprašanja šolarske kuhinje v Trbovljah ne bomo mogli rešiti. Zato se na vso javnost, na slednjega človeka obračamo z nujno prošnjo, naj pomagata rudarsko dečo rešiti pred propadom na ta način, da za en mesec ali za nekaj mesecev plača najbednejšim prehrano v šolarski kuhinji. Prehrana enega rudarskega otroka velja samo 60 Din na mesec. Prijaj sprejema Akejski odbor za pomoč gladujočim rudarjem v Ljubljani, Wolfova ul. 1, kamor naj se naslovijo tudi tozadnji denarni prispevki. Imena dobrotnikov rudarskih otrok bomo priobčili v listih. Ker je sila skrajna, prosimo nujne pomoči!

Akejski odbor za pomoč gladujočim rudarjem.

— Dorasajoči mladini nudimo jutru: čašico naravne »Franz Josefove« gnetice, ki dosega radi tega ker čisti kri, zelodec in čreva, pri dečkih in deklicah prav izdatne uspehe

Poplača zvestobo!

Davno že ste spoznali njegovo vrednost — Schichtovo terpentinovo milo je nenadomestljivo.

Torej: Pazite prav posebno na izvorni ovoj in na varnostno znamko »JELEN«. Potem se vam ni bati ponarejenih mil.

SCHICHT OVO
TERPENTINOVNO MILO

.. ampak poprej za namakanje: Ženska hvala!

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEK!

Sem in tja po Zagrebu

Izza kulis zagrebškega življenja

Beseda o pikantnosti - Slovenske smuče in hrvaški skiji - Hrvatska Matica - Kriza in japonski dumping - Zaslužen Madžar in koristen Jugoslovčan

Vedno kaj novega. Še preveč, zlasti takih novic, ki bi jih kar ne bilo treba. Da se je zastrupila s strupom za ščurke mlada žena, poročena komaj pred mesecem dni, razočarana nad lepimi nadami. Pa so jo rešili in menda ne bo hujših posledic. Kar samo po sebi je jasno, da je bilo na silvestrovanju vsakovrstnih pričakovanih, a sicer običajnih zgodb za ta večer. To so pikantne stvari, s katerimi so se zagrebški dnevniki kaj obirno razpisali. Menda mora veljati tudi o tem »de gustibus non disputandum«, okus pa vemo da je od ene vrste živih bitij do druge različen. Gotovo je to, da koristna taka »duhovita« razmotrivanja niso drugemu, kot listu, ki s takimi stvarmi »vleče«.

Bolj pa bi se smel spotakniti nad »Večerom«, ki se je zaletel te dni v našo lepo slovensko besedo smučanje. Neki X, ki se je že večkrat zabodel v kako slovensko besedo s svojim »U četiri oka«, kateremu so menda ljubši »ajspikelnia« in »berštajgerce« kakor cepini in gojzarce, ta se je spotaknil nad smučkami, ker se menda na »sky« bolje razume in ker je smučanje nekaj tujega, a »skijanje« je nekaj pristno domačega-hrvaškega. Vsekaka nadvse velika in »pravična« gorečnost za »čistost« hrvaščine.

Te dni se je vršil občni zbor hrvatske Maticе, ki je bil precej buren. Čez njeno delovanje je bilo v javnosti precej kritike — pa ne morda, kakor bi človek pričakoval — iz ljubezni do narodne stvari, ampak le zato, ker je Hrvatska Matica raznim liberalnim krogom preveč »črna« in desničarska, ker je njen predsednik katoliški duhovnik, profesor Lukas, ker je v svoji reviji »Hrvatska revija« zavzela Matica odklonilno stališče proti Miroslavu Krležu, ki ga mnogi stavijo za najboljšega hrvatskega pisatelja — in mu z jezikovnega stališča tudi ni oporekati —, a upravičeno so nastopili pozitivno verni močje proti njegovim socialnim, nazorom, katere zastopa v svojih spisih. Na občnem zboru se je končno le ugotovilo, kaj je resnica in pravica, da očitek nedelavnosti nikakor ne zadene, ker je Matica objavila 16 knjig, postregla celo z antologijami izbranih prispevkov tudi Nemcem in Francozom, s čemer je dokazala, da je tudi popolnoma neutemeljen napad, ki ga je objavila belgrajska »Politika«, češ da je Hrvatska Matica dobičarsko podjetje. Poudarjeno je bilo, da »Iliriska matica« ni naredila toliko v desetih letih.

Ob novem letu bi zanimale tudi zagrebške številke. Točen pregled sedaj še ni podan, ker so do sedaj bile objavljene le številke katoliških župnij in pa protestantske župnije. Na 160.000 katolikov je bilo rojenih 3224 (lani 3680), umrlo je 2513 (lani 2924), porok 1683 (lani 1751). Protestanti izkazujejo rojenih 53, umrlih 40, porok 34. Celokupno prebivalstvo znaša okoli 190.000. Iz navedenih številki gleda velika današnja kriza. Kriza, kriza! Na cesti se pozna. Od 1780 avtomobilov, tovornih in osebnih v letu 1931 je padlo število za novo leto tako nizko, da znaša še komaj čez 1100. Kriza je v kinu, kjer je v zadnji sezoni obisk povprečno 40% manjši, kriza v delavstvu. Po dobljenih informacijah je momentano brezposelnih kakih 8000 delavcev. Od teh je strokovnih delavcev skoro 5000. Tako cenijo, da je brez najnujnejšega služka vsega kakih 24.000 ljudi. Pa še vedno novi ljudje na cesti. Navše je seveda brezposelnih stavbenih delavcev, ker njihovo delo stoji. Za njih pa so takoj trgovski nameščenci — navidnejši dokaz krize, ker propada trgovina. Sedaj se je pa oglasil še en strah. Japonska konkurenca! Japonski svinčniki po 50 par so se že pojavili. Pocenji so res. Kritika pa pravi, da niti tega niso vredni — če ni to samo boina beseda. Kolena, pravijo, da se bodo dobila po 300 Din. Svilene fine srajce po 28 Din... Pa za enkrat se še ne ve kje, kdaj in kako se bo ta kupčija pričela, ker se je vzdignil proti temu velik odpor.

Zagrebski mestni proračun znaša 140 milijonov in je od lanskega zopet znatno povišan. Socialni prispevek bi imel prinesiti 3 milijone za javna dela in za odpomoč brezposelnim, pa se zdi, da in

tega socialnega prispevka ne bo nič. Brezposelni bi ga bili pač veseli, a davkoplačevalci pa kar nič. Oblasti pa menijo, da je treba tudi te štiti...

Vreme pravi slabo. V Zagrebu imamo grde deževne dneve, na Slemenu pa je veliko snega, pa še vedno pada nov.

»Banat Laszlo, ali Slobodan Živojinović. Tako le malo nervoznosti vzbuja tole ime v dobrih jugoslovenskih Hrvatih. Bil je prej igralec zagrebškega gledališča — potem mu je bil madjarski kruh boljši, pa si je privzel umetniško madjarsko ime — sedaj se zopet vrača na zagrebški oder. Madjarski listi so pred časom menda poudarjali, da je njegov oče imel velike zasluge za madjarsko kulturo, navedeni g. Živojinović pa poudarja da je jako koristen Jugoslovčan.

Kako kriza tišči dolenskega kmeta

Št. Vid pri Stični, 3. Jan.

Semenj v Radohovi vasi dne 2. januarja je bil jako živahen. Zvine so prignali veliko, tudi kupcev je bilo precej. Cena za najboljšo voli pa ni bila čez Din 4.25. Radi plače poslom in radi zaostalih davkov so kmetovalci prisiljeni živino prodajati. Vključ snegu je vedno veliko beravcev in brezposelnih na cesti. Mnogokateri kmetovalec, ki je ob cesti, jih včasih eno noč prenoči 10. Sleherni tišči v Ljubljano, češ morebiti se bo pa le dobilo kako delo. Nekateri kmetovalci so posle kar odpustili, ker jih ne morejo plačevati. Seveda bodo morali poleti garati noč in dan, če bodo hoteli imeti obdelano.

Bohinjec je ribe lovil

Ljubljana, 5. Jan.

Suhljat, star je Mar'in iz Bohinja. Ima šest križev. Delavec je. Večinoma brez posla. Družinica strada. Predsednik malega senata pa je Martina, ko je stopil v dvorano, odgovoril: »Šle povsod, Martin, znani kot star ravbčič! In naštel mu je kopo kazni. Zaradi lovške tatvine je celo sedel 2 leti in pol. Državni tožilec ga je prijel, ker je poleti avgusta lovil nostrvi v Radomlji, kjer ima lovišče.

Senatni predsednik: »Ali se res »zeli ribe.« Martin skesano: »Nič nisem imel jesti. Lačen sem bil. Pa sem vjel ribe, da bi jih imel za večerjo. Salamenski žuvaj pa me je zagrabil. Vzel mi je trnek in postri.« Predsednik: »Kde ima tam ribolov?« Martin: »Gospod, ne veni.« Predsednik: »Ribolov je last RID, ki ga je odstopila.«

Predsednik: »So-li bile ribe pod mero?« Martin: »Oh, nad mero.« Seveda predsednika ni mogel pretentati, da so bile nad mero, ker je sam ribič-strokovnjak. Predsednik: »Večina pod mero. Od 22 do 25 em je pravilna politička postri.« Obtoženece je zatrljeval, da je ribe lovil, da bi jih pojedel, ne pa, da bi jih prodajal.

Sodba je bila za vse navzoče presenetljiva. Sodišče je tožbo zavrnilo, češ, da gre za poldrug kg rib v vrednosti 60 Din. Gre za prestopke, ker je riba tudi del živil.

Predsednik Martinu: »Ste prostil! Zaradi formalne pogrške vas ne moremo kaznovati.«

Martin je pristopil bližje in zašepetal: »Prmejši gospod, bi mi lahko dali par krajčevcev. Nimam denarja za vožnjo.« Predsednik: »Pa mahnite peš. Ali ste mislili, da boste kar do spomladi ostali pri nas.«

Liublianske vesti:

Izgubljeno mlado življenje

Ljubljana, 5. jan.

Zivljenje po nekdanjih vojaških barakah je dihalo težko atmosfero. Za mladino je bil milje barak poguben in uničevalen. V takem ozračju je vzrasla sedaj 20 letna Marija. Ima celo dva razreda gimnazije, toda spodsnila je in se zgodaj seznanila s kriminalom.

Kriminalna kronika pač redkokdaj beleži, da bi bila ženska zabela aktivno delovati pri vlogih. Zenska — vlomilec je redke kriminalni tip. Vlomilka je postala Marija, ki se je seznanila z gosposkim delavcem Omer Murgičem, tipom, ki je po Ljubljani samo lovil rojake, da jih je sleparil pri hazardnih igrar. Zato je bil izgnan iz Ljubljane. Z Marijo sta se hotela poročiti. Lani 23. oktobra je bil pri belem dnevu izvršen prav drzen

vlom v stanovanje Istrana Matije Vidaka. Vlomilec je odnesel 7250 Din gotovine in nekaj zlatnine.

Nikdo bi si ne mislil, da je ta vlom izvršila Marija, ki je pač poznala Vidakove razmere. Po vlogu sta Marija in Omar popihala v Bosno. Omer je od plena zahteval okoli 8000 Din v Veliki Kindi, kjer so ju prijeli. Omer je pred sodniki zatrjeval: »Slavni gospon sude! Jaz sem nedolžen.« Marija ga je skušala z vsjo zgovornostjo izrezati, češ, da sploh ni vedel za vlom. Ob aretaciji so pri njima dobili še 3900 Din gotovine. Branilec je v zagovoru pripomnil: »Mesto pred altar, je morala romati v arest.« Bila sta obsojena Marija zaradi vloga na 4 mesece in Omer na 5 mesecev in 5 dni strogega zapora zaradi prikrivanja in zaradi prepovedanega povratka.

Da! pri tvrdki J. MAČEK na Aleksandrovi cesti šte 12 kupite najbolj ugodno moška in dečja oblačila

Sodnik Mirko Koršič

Ljubljana, 5. januarja.

Na sodišču, se je danes dopoldne razširila vest, da je zadet od kapi ponoči umrl sodnik okrožnega sodišča g. Mirko Koršič. Pokojnik, rodom Goričan, je mnogo pretrpel in je do zadnjega vztrajal na svojem mestu v Gorici. Pokojnik je bil blagega in plemenitega značaja. Kot sodnik je bil vreden in objektivni ter napram strankam izredno blagohoten. Bil je 28. marca 1880. rojen v Gorici. Po končani gimnaziji je odšel v Prago, kjer se je vpisal na pravno fakulteto. L. 1906 je bil sprejet pri goriskem sodišču. Pozneje je bil več let pri višjem deželnem sodišču v Trstu. L. 1910. je bil imenovan za sodnika v Podgradu v Istri. Med Istrani je bil zelo priljubljen, ker je, kjerkoli je bil, pomagal siromasnemu istrskemu ljudstvu. Vedno je skušal stranke pomiriti in spore ublažiti. Pozneje je bil premeščen v Gorico, kjer je postal sodni svetnik. Ko so Italijani zasedli L. 1918. Gorico, je ostal na svojem službenem mestu pri okrožnem sodišču. Toda leta 1923, ga je zadel hud udarec. Italijanski fašisti so toliko časa pritiskali, da je bil odpuščen. Ostal je v Gorici, kjer je odprl odvetniško pisarno. Pa neprestano je bil izpostavljen raznim šikanam tako, da se je 31. marca 1931 izselil v Ljubljano, kjer je zaprosil za sprejem v sodno službo. Dolgo časa je bil brez stalnega zaslужka. Težke borbe je preživljal. Naposled je bil lani dne 4. marca sprejet in postavljen za okrožnega sodnika pri ljubljanskem okrožnem sodišču. Tu je prevzel posle kazenskega sodnika-pododca. Zadnje dneve je fungiral kot volat pri malem senatu, a bilo mu je videti, da je zelo slabega zdravja. Večna luč naj sveti pokojniku!

Pravoslavni božični prazniki. Danes, ko praznujemo katoliški praznik Sv. treh kraljev, se pri pravoslavljanih pričenjajo božični prazniki, ki trajajo do 9. januarja. Danes 6. januarja je badnji dan (sveti večer). Na ta dan Srbi posekajo badnje drevo, mal hrast, ki ga odnese na dom s posebnimi svečanostmi. Vse garnizije ta dan prav slovesno obhajajo. Za ljubljansko garnizijo je za jutri določen naslednji program. Ob 13 krene izpred oficerškega doma (vojvode Mišiča vojašnica) vojaštvo na konjih in okrašenih vozovih po Slomškovi in Kolodvorski ulici, mimo glavnega kolodvora na Bleiweisovo, nato krene po drevoredu ob velesajmu in Hirišjem kopaljšču do hotela Tivoli, kjer bo posekano badnje drevo. Nato se vrne sprevod na

Med. univ.

Dr. Ernest Hammerschmidt specialista za kožne in spolne bolezni ter kozmetiko

naznanja, da je otvoril svojo prakso.

Ordinira od 10—1 in od 3—5

Turševa (Dunajska) cesta 1/II (Palata Ljubljanske kreditne banke)

Vsi najmodernejši zdravilni pripomočki in elektr. terapijske naprave. — Uretroskopične preiskave. — Oglj. k.s. sneg. — Kozmetično zdravljenje. — Ložene školnice.

„Dom in svet“

na pragu iz starega v novo leto

»Dom in svet« preteklega leta se je na zunanji v vsakem pogledu spremenil: prešel je v novo založništvo, menjal svojo obliko in ime ter dobil novo uredništvo. V notranjem delu pa je obdržal svojo izrazito idealistično usmerjenost, ki je v sodobni razsvetljenosti in zmotnosti duhov najresničnejša in more edina prinesiti luč v brezsilnost in nedogodnost sodobnih teženj. Radi te svoje usmerjenosti pripada »Dom in svet« v vsem slovu revialnem življenju posebno mesto.

Ce pogledamo v lanski letnik, ki je bil v vsakem pogledu bogat, moramo pred vsem imenovati posamezne eseje, ki so prav za prav nosilci miselnosti lista, a hkrati vsega sodobnega katoliškega razmišljanja. V to vrsto spadajo članki Franceta Vodnika: »Sodobni umetniški nazor«, »Narodnost in svetovni nazor« ter »Zbližanje duhov, kjer avtor v rahli polemiki z Jos. Vidmarjem razčisti žive probleme s širokosrčnega katoliškega vidika. V živo sodobnost sta segala tudi članka Fr. Koblarja »Na prelomu« in Jak. Solarja »Križa duha«. Problematiko mladinskega gibanja sta zajela vsak s svojega zorišča Etnin Boje (Mladina ob svetovni vjoni) in Janežič Zitomir (V globinah nasprotja) zlasti poslednji je odkril in jasno izpovedal vso tragiko nasprotja med stari in mladimi. Aktualna sta bila članka Fr. Vebra »Dednost in osebnost« ter St. Gogala »Religioznost in konfesionalnost kakor tudi N. Kuceta: »Igravec v sodobni luči«. Izven okvira svetovnonazornih, mladinskih in podobnih razgledanj moramo pred vsem imenovati celoletno razpravo Antona Breznika »O časnikiški slovenščini, kjer je naš vodilni slovnica razgrnil pred nami vse veliko spreminjanje slovenskega književnega jezika od Bleiweisa preko Levstika, Tomšiča, Jurčiča, Zelezničarja do poslednjega »Narodovega« urednika v predju-

Bleiweisovo čisto mimo banske palače na Mirje do stanovanja komandanta dravske divizije, od tu po Gorjupovi ulici do Zvezde, čez trimostje po Poljanski cesti do kralja Petra vojašnice in od tam se vrne nazaj v vojvode Mišiča vojašnico. Naslednji dan 7. januarja je pravi pravoslavni božič, 8. januarja Sabor Bogorodice in 9. januarja je praznik sv. Stevana, arhidjakona. Novo leto je pri pravoslavljanih 14. januarja. Citateljem pravoslavne vere želimo srečen Božič!

RAZPRODAJAMO

zaradi inventure blago za suknje in ostalo zimsko blago

po zelo znižanih cenah!

Za vsakega kupca cca

20%

efektivni prihranek, dobro blago in ogromna izbira le pri

NOVAK, LJUBLJANA KONGRESNI TRG 15

nasproti nunski cerkvi

Zahvala. Ugledna ljubljanska tvrdka J. Pogacnik, trgovina s kurivom, Ljubljana, Bohoričeva ulica 5, je v svojem velikem umevanju bede revnih družin naklonila za božične praznike Vincencijevi konferenci Srca Jezusovega in Vincencijevi konferenci pri Sv. Petru v Ljubljani 12 kub. m bukovičev drv v svojem imenu in v imenu podpiranih družin se gospodu Pogacniku najtopleje zahvaljujeta Vincencijeva konferenca pri Sv. Petru in Vincencijeva konferenca Srca Jezusovega v Ljubljani.

Zobozdravnika - specialista dr. Vladimir Volovšek in dr. Vladimira Volovšek-Abram ord. Sv. Petra cesta 2/II. od 9h—18h

Križ je z javnimi urami. Električna ura pred glavnim kolodvorom že štiri mesece ne gre. V začetku, ko so gradili že tramvajsko progo, je bilo to razumljivo, toda proga je sedaj dovršena in čas je, da se ura zopet popravi. Saj bi bilo čudno, da tako veliko mesto, kakor je Ljubljana, ne bi imelo javne ure pred kolodvorom. — Kakor kaže, se nekateri sklepi mestnega občinskega sveta sploh ne izvršujejo. Že pred dvema letoma je občinski svet sklenil, da se napravi javna ura na Karlovskem mostu, pa je še sedaj ni tam. Kaj so na magistratu na tisti sklep kar pozabili? Javna ura je tam zelo potrebna, ker daleč naokoli ni nobene druge javne ure, most pa je zelo prometen.

Ni sledu za vlomilec. Kljub vsemu trudu, da bi izsledila vlomilca, ki je okradel Bato, se policiji dosedaj ni posrečilo na ti prav nobene sledi za njim. Vlom bo prav zaradi tega težavno razjasniti, ker je izvršen skrajno preprosto in enostavno. Tudi prstni odtisi, ki jih je policija dobila na vlomljenih vratih, so dvomljive vrednosti,

goslovaneki dobi. Malovrha. Vprav ta razprava je vzbudila v lanskem »Domu in svetu« največje zanimanje in bo nedomno prinesla največjo korist vsem, ki se kakorkoli bavijo s pesom. (Še bolj kot takih razprav pa bi si želeli izčrpnega in enotnega pravopisa, ki bi bil edini legitimni svetovalec pri vseh spornih pravopisnih posebnostih. Slovenska razumniška javnost pri tolikem pravopisnem kaosu, kakršen vlada zadnja leta ne le v slovenskih dnevnih, marveč tudi v revijah in knjigah, menda ne pričakuje zaman, da ji bo Breznik dal dokončen in popoln pravopis, ki bo veljal za slehernega posameznika?) — Z izčrpnim mono grafično študijo Tincta Debeljaka o Ivanu Preglju smo dobili prvo sintetično študijo o umetniškem ustvarjanju in rasti vodilnega sodobnega slovenskega pisatelja. Za petdesetletnico I. Preglja sta napisala strokovna članka tudi J. Solar in Silvester Škerl. Študijo o Bevkku je napisal Fr. Koblar, kar je vsekakor močan doprinos k slovenski literarni zgodovini. V tej vrsti naj še imenujemo Vodnikovo razpravo »Črtice, novele, povestje, kjer je avtor prikazal usmerjenost in vrednost Mrzela. Magazina in M. Kranjca. Fr. Stele pa je prispeval dva izčrpana članka o »Nar. galeriji« in »Hramu slave pri sv. Krištofu«. Dr. Avgust Zigon se je bavil v »Drobnih prispevkih« s Prešernovim sonetom »An eine junge Dichterin«, katterega je končno prisodil Luizi Chrobot-Pesjakovi. — To so seveda le naslovi posameznih člankov, med katerimi so nekateri vse pozornosti vredni.

V lepovoljnem delu so prispevali prozo: Pregelj novelo »Osehla setev« (kjer se je avtor motivno zasl v prihodnjost naše krvi v Jul. Krajini) in »Idilo v Sopotih«, Miško Kranjec je napisal novelo »Noč na Poljan« in Marka Sobočana, kjer kaže talent zlasti za novelistična dela. Narte Velikonja je prispeval dve noveli »Obraz« in »Pomlad«, v katerih je še zmerom zveze pripovednik. Fr. Bevkova novela »Krvaveče rane« sega motivno v goriske kraje

Nervoznost in slabokrvnost. imata za posledico abnormašno slaboost črevesnega gibanja, kar vodi do nakopičenja strupenih in telesu škodljivih snovi v vsem organizmu, ki, tako oslabljen, ne more več redno in nemoteno vršiti svojih prevažnih funkcij. Z rednim uživanjem zdravilnega PLANINKA-ČAJA-BAHOVEC se črevesno gibanje okrepi, nastane pravilno odvajanje in se tako rešimo škodljivih strupenih usedlin. Kri se vsled zdravih sestavin planinskih zelišč Planinka-čaja očisti in razredči, ter se na ta način osvobodi vse notranji strujci našega telesa, ki se tako usposobi dovajati hrano za obnovo potrebno hrano. Zahtevajte v Vaši lekarni ednole zdravlila Planinka-čaj Bahovec v plombarinih zavitkih po Din 20— in z napisom proizvajalca. Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana. Reg. br. 13690 20/V.11. 1952.

ker je prav mogoče, da izvirajo od domačih uslužbencev ali pa kakšnega poštenega človeka, ki je prijel prejšnji dan za vrata. Ako ne bo policiji priskočil na pomoč najboljši detektiv, to je slučaj, potem je zelo težko, da bi bil ta vlom sploh kdaj pojasnen.

Reven akademik, vester instruktor, instrurira za stanovanje. Ceni, dopise prosa na uredništvo »Slovenca« pod »Akademik«.

Slašč črna Alojz Gallé

se je preselila iz Gosposke ulice na Novi trg (trg) št. 1 ter se slavnemu občinstvu najtopleje priporoča

Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje dobavo ca 36.000 kg bencina za potrebe mestnih uradov in podjetij. Pravilno kolkovane in opremljene ponudbe je vložiti do 31. januarja 1934 opoldne pri mestnem gospodarskem uradu, kjer se dobio natančni pogoji. Nezadostno opremljene kakor tudi nezadostno kolkovane ponudbe se ne bodo vpoštevale.

Dunajsko pranje, svetlokanje, Simenc, Kolodvorska 8.

GOLAS EKSTRAKT za smučanje, iztetojke zahteva te po trgovinah EKSTRAKT d. o. z. Gosposvetska 8

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 6. januar: 7.30 O selekciji kulturnih rastlin (ing. Ferline B.) — 8.15 Poročila — 8.30 Gimnastika (Pustišek Ivko) — 9.00 Versko predavanje (dr. Ciril Potočnik) — 9.30 Orgle, zvonovi in slov. božičnice na ploščah — 10.00 Prenos iz stolnice — 11.00 Slovenska glasba, izvaja Radio orkester — 12.00 Čas, reproducirana ruska glasba — 16.00 Zimska dela v sadovnjaku (Flego Anton) — 16.30 Šramek kvartet Pevec iz Hrastnika, vmes reproduc. valčki — 20.00 Vijoliški koncert ge. Fanike Brandl — 20.45 Harmonika solo, g. Stanko — 21.30 Čas, poročila — 21.50 Radio orkester in Radiojazz.

Nedelja 7. jan.: 7.30 O ekstoh v gozdu (ing. Tavčar Karel). 8.15 Poročila. 8.30 Gimnastika (Pustišek Ivko). 9.00 Versko predavanje (p. Val. Učak). 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve. 9.45 Plošče (religiozna glasba). 10.00 Predavanje za delavce: Delavski in nameštenski obratni zaupniki (R. Smeruš). 10.50 Narodne igra harmonika — dekle in fant pa pojeta! Izvajajo: gđc. Sokova, gg. Jelačin in Cvirni. 12.00 Čas, plošče. 16.00 Svaha pod Durmitorjem (Regally Vladimir). 16.30 Koncert Bežigrskega pevskega društva, vmes kvartet mandolin. 20.00 Prenos operete iz Ljubljane. V odmoru: Čas in poročila.

Ponedeljek 8. jan.: 12.15 Plošče. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, plošče. 18.00 Prehrana sportnikov (ga. Zemljanova). 18.30 Ženitno pravo (ga. dr. Grosman Fini). 19.00 Plošče. 19.30 Poročila za inozemstvo (Naravna bogastva naše zemlje, v esperantu). 20.00 Koncert slovenskega šramel-kvarteta, vmesne šlagerje poje Mirko Premelj. 20.45 Prenos koncerta »Grafike« iz Delavske zbornice. 22.00 Čas, poročila, Radiojazz.

Torek 9. jan.: 12.15 Plošče. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, plošče. 18.00 Otroški kotiček (ga. Gabrielčičeva). 18.30 Plošče. 19.00 Francoščina (prof. Prezelj). 19.30 Nacionalno predavanje (Viktor Pirnat). 20.00 Radio orkester izvaja skladbe od nagradnega tekmovanja. 21.30 Vokalni koncert Jože Likoviča. 22.00 Čas, poročila. 2.30 Angleške plošče.

Drugi programi

Sobota, 6. januarja

Belgrad: 17.00 Prenos bdenija iz Saborne cerkve 21.00 Božične in koledne pesmi, poje zbor. — Zagreb: 20.15 Božične pesmi 20.45 Orkestralni koncert. — Dunaj: 10.10 Koncert na orglah 12.00 Orkestralni koncert 17.00 Lahka glasbar orkester

19.05 Koncert za čelo 20.05 Opera in operetna glasba. — Budimpešta: 12.30 Koncert opernega orkestra 15.30 Zborovski koncert 20.20 (Sari plesi. — München: 8.15 Koncert na orglah 16.00 Simfonični koncert 21.00 Koncert simfoničnega orkestra — Praga: 9.35 Koncert komornega zbora 17.00 Plesna glasba 19.25 Kristovo detinstvo, evetopisemska trilogija Berlioz. — Rim: 17.00 Simfonični koncert 20.10 Vokalni koncert 21.00 Prenos opere. —

Nedelja, 7. januarja.

Belgrad: 15.30 Koncert orkestra na pihala. — 16.30 Ruske pesmi za zbor in orkester. — 19.30 Božične prireditve. — Dunaj: 11.20 Simfonični koncert. — 15.25 Koncert godalnega kvarteta. — 18.55 Otelo, opera, Verdi — Budimpešta: 15.45 Orkestralni koncert. — 21 Odlomki iz operet. — 22.30 Ciganska kapela. — London: 19.30 Orkestralni koncert. — 22.05 Simfonični koncert. — Mjan: 21 Prenos opere. — München: 8.45 Koncert na orglah. — 12 Koncert vojaške godbe. — 20 Narodna glasba (mandoline, citre, vokalni kvartet). — Praga: 10 Zborovski koncert. — 20.50 Koncert godalnega kvarteta. — Varšava: 12.15 Koncert varšavske filharmonije. — 17.15 Poljudna poljska glasba. — 18.40 Basovski samospevi. — 19.50 Lahka glasba.

Ponedeljek, 8. januarja.

Belgrad: 16 Koncert pavskega zbora. — 19 Radioorkester. — 19.30 Narodne pesmi z orkestrom. — 20 Zborovski koncert. — Dunaj: 17.15 Koncert: klavir in uraiton. — 20.55 Pesmi in arije. — 22 Radioorkester. — Budimpešta: 12.05 Koncert za harfo in klarinet. — 13.30 Salonski koncert. — 19.40 Koncert filharmoničnega društva. — London: 21 Simfonični koncert: orkester zbor in solisti. — München: 12 Koncert šleske filharmonije. — 19 Koncert nemške glasbe. — Praga: 20.30 Klavirski koncert. — 21.15 Poljudne pesmi. — Rim: 17.30 Koncert londonskega godalnega kvarteta. — Varšava: 17.15 Klavirski koncert. — 20 Koncert simfoničnega orkestra.

Torek, 9. januarja.

Belgrad: 16.30 Orkestralni koncert. — 19 Tamburaški orkester. — 20.20 Radio-orkester. — Dunaj: 17.20 Klavirski koncert. — 19 Koncert vojaške godbe. — 22.25 Orkestralni koncert. — Budimpešta: 17 Orkestralni koncert. — 18.30 Nürnbergski pevci mojstri, opera Wagner. — London: 21 Koncert vojaške godbe. — München: 16 Orkestralni koncert. — 19 Schubertova glasba. — Praga: 20.05 Koncert praške filharmonije. — Varšava: 16 Vokalni koncert. — 17.05 Kamorna glasba. — 18.20 Zborovski koncert. — 20 Palestrina, opera, Millöcker.

Sanatorium Emona Ljubljana Komenskega ul 4

Oskrnina (stan, hrana in postrežba) dnevno 75 Din. Zdravnik: Dr. Fr. Derzanne. Šef-primarij v p.

Št. Jernej na Dolenjskem

Umril je v Vrhpolju 87 letni Janez Jordan, ki je dolgo vrsto let mežnaril pri Sv. Miklavžu na Gorjaneh. Pokojnik ima velike zasluge pri zidavi prijazne gorske cerkvice. Neutrudno je zbiral darove zanj doma in daleč po tujem. Skoraj ves čas zidanja je bival na Gorjaneh in tja tudi osebno nosil stavbni material. Naj mu sv. Miklavž, ki ga je tako častil in ljubil na zemlji, iznosi pri Bogu večji mir in pokoj. Okradli so neznanjci umrlovi našega mutca Janeza Kovačiča, mu iz lesene hišice odnesli blago za obloko. Revez tarna, a žal za tatovi ni nikake sledi.

Ugoden posel za trafikantel

Ne potrebuje nikakga denarja, zasluži te pa lahko lepo. Pošljite nam svoj naslov na sledečo adresu: Ugoden posel, Maribor I., poštni predal 73.

in razmere. Jarčev »Pustolovec« je lirčno zajeta novela, ki radi čiste subjektivnosti ne prime. Poezijo so prispevali: Miran Jare, ki se je v nekaterih pesmih odmaknil od svojega spiritualistično ekspresionističnega izražanja k podobenljivi predmetnosti, je dal največ pesmi; prispevali so še Fatur Bogomil, Kastelic, Lovrenčič Oevirk Z. Pogačnik, Vodnik Tone (ki se je letos po daljšem premolku zopet oglašil) ter nova dva: Vovk Joža in Zabkar Joža. Pesem se je sploh zadnja leta umaknila prozi, kar je pač razumljivo radi nove literarne usmerjenosti, ki gre v stvarnost. Oboje pa je izzval čas.

Nad vse pester in resno znanstven je bil tudi Razglednik, pa najsi bo to v književnosti, domači in tuji, gledališču ali zapiskih, ki so spremljali vse kulturne pojave doma in drugod. Premalo je prostora, da bi poudarili posamezne sestavke v tem delu. Na vsak način pa moramo priznati Tinetu Debeljaku, da nas je uspešno seznanjal s srbohrvaško literaturo. — Lanski »Dom in svet« je prinašal tudi reprodukcije del znamenitejših slovenskih slikarjev, ki so zastopani v Nar. galeriji, kakor tudi načrte nekaterih Plečnikovih del v Ljubljani in v Pragi. Tako je opravljal lanski »Dom in svet« kulturno poslanstvo med slovenskim razumnictvom s tem, da je dejansko sodeloval pri vseh razčiščenijskih nasprotjih si slovenskih tvornih duhov in mnogo pripomogel do medsebojne strpnosti in priznavanja. List je svojo življenjsko nujnost absolutno dokazal, zato mu bodo nedvomno tudi prihodnje leto vsi naročniki ostali zvesti prijatelji.

Bodočnost »Doma in sveta« se bo oblikovala iz naj dobe in hotenja njegovih urednikov in sotrudnikov; kakor je uredništvo naglasilo že ob zaključku lanskega letnika, hoče »Dom in svet« družiti vse tvorne sile, ki imajo izhodišče v človečnosti, narodnosti in religiji. Gojil bo v še večji meri kakor doslej izvorno umetnost, z eseji o sodobnih kulturnih, umetniških

in književnih vprašanjih bo skušal odpirati poglede naprej, s kritiko in poročili, z zgledi in pričami iz sodobnega ustvarjanja pa širiti razglede preko meja naše domače zemlje, posebno pa bo skrbel za bogastvo našega jezikovnega izraza. Po teh skromnih besedah uredništva lahko sodimo, da bo ostal »Dom in svet« tudi v letošnjem letniku, kar je že mnoga desetletja naši narodni kulturi: vnet pospeševatelj književne in umetnostne tvornosti, zvest spremljevalec in ocenjevalec kulturnih pojavov, usmeritelj in pogumen pobornik dobrih novin v območju duhovnosti. Slej ko prej bo torej »Dom in svet« vršil svojo odgovorno narodno kulturno dolžnost.

V prvih zvezkih letošnjega letnika bomo štali leposlovne prispevke naših najodličnejših književnikov, med drugimi Ivana Preglja, Janeza Jelenca in Franeta Bevka, kateri bo pričel letoš spet daljši spis v listu. V prvi številki bo objavljen celotni božični misterij Ksaverja Meška »Henrik, govavi viteze«. — Široko zasnovana kritika našega jezika, ki jo je v lanskem letniku započel dr. Anton Breznik v »Domu in svetu« s podrobno analizo našega časnikiškega jezika, se bo letos nadaljevala, in sicer bo započel dr. Breznik kritiko umetnostnega jezika naših pisateljev od Jurčiča navzgor. — Tine Debeljak, ki je nanzal lani lepo vrsto prispevkov o srbohrvaškem slovstvu, bo letos nadaljeval svoje portrete iz srbohrvaškega pesništva, pa tudi sicer prispeval članke slovstveno zgodovinske vsebine.

V prvem zvezku novega letnika objavi dr. Fr. Stele študijo o poljskem grafiku Skoczylasu, ki bo opremljena s številnimi reprodukcijami del tega svojevrstnega umetnika. — Med načelnimi in literarnimi članki naj omenimo izmed tistih, kateri izdejo predvidoma že v prvem letošnjem zvezku, članek dr. St. Gogala o nacionalni vzgoji in pa članek Fr. Vodnika o Cankarju. Uredništvo ostane nespremenjeno, imena urednikov, prof. Fr. Koblarja, dr. Fr. Steleta in Fr. Vodnika, nam jamčijo kakor doslej, tako tudi v bodoče, za visok nivo te odlične naše revije.

Povodnji na Hrvatskem, v Bosni in Srbiji

Voda zalila tri speče vasi

Iz Smedereva ob Donavi poročajo 4. t. m.: Vsakokrat, kadar narastejo vode, je v nevarnosti Godaminsko polje pri Smederevu. Zato so te kraje na vseh straneh zavarovali z visokimi nasipi. Tako so ljudje, ki prebivajo v vaseh na tem polju, bili brez skrbi, da bi jih zalila voda. Toda v četrtek 4. t. m. zjutraj je voda nenadno udarila čez visoke godaminske nasipe in se s strašno naglico razlila po polju in vaseh. Voda je predrila napis med Smederovim in vasjo Lipa. V kratkem času je voda pokrila vse polje na 4 m globoko. Ker je drla s silno naglico, je pred seboj vse podirala. Dva mostova je nesla 1 km daleč. Za sedaj so pod vodo tri vasi v bližnji okolici Smedereva: Radinac, Vranovo in Lipa.

Voda je predrila v vasi, ko so vsi ljudje še spali. Naenkrat se je med bučanjem vode začelo mešati strahotno mukanje privezane živine. Kmetje so planili iz postelj na dvorišča, kjer pa je tekla že voda. Ljudje se niso mogli nikamor več rešiti, ampak so morali splezati na podstrešja, kjer so čakali reševalnih čolnov.

Kmetje iz daljnje okolice Smedereva so se na

vse zgodaj vozili v Smederevo. Sredi Godaminskega polja so opazili, da jim rjovejo nasproti valovi naraslih voda. Razbežali so se na vse strani.

Tehniško osebje, ki dela na godaminskih nasipih, je bilo čisto iznenadeno zaradi te nagle povodnji. Po telefonu so mogli prositi za pomoč čolne, da se rešijo ljudje. Pričakovati je, da bo voda zalila tudi del Smedereva.

Od starih ljudi se nihče ne spominja, da bi bila kdaj voda tako naglo prihrula. Samo pred 40 leti nekoč je menda voda tako naglo prišla, a škode ni napravila take kakor sedaj.

Iz Paračina poročajo, da je zaradi taljenja snega v Bosni Sava s pritoki zopet hudo narasla. Pri Sremski Mitrovici je Sava že 6 m nad normalo, pri Sisku 6,5 m, pri Brodu 7 m, pri Jasenovcu 8 m. Voda zelo dere in je odnesla že mnogo sveta. Tudi z drugih krajev Hrvatske poročajo o velikih povodnjah.

Iz Banjeluke poročajo, da so v Vrbasovi dolini začele vode upadati. Promet pa je še vedno nemogoč. V izpraznjene kraje Kulenvakuf, Sanski most in Prijedor se prebivalci zopet vračajo.

Koledar

Sobota, 6. januarja: Sveti trije kralji.
Nedelja, 7. januarja (1. nedelja po Razglasenju. Gospodovem). Sv. družina; Valentin (Zdravko), škof.

Ponedeljek, 8. januarja: Severin, opat; Teofil, mučenec. Zadnji krajev. ob 22.36. Herschel napoveduje lepo vreme.

Novi grobovi

† V Ljubljani je včeraj zjutraj nenadoma umrl gospod Dragolin Benedik, naučitelj v pokoju in posestnik. Dosegel je starost 72 let. Pogreb bo v nedeljo ob 2 popoldne na pokopališče k Božjemu grobu v Štepanji vasi.

† V Podgorju pri Kamniku je umrl g. Blaž Svetelj, dober oče svoji družini, kakor tudi odločno krščanski mož. Pokojni je bil oče profesorja dr. Blaža Svetelja. Pogreb je bil v petek popoldne.

Naj v miru počivata! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Ostavko na državno službo je podala Lesar-Lunder Alojzija, učiteljica v Jezeru, okraj Sokobanja, Moravska banovina, ki je bila 1. decembra 1933 premeščena tja iz Ribnice na Dolenjskem.

— Promocija. Gdč Trdina Silva iz Ljubljane je bila die 5. januarja 1934 na ljubljanski univerzi promovirana za doktorico filozofije.

— Iz sodnopisarniške službe. V IX. položajno skupino so pomaknjeni sodni knačisti: Jakob Štukl, Kozje, Stefan Puschauer, St. Lenart v Slov. goricih, Ivan Majnik, okrožno sodišče Novo mesto, Josip Koren, Murska Sobota, Ivan Keržan, Velike Lašče, Anton Jager, Lož, Alojzij Majerič, Zužemberk in Albin Hadner, Gor. Radgona.

— Iz železniške službe. Napredovali so za prometne uradnike v 9. položajno skupino: Paternost Jožef v Trbovljah; Segula Jakob v Zalogu; Topolovec Anton na Pragerskem; Jordan Dragomir v Liti; Hrovatin Franc na Rakeku; Sušan Oktavijan v Celju; Caf Ivan v Zidanem mostu; Dergane Jožef v Kočevju; Izlakar Janez v Trbovljah; Adam Ciril v Hrašniku; za administrativnega uradnika: Lasič Bogomil v Mariboru glav. kol. za pomožnega prometnika v 10. pol. skupini: Benini Karel v Čakovcu; za pomožnega nadzornika električnih naprav: Erjavce Leopold v Ljubljani glav. kol.; Strajher Miroslav v elektro-delavnici Ljubljana glav. kol.; za pomož. nadzornika brzojava: Robič Jožef v signalni delavnici Ljubljana.

Od leta 1813
odličen
bel šifon

Ostale vesti

— Bolgarsko stenografsko društvo »Brzopis« v Solji praznuje dne 21. t. m. 30. letnico svojega obstoja in priredi za ta pomembni jubilej tudi tretji kongres bolgarskih stenografov s prav zanimivim sporedom. Na kongresu bo govoril kot drugi govornik g. Stojan Omarčevski bivši minister za pravo. Zgodovinski razvoj od početka do sedaj bo podal društveni tajnik g. D. Klisarov. Na tem kongresu bo ustanovljena tudi zveza bolgarskih stenografskih društev, ki jih je okoli 50. Tudi tekme stenografov ne bo manjkalo. Poleg tega bo kongres razpravjal o predlogih za izpremembe in reforme bolgarske stenografije, ki jih bo predlagal posebni odbor, takomenovani sistematski odbor. Teden dni pred kongresom t. j. 14. januarja pa se zberejo vsi delegati imenovanih društev na posvetovalno gledanje priprav za proslavo prof. Antona Bezenska, ki se boško vršile v Sloveniji v dneh 23. in 24. junija t. l. Kakor vidimo, je obrodilo delo našega rojaka očeta bolgarske stenografije prof. Antona Bezenska zelo obilne in bogate sadove. — In pri nas?

Advokat

Dr. Vladimir Grossmann

je otvoril svojo

odvetniško pisarno

v Ljubljani, Cigaletova ul. 1/1.

(Vogal Tavčarjeve 7 nasproti sodišča)

— Koledarčki KA so izšli za novo leto in stanejo Din 8. Vsi člani in članice KA in katoliških društev se opozarjajo na ta koledarček. Naroča se v osrednji pisarni KA, Miklošičeva c. 7.

— *Prepovedan tisk.* Službene novice št. 2 od leta objavljajo, da je državno pravništvu v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati zvezek 9—10 mesečnika »Evolucija«, ki izhaja v Zagrebu.

— Na včerajšjo noč pod naslovom »Prometne razmere v krajih ob Solji« dajemo sledeča pojasnila: Kakor že pisec sam pravi, je bila cesta Mestinje—St. Peter pod Sv. Gorami, odkar je zapadel visok sneg, na nekaterih mestih zasnežena tako, da ni bilo mogoče čez. Radi tega je bil avtobus, ki obratuje na tej progi, kakor tudi vsi drugi avtomobili, primoran opustiti vožnjo. Čisto zgre-

Op, glej zapreko

nedolžno sicer, ki pa spada istotako v zimski sport kakor Nivea To veste, da veter in hlad stavita velike zahteve na kožo in da se ona suši. Koža potrebuje vsled tega pravo posebno varstvo, če želite, da postane odporna, rdeča in da ne razpoka. V to svrhu je Nivea-Creme in Nivea-olje idealno in enostavno sredstvo vsled vsebine kože slizne materije Eucerita. Zato kožo zvečer, zjutraj in pred izletom dobro nadržite odnosno namažite. Uspeh: Nikako neugodno natezanje, ampak mehka gladka koža in svež sportski izgled.

— Koledar slovenskega gospodarja za leto 1934 prinaša poleg običajnih podatkov koledarjev važna pojasnila o zemljiški knjigi, nekaj jako važnih navodil za vsakega kmetovalca kot o sortiranju in vkladanju jabolk, o precejanju in čiščenju vina, lovstvo in lovski zakoni v bivši Stajerski, tabela o amortiziranju dolgov, sejmi za Stajersko, Koroško in Prekmurje, blagajniški dnevnik in precej praznega papirja za razne notice. Koledar je trpežno vezan in stane Din 10. Naroča se tudi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Bolne žene dosežejo z rabo naravne »Franz-Josef« grenčice neovirano, lagodno izpraznjenje črev, kar večkrat izredno dobrodejno vpliva na obolele organe. Pisatelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so potrjeni ugodni učinki »Franz-Josef« vode tudi potom njihovih raziskovanj.

— V temni noči ladja zadela v mlin. Iz Broda poročajo: Pri vasi Dubočnik se je preteklo noč zgodila nesreča, ki bi kmalu zahtevala več človeških žrtev. Ladja, naložena z lesom, je ponoči plula po Savi nizdol. Približala se je nekemu mlinu, ki ni bil nič razsvetljen, ker zaradi velike vode ni delal. Ker je bila zelo temna noč, je ladja zadela v mlin ter se pri tem tako poškodovala, da se je začela potapljati. Ker pri ladji ni bilo nobenega čolna, so bili delavci v nevarnosti, da utonejo. K sreči so njihove klice na pomoč čuli kmetje in prihiteli s čolnom na pomoč ter rešili ogrožene delavce. Ko so bili vsi rešeni, se je ladja potopila.

— Sinčka prisilil, da mu pomaga pri samoumuru. Te dni se je v Sremski Mitrovici obesil 33 letni nameščenec električne centrale Sima Vukčič in prisilil svojega 10 letnega sina, da mu pomaga pri obešanju. Vukčič se je pred tremi leti ločil od svoje žene in od takrat je začel pijančevati. V sredo zvečer je prišel o polnoči pijan domov, vzel vrvi in si vrgl zanjko okrog vratu. Svojemu sinčku je ukazal, naj vleče za en konec vrvi, kar je sin tudi storil, ne vedoč, kaj dela. V tem hipu je prišla v sobo Simina babica, ki jo je pa Sima sumil v želoce, da je morala pobegniti. Ko je videl, da se s pomočjo sina ne more obesiti, je sina zavlekel v kot sobe, sam pa je vrvel zanjko na kljuko in se vprilo svojih otrok obesil. Otroci so poklicali babico, pa je bilo čez prepozno. Nesrečni mož je bil mrtev.

— V dobri epidemije hrpice nam pri vsakem koraku grozi nalezljivost. Če se hočete popolnoma zavarovati pred takimi nalezljivostmi, potem zavzajate redno pastile Panflavin »Bayer«, ki so povsem svetu znane kot izvrstno desinfekcijsko sredstvo.

— Znameniti strokovnjaki vedno znova potrjujejo, da se naravna zdravilna voda ne da nadomestiti s kemikalijami. Zato pri kašlju in katarjih vedno le Gleichenberški zdravilni vrecel. Dobi se v lekarnah, drogerijah itd.

Za puloverje pristna

Angleška volna

Toni Jager, Ljubljana, Dvorni trg 1

Celje

† Ivan Rebek. Včeraj je umrl po dolgotrajni bolezni v 71. letu starosti g. Ivan Rebek, ključavničarski mojster v Celju. Kot mlad rokodelski pomočnik je prišel pokojni leta 1894. v Celje, kjer se je kmalu uveljavil v takratnih slovenskih krogih. Kot obrtnik je kmalu zaslovel in si je pridobil za obrtniški stan posebno v Celju in njegovi okolici veliko zaslug. Bil je častni član Obrtnega društva v Celju in dokler je javno nastopal funkcionar raznih obrtniških in drugih slovenskih celjskih korporacij. Kandidiral je tudi večkrat v državni in deželni zbor. Pogreb zaslužnega pobornika za obrtniške pravice bo jutri v nedeljo ob pol 4 iz hiše žalosti Mariborska cesta 1. na okoliško pokopališče, kjer ga polože k večnemu počitku v rodbinsko grobnico. Naj mu sveti večna luč, preostali pa izrekamo globoko sožalje.

— Darovi za uboge. Mestnemu ubožnemu skladu so darovali za uboge lesni trgovci G. Adolf Glöck 300 Din in Celjska posojilnica 500 Din.

— Hmeljarski vestnik. Kakor poročata včerajše »Jutro« in »Nova doba« je izšla včeraj v tisku Zvezne tiskarne v Celju prva številka »Hmeljarskega vestnika«, kot glasilo Hmeljarskega društva za Slovenijo v Zalecu. List urejuje g. Anton Petriček v Zalecu. Tako ima sedaj Hmeljarsko društvo dvoje glasil: že obstoječega »Slovenskega hmeljarja« in imenovano novo glasilo. Mislimo, da je malo društev, ki bi imela kar dvoje strokovnih listov. Sicer pa novega lista še nismo videli in ne moremo zato izreči o njem nobene sodbe.

— Otvoritev novega zasilnega mostu čez Savinjo. Novi zasilni most čez Savinjo je dograjen in je od danes naprej definitivno odprt za osebni in vozni promet.

— Apostolstvo mož in fantov. Jutri je prva nedelja v mesecu januarju, zato bo kakor običajno ob pol 7. uri pridiga, zato skupno sveto obhajilo iz sv. maša.

Ptuj

Mlad tat. Policia je prišla 13-letnega fanta iz Juršincev radi tatvine. Izprijen fant se je klatil po Ptuj in okolici več dni in kradel, kar mu je prišlo pod roke. Razne stranke je oškodoval za 100—300 Din in manjše zneske. Ukradel je tudi zlato uro, vredno 2000 Din, in jo potem prodal za 30 Din. K sreči so prišli tatvini na sled in je kupec vrnil zlato uro lastniku. Pri fantu so našli 7 ur, ki jih je ukradel v okolici Ptuja. Pride v poboljševalnico.

Tedensko službo ptujskih gasilcev od 7. do 14. t. m. vrši drugi red drugega voda in sicer četnik Alojz Berlič in četar Tomaž Klapač. Reševalno službo: šofer Ervin Damiš, četnik Jurij Pihler, od moštva Franc Stros in Andrej Pfeifer.

Poveljnik gasilske čete inš. Celotti je odločil to funkcijo. Mesto poveljnika zastopa začasno četnik Franc Broomik.

Kaj pravite?

Ko se v obrambo sodobne mladine dostikrat deloma po pravici podtrjuje vzorno stremljenje po usmerjenosti za poklenost in krščansko značajnost, ki naj odstranja mlahnost in polovitarstvo v verskem življenju, je tembolj bolešno in neprijetno, ako se pojavljajo celo med nezrelim nežnim spolom primeri doslej nepoznane in neobičajne lahkočnosti in poniževalnega posnemanja takih nerodnosti, kakršnih bi še med moško mladino v teh letih časih ne smeli trpeti. En primer: Novotelko junio 1934 ob šestih, ko so resni verniki hiteli k jutranji božji službi, je mešana družba rezala pot po široki ljubljanski ulici od nočnega veselja činja proti domu, med njimi ponočnjakinje, ki so z nekim razposajenim popevanjem opozarjale nase, koliko so vredne.

Kakšno sodbo boste napravili gospod urednik o bontonu »moderno-prosvetljenih« mestnih deklet, pardon — gospodičen, ki tako varujejo svoj ponos in deklisno nežnost! Seveda ni treba pristavljati, da omenjeni in omenjene ne spadajo med kakšno elito, ali nekaj dostojnosti in častihleposti bi jim pa le človek pripisal.

Kako bi, g. urednik, odgovorili, če bi Vas vprašali, kakšne matere bodo nekoč te nadebudne poznemalke pijanskih manir? In še eno vprašanje: Kakšne pojme o vzgoji imajo oni rodilci, ki puste svoje hčere, da prežive noč pred praznikom v taki in taki družini?

Vidite, g. urednik, koliko vprašanj za razmotricanje tudi g. poročevalcu, ki se je skoraj hvalil, kako mirno, trezno in solidno je poteklo zadnje kifestrovanje v Ljubljani.

— Pri pomanjkanju teka, nakislem pehanju, slabem želodcu, lenivi prebavi, zaprtju v čreveh, vzdigovanju, motenju pri prebavi, izpuščajih, srbečici osvoboditi naravna »Franz-Josef« grenčica telo vseh nabranih gnilobnih strupov. Že stari mojstri zdravilstva so spoznali, da je »Franz-Josef« voda popolnoma zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Obsodba pred apelacijskim sodiščem

Ljubljana, 5. januarja.

Včeraj od pol 9 popoldne do pol 3 popoldne se je v drugič vršila obravnava apelacijskega sodišča proti g. Andreju Križmanu, kaplanu na Josenicah radi njegove pridige ob priliki Strossmayerjeve proslave dne 4. febr. lanskega leta.

Senatu je predsedoval g. dr. Gradnik, prisednika pa sta bila dr. Kranjc in Poljanec.

Okrožno sodišče je, kakor smo že poročali, g. Križmana oprostilo vsake krivde in kazni. Apelacijsko sodišče pa se je včeraj po zaslišanju prič, ki jih je predlagal državni pravdnik, dočim je zavrnilo nadaljno zasliševanje obtoženčevih prič, izreklo, da se smatrajo za dokazano, da je obtoženev v citiranem govoru izrekel, »da niso najslabši naradni voditelji oni, ki jih preganjajo in vlačijo po ječahe. S tem je meril na takratne politične dokolke z namero, da dela nerazpokoženje proti državnemu redu.

Branilec dr. Aleš Stanovnik je v izbranim govoru analiziral nastop in verodostojnost obtoženih prič, branil objektivno obtoženčevu brezkrivnost in kazal na nezadostnost obtoženčevih materiala ter predlagal oprostilo razsodbo.

Sodni senat je po enournem posvetovanju razglasil sodbo, s katero je g. Križman obsojen na 1 in pol meseca zapora, 600 Din globe in poplačilo sodnih stroškov.

— Koledarji in poslovne knjige. Ob novem letu se vam pripravča Nova založba v Ljubljani, da si pri nji nabavite koledarje (stenske, žepne, poslovne itd.) v vsaki izbiri in obliki. V zalogi ima tudi vseh vrst poslovne knjige (dnevnik, strace, žurnale, blagajniške knjige) in bogato izbiro pisarniških potrebščin.

Mariborske vesti:

Več ko 18 milijonov po grlu

Škoro milijon litrov vina - in še „črna pijača“

Maribor, 5. januarja. V letu 1933 je dosegel Maribor nov rekord, pri katerem bodo naši abstinenti zmejavali z glavami, vinogradniki pa ga bodo veselili. Postavilo pa je ta rekord mariborsko žejno grlo. Pa ni čuda, ob vročini in suhi, ki je vladala v poletju, in ob nizkih cenah vinskega letnika, ki je dosegal celo slavne »sednajšaka«. (vinski letnik 1917). Oficijsko se je popilo v Mariboru v minulem letu zatrošarinjena vina po gostilnah 997.447 litrov. K temu še 150 tisoč litrov vinskega mošta. K tem številkam pa bo treba pristiati še najmanj 20% »črne pijače«, ki se je iztočila po raznih predmestnih ulicah na skrito pred strogim očesom čuvarjev postave. In če dodamo še najmanj 30% vina, ki ga je žejni Maribor popil po okoliških vinotocih, se poveča količina

potrošene vinske pijače v enem samem letu na okroglo 1.800.000 litrov. Preračunano v dinarje je potrošil Maribor v enem letu okroglo 18 milijonov za vino. Mariborec so bolj vinopivec — za pivo jim ni; pa kako tudi, ko je bilo vino polovice ceneje od piva. Popili so 317.861 litrov piva. Največ piva je slo v avgustu, vina pa se je največ popilo v decembru. Žganja in likerjev se je popilo v Mariboru zelo malo, pa vseeno je dobila mestna občina na ta račun 69.659 Din trošarine. Za pivo je dobila 311.005.50 Din trošarine, za vinski mošt 150.000 Din in od vina 1.496.170 Din. Skupno so torej kasirali na občini samo na račun mariborske žejne 1.976.894 Din. Mestni očetje so pri tem uspehu očitvidno presenečeni, ker so v lanskem proračunu stavili na račun žejne samo 1.700.000 Din dohodkov.

ljivo ozirajo proti nebu, če ne bi nenadoma zagrmel na glavo kup snega. Potrebno bi bilo navajati mariborske hišne posestnike, ki nimajo na strehi naprave za zadrževanje snega, naj ga pravčasno ogrebejo s strehe, kar se da lahko storiti. Ob takih prilikah naj se trolatir zavaruje za kratak čas, nato pa očisti. Na ta način bo odpadlo tudi dvakratno čiščenje ulic. Gosposko so delavci takoj, ko je nehal padati sneg, očistili, v par dneh so jo pa strešne lavine zopet čisto zaphale. Hišni lastniki se menda ne zavedajo, da so civilno in kazensko odgovorni za vse posledice takih strešnih lavin.

□ **Penezov veličko.** V decembru je bilo na carinarnici 5.192.089,75 Din dohodkov. Od tega odpada na izvoz 19.752,50 Din, na uvoz pa 5.172.337,25 Din.

□ **Nočje na dopust.** Včeraj so se vrata jetniške odprla za tri mesece kazniencem, ki jih je uprava določila za dopust. Izbrali so jih sodniki okroglega sodišča med svojimi »klijenti«, katere so zašli na kazen zapora ali ječe, ker ti pad najbolje poznajo značaj posameznega letnika. Zanimivo pa je, da se je 54 kazniencem upro izpustitvi ter niso marali na dopust. So to sami reveži brez krova, nekaj pa je med njimi tudi kmečkih fantov in mož, ki raje sedijo pozimi, ker jih poleti čaka doma preveč dela. Uprava kaznišnice je morala radi tega poiskati druge kandidate za dopust, ki so bili prvotno določeni na nepretrgano sedenje.

□ **Oba roki v stroju.** V Vrtilah se je nevarno ponesrečila Ottilija Jarc. Ročni mlin ji je zmečkal oboje roki. Ponesrečenko so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

□ **Ribe na trgu.** Včerajšnji ribji trg je bil dobro založen. Girice so bile po 16, molji po 26, line po 26, morske postrvi po 40, ciple po 26, polenovke po 18 in fofoš po 36 Din kg. Tudi ostali trg je bil dobro založen, le jajec je zmanjkalo. Cene so bile vsem tržnim dobrotam zmerne.

□ **Zadavljena in ubita.** Grozoten zločin, o katerem smo že včeraj kratko poročali, se je prigodil v Dragučevi pri Sv. Marijeti ob Pesnici. Sodna komisija, ki je izvršila raztlešenje 50 letne pokojne Marije Pristavnikove, je dognala našo smrt. Pokojnico je zločinec najprej davil z vrvo, nato pa ji je z nekimi topim predmetom razbil glavo. Dogodek je izzval v okolici veliko razburjenje. Pokojnica je bila gluhonema. Orožniki so aretirali njeno sestro ter jo oddali v zapore mariborskega okroglega sodišča, ki vodi preiskavo.

□ **Zaradi raka v smrt.** Včeraj dopoldne se je obesil v svojem stanovanju v Loški ulici Franc Wutte. Moža so poznali mnogi obiskovalci gledališča, ker je bil dolga leta bilijeter dišaškega stojišča. Zena, ki se je vrnila domov iz tovarne ob 13.30, ga je našla že mrtvega, visečega v sobi. V nesrečno smrt je šel iz obupa zaradi raka na želodcu, zaradi katerega ni mogel že deli časa ničesar zavžiti ter je trpel silne bolečine. Ni izključeno, da se mu je zaradi bolezni omračil um.

Stališče izobražene ženske do sodobnega socialnega uprašanja

Oče, daj nam danes naš vsakdanji kruh! V tej molitvi bolj ko kdaj živo prosimo Boga za naš vsakdanji kruh, od katerega zavisi naš življenjski pogoj. Bolj ko kdaj prej dobiva v tej prošnji afirmacijo naš spoznalni čut za blagor človeštva, zakaj vsakdanji kruh postaja danes že nerazrešljivi problem naravnost in gospodarsko obubožene Evrope. Brezprimerna razdviženost instinktov, brutalnost, umori, to je najstrašnejša psihoza te materijalistično usmerjene dobe. Odnos do sočloveka postajajo vse prej ko socialni vsled naraščajoče brezposelnosti. Vsa vera v napredek duhovne kulture, vera v boljše človeka in boljše obliko sveta, vse je pokopano nekje na dnu človeškega srca.

Najbuje je ta brezposelnost udarila poklieno izobraženo ženo. Vsa peza sodobnega življenja, ki se vije v krčih silne gospodarske, moralne in duhovne krize, se meče nanjo, češ da je ona kriva te strašne krize in brezposelnosti, ker odjeda kruh moškim. Zato naj se umakne iz javnega, tvornega življenja v zatišje zakonskega življenja. V tem pogledu je reči: Srečna žena, ako je v življenju našla moža, ki ima do nje spoštljiv odnos, tako da se v taki zakonski zvezi vse lepše odraža njena duhovnost, ima dom, v katerem se hvaločnejše sprejema njena vedra delavnost, njena naravna skrb za vse, kar jo obkroža, so odraža najvzvišenejšo njeno prisrčevanje ter skrb za izobrazbo in vzgojo otrok ter njeno posvečeno materinstvo. Res je to! Ali v kolikih primerih, vprašam, najde žena takega in sebi primernega moža? Ali je vsak možki v naravnostem in zdravstvenem oziru sposoben za zakon? Steer pa pridejo itak na vsakega možkega po več žena. V kolikih primerih pa se možki danes sploh hočejo poročiti? Dovolj satir prinašajo v tem pogledu dnevno časopisi. Marsikateremu je zakon le lestev k ugodi in komiditelti življenja. Neki vic iz ilustriranih listov karakterizira to miselnost takole: »Le nekaj današnja civilizacija še ni iznašla, namreč doto brez žene.« Neki drugi dovtip pa se glasi: »Stopnjevanje: življenje, življenjska nevarnost, življenjska družica.«

Takih vicov bi lahko našli vrhvan koš. Iz vsega je razvidno le, da je zakon premnogim le hazardna igra za čim večjo ubodnost in uživanje življenja. Tak zakon, ki nima sozvanjanje duševnosti, ki nima čistiosti ter one nepremagljive simpatije moža in žene, nima življenjske hrbljenice ter so z njim izpolnjene le najebečnejše individualistične težnje.

braženim, neporočenim intelektualkam drugoga ko borba. Biti se moramo zoper ves svet za delo in življenje. Vse, kar smo same v sebi sezidale, svetel, jasen svet, vse naše kulturno-vzgojne ambicije, potekle iz našega notranjega doživlja, da uravnovesimo kulturno udejatvovanje obeh spolov ter na osnovi resnične enakovrednosti in medsebojnega spoštovanja obeh spolov ustvarimo tako višjo kulturno zajednico, katere notranja kohezija bi vsebovala vso totaliteto stremiljenja k dobremu, resničnemu, lepemu, vse to se sedaj ne sme sesuti ter postati zanjo izgubljeni svet. Intelektualka, katere je v sebi izoblikovala tako živo željo po čim višji duhovni rasti in se z nepremagljivo, žarečo delavnostjo, navdana s čuvstvom ljubezni do sveta in do človeka, pognala za najvišjimi kulturno-duhovnimi vrednotami, se ne bo nikoli uklonila ponižujočim koristilovnim interesom civilizacije. Šla bo svojo pot dalje, čeprav skozi senco smrti, skozi vse viharje, da z jasno odločnostjo moralne osebnosti in poštivalnosti gradi na templju duhovne kulture za novega človeka.

Boj z okolice je težji kakor se vidi na prvi pogled. Simpatije časa niso na naši strani. Po zgledu hitlerjevskje Nemčije skušajo tudi pri nas najti odrešenje iz bede in brezposelnosti s tem, da se izrinejo polagoma poklieno izobražene žene iz javnega življenja, iz služb, v katerih so skromno preživljajo, v korist boljšega socialnega in materijalnega izgleda moških, češ naravni poklice vsake žene je materinstvo in gospodinjstvo. Povdvarjanje telesnega materinstva samo zato, da se jih izrine iz služb ter jim ne da kruha, jih pahne v najhušo gnotno in moralno bedo, to ni prava rešitev brezposelnosti. Da se jih obodi v brezposelnosti, jih izloči iz družb, da v uboštvu in ponižanju stopajo na ulice, brezpravne, oropane najbolj vulgarnje človeške cene in veljave, to je zločin, ki se bo v poznih generacijah bridko maščeval nad narodom. Mesto, da bi se pametno odpravilo dvojno zaslužkarstvo moža in žene, se nakazuje neporočeni ženi, katere vsa dola obstoji v njeni poklici naobrazbi, na polje iskanja moža, podčrtajajo njen naravni poklice telesnega materinstva. Zena, ki je kolekaj etična osebnost ter ji tudi duhovno materinstvo ni prazna marnja, iz dna duše sovraži tako plitko in ponižujoče pojmovanje življenja, da bi iskala moža, samo da se zavaruje za življenje. Ona ve, da mora biti sleherni minuta izpolnjena z delom, njen gon k udejatvovanju ne sme biti usmerjen k razdiranju same sebe, ampak k spoštovanju in izpolnitvi svoje osebnosti v delu.

Naznanila

Ljubljana

1 Misijonska prireditve v Unionu. V nedeljo ob 8 zvečer bo v veliki uniojski dvorani tradicionalna misijonska prireditve. Seznanili se bomo z misijonskim delom v Zadnji Indiji. Pred predavanjem se bodo predvajale razne religiozne pesmi, in sicer bo zapel slovenski vokalni kvintet dva madrigala Jak. Gallusa: Praeparate corda vestra in Večerni Ave; baritonist g. Jože Likovič bo pa pel pesmi: Misijonarjevo zaupanje; Beg, Počitek, Pastirčkova pesem (iz zbirke »Božične skrivnosti«). Pri klavirju ga bo spremljal skladatelj navedenih pesmi, msgr. Stanko Premler. Misijonski večer je brez vstopnine; kdor more, naj kupi kot prostovoljno »vstopnico« zanimivo knjižico »Zadnja Indija«.

1 **Božična igra »Trije kralji«** na odru Rokodelskega doma. Danes popoldne ob pol petih bo uprizorilo Rokodel. društvo igra »Trije kralji«. Vstopnice se dobivajo v predprodaji dopoldne od 10—12 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Pričetek igre je popoldne ob pol petih, konec ob sedmih.

1 **Združenje borcev Jugoslavije, akcijski odbor** opozarja občinstvo na svoj javni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 7. januarja ob pol 11 v veliki dvorani hotela Union. Govorili bodo predsednik združenja borcev Avg. Kuster ter člani akcijskega odbora Stane Vidmar, Ivan Marinko, Matko Stele. Vladimir Fabjančič ter zastopniki četnikov. Polovična vožnja je dovoljena. Udeleženci naj vozne listike shranijo, ker bodo veljali za brezplačen povratek s potrdilom, ki ga bodo dobili na shodu.

LOVCI! 6. predavanje bo 8./1. pri P. Zupančiču

Jegličeva cesta 15.

1 **Predavanje o priliki glavne skupštine katehetov.** Kakor že javljeno, bo občni zbor »Katehetskega društva« v ponedeljek, dne 8. januarja 1934 ob treh popoldne v posvetovalnici »Jugoslov tiskarne« v Ljubljani. Gg. duhovnike, posebno katehete, vabimo k številni udeležbi. Izkušeni katehet je naprosen, da bo poročal o nagibih, iz katerih učenci vzljubijo in drže led red v cerkvi. Predsednik društva pa bo v predavanju o kosmosu iz najnovejše naravoslovne literature poročal, kar je katehetom potrebno vedeti.

1 **Ljudska predavanja, ki jih prireja v letošnji zimski sezoni Leonova družba v verandni dvorani hotela Union,** so zelo zanimiva in prav dobro obiskana. V sredo, 10. januarja ob 8 zvečer se začne pobožni ciklus tovrstnih predavanj. Predaval bo v verandni dvorani hotela Union msgr. Viktor Steska o naši »Narodni galeriji«. Predavanje bo bogato opremljeno s skopičnimi slikami. Opozorjamo na predprodajo vstopnic: sedeži 3 Din, stojišča 2 Din, dijaki 1 Din. Vstopnice se dobe v Ljudski knjižnici, Miklošičeva cesta 7.

1 **Pesna zveza v Ljubljani.** Odborova seja bo v torek, 9. januarja ob 2 popoldne v Rokodelskem domu.

1 **Služkinje »Poselska zveza«** bo priredila tečaj za praktično šivanje. Začetek bo 9. t. m. ob 8 zvečer v »Služkinjskem domu« Križevniška ul. 2. **Trejni kuharski tečaj** se začne s 15. januarjem ob 7 zvečer. Nomski tečaj se že vrši. Vse služkinje so vabljene bodisi za šivanje, kuho in nemadžno. Služkinje, ki so proste ob nedeljah popoldne, so vabljene v »Služkinjski dome«, Križevniška ul. 2. Poskrbljeno bo, da bodo med svojimi sovrstnicami dobile prijetno družbo in pošteno razvedrilo. — Poselska zveza.

1 **IV. poljudnoznanstveno predavanje Prirodnoznanstvene sekcije Muzejskega društva za Slovenijo** bo v četrtek, 11. t. m. ob 20 v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Predaval bo prof. dr. ing. Plotnikov iz Zagreba o bodočnosti človeštva s fizikalno-kemičnega vidika.

1 **V našem koncertnem življenju so najredkejši koncerti za čelo.** Temboli moramo biti veseli in ponosni, ako stopa v krog koncertantov na čelu naš rojak, ki ima vse predpogoje za najuspešnejše umetniško udejatvovanje na tem instrumentu. To je naš Bogomir Leskovic, ki koncertira v ponedeljek, dne 3. t. m. ob 8 zvečer v Filharmonični dvorani. Predprodaja vstopnic je v ponedeljek cel dan v Matični knjigarni in zvečer od pol 8 v veži Filharmonične družbe.

1 **Razstava zadržbke »Trojce«** bo odprta že v soboto in v nedeljo. Reprezentativni vodje hrvaške sodobne umetnosti so vredni, da se z njimi Slovenci spoznajo in njih delo primerjajo z domačimi. Razstava je odprta v kurienem Jakopičevem paviljonu od desetih do štirih.

1 **Vodstvo v razstavi »Trojce«** bo še v nedeljo, 7. jan. ob pol enajstih.

1 **Predavanje SPD o Montblancu in Materhornu:** Prihodnje predavanje SPD bo v petek, dne 12. januarja ob 20 v dvorani Delavske zbornice. Tokrat bošta govorila gđ. Mohorčič o Montblancu in g. A. Kopinšek iz Celja o turi na Materhorn. Okrog 70 diapozitivov bo spremljalo pripovedovanje.

1 **Kino Kodeljevo** bo predvajal danes ob 3 in ob 5 Georgea O. Briena v filmu »Strah in trepet«, ob 7 in 9 pa »V novo življenje« (H. George), jutri ob 3, 5, 7 in 9 pa »Razumem, gospod narednik«.

1 **Nočno službo imajo lekarne:** danes in jutri: dr. Piccoli, Dunajska c. 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; v ponedeljek: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Uštar, Sv. Petra c. 78 in mr. Hočevar, Celovška c. 34.

Cerkveni vestnik

Križanska moška kongregacija ima v nedeljo, 7. januarja v križanski cerkvi redni mesečni shod ob 6 zvečer. Prosimo polnoštevilno!

II. vnanja Mr. kongregacija pri ukulinkah v Ljubljani ima jutri, v nedeljo, 7. t. m. popoldne ob dveh mesečni sestanek. Pridite vse. Voditelj.

Maribor

1 **Sprejdanost koncerta,** ki bo 12. januarja s prijaznim sodelovanjem gospe Mitrovičeve, bo sledeči: Dvořak: Slavnostna overtura Domov moj, izvaja vojna godba pod vodstvom kapelnika g. Svobode. Viextemps: Koncert op. 10 allegro moderato, igra violiniat g. Taras Poljanec, spremlja pianist g. Galatia. Massenet: Werther, III. dejanja I. scena, in Čajkovsky: Onjejn, II. dejanja velika scena Tat'ane. Poje gospa Mitrovič s spremljevanjem pomnoženega orkestra, ki ga dirigira g. A. Mitrovič.

1 **Misijonska razstava** se danes otvori v dvorani na Aleksandrovi cesti 6 in bo odprta do dne 14. januarja.

1 **Za sprosih kmetijstva.** Jutri, v nedeljo ob 10 bo v tukašnji Vinarski in sadjarski šoli sestanek vseh kmetijskih podružnic, ki gravitirajo v Maribor. Na sestanku bo razgovor o aktualnih vprašanjih kmetijske samopomoči.

1 **Povzet valne večere** je uvedlo tukašnje slovensko obrtno društvo. Prvi tak večer bo due 3. februarja.

1 **Obrtniški shod** bo 14. januarja ob 9.30.

1 **Glavni referent** bo zbornični tajnik g. Zagar.

1 **Ljudska univerza.** Prvo predavanje v novem letu bo v petek 12. januarja. Predaval bo dunajski profesor Karl König o »Jugoslaviji v očeh tujca«. Predavanje spremlja 180 skopičnih slik.

1 **Mornarska sekcija Jadranske straže** poziva člane na I. redni občni zbor, ki bo jutri ob 9.30 v dvorani hotela »Pri zamorcu«. Vabljeni tudi vsi bivši mornarji vojne in trgovske mornarice, ne glede na to, ali so člani sekcije ali ne. — Odbor.

1 **SSK Maraton.** Seja upravnega odbora bo v ponedeljek ob 18 v Zadrudni gospodarski banki, Aleksandrova 6, I. nadstropje.

1 **Nočno lekarniško službo** vrši v prihodnjem tednu od 6. do 13. januarja lekarna Sirak »Pri Anđelu varhu« na Aleksandrovi cesti.

Drugi kraji

1 **Na Viču** vzpirajo drugo nedeljo v društvenem domu »Šišenski gledališki oder« zabavno Moliérovo komedijo »Namišljeni bolniki«.

1 **Občina Moste** pri Ljubljani priredi z 12. januarjem 1934 ciklus zdravniških predavanj, ki bodo vsak petek ob 8 zvečer v šolski telovadnici v Mostah. Predaval bo občinski zdravnik g. dr. Janko Osolnik. Vabljeni so vsi odrasli, posebno stariši.

1 **Dev. Marija v Polju.** Skupina bojevnikov priredi v nedeljo 7. t. m. ob pol 4 popoldne v Ljudskem domu I. Matičičevo dramo »Prvi val«. — Kolesarsko društvo »Zarja« ima na sv. Treh kraljev dan prireditve pri Anžurju v Vevčah. — Prosvetno društvo vabi k prvemu delavskemu prosvetnemu večeru, ki bo v ponedeljek 8. t. m. ob 8 zvečer v domu. Na sporedu je predavanje g. M. Jeršiča, deklamacija, petje ter dramatična predstava »Človek ob jasličah«.

1 **Domžale.** Godbeno društvo ponovi danes ob 16 veseloigro »Roksi«. Delo je dobro naštirano in je že pri premieri popolnoma uspelo.

1 **Novo mesto.** Katoliška akcija priredi v nedeljo 7. januarja skopično predavanje v Prosvetnem domu ob 4 popoldne. Predava g. Vinko Zor o najslavnejših Marijinih božjih potih v Evropi.

1 **Novo mesto.** Klub dolenskih visokošolcev priredi v ponedeljek 8. januarja ob 20 javno predavanje v mali dvorani Prosvetnega doma (vhod iz Križatiške ulice). Predava tov. Polenček Ivo: O državi in njeni sedanjih krizi. Vstop vsakomur prost.

1 **St. Ilj pri Veležu.** Naši glasniki vzpirajo v nedeljo dne 7. januarja ob 3 popoldne v prostirih tukašnje osnovne šole tridejansko veseloigro »Dve nevesti«.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Sobota, 6. januarja ob 15: »Turske kumare.« Izven. Globoko znižane cene od 6 do 20 Din.

Ob 20: »Sonjkin in njegova sreča.« Premijera. Izven.

Nedelja, 7. jan. ob 15: »Penterčkove poslednje sanje.« Izven. Globoko znižane cene od 6 do 20 Din.

Ob 20: »Praznik cvetočih češnj.« Izven. Globoko znižane cene od 6 do 20 Din.

Ponedeljek, 8. januarja: Zaprto.

Opera

Začetek ob 20

Sobota, 6. januarja, ob 15: »Boheme.« Izven. Znižane cene.

Ob 20: »Dežela smehljajac.« Gostuje Mimi Balkanska. Izven.

Nedelja, 7. januarja ob 15: »Tičar.« Izven. Znižane cene.

Ob 20: »Havajska roža.« Gostuje Mimi Balkanska. Izven.

Ponedeljek, 8. januarja: Zaprto.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 6. januarja ob 15: »Pastirček Peter in kralj Brilljantin.« Otroška predstava pri najnižjih cenah (od 10 Din navzdol).

Ob 20: »Deseji brate.« Zadnjič. Znižane cene. Nedelja, 7. januarja ob 15: »Študentje smoc.« Zadnjič. Znižane cene.

Ob 20: »Mala Floramijec.«

Vrhniha

Vprašanje novega vrhniškega kolodvora je rešeno. Z veseljem pozdravljamo vest, da se bo že spomlad začelo s podaljšanjem proge v sredino trga. Dal Bog, da pri zaposlitvi ne bi prezrli brezposelnih domačinov, katerih število ni ravno majhno.

Dravsko polje

1 **Cirkovci.** Na staro leto so domačini priredili na odru bivšega prosvet. društva Vombegarjevo dramo »Vrhnihec«. Objektivno mnenje: izredno posrečena predstava.

1 **Trtnice.** 30. decembra je umrla Terezija Weiss, vzorna mati in gospodinja. Naj v miru počiva!

Ljudsko gibanje leta 1933

1 **Kranj.** V letu 1933 je bil v kranjski županiji rojenih 151, umrlo pa jih je 57. Porok je bilo doma 47.

1 **D. M. v Polju.** V preteklem letu je bilo rojenih 76, umrlo eta pa 102, med temi 36 iz umobolnice. Oklicev je bilo 38, doma poročenih 27 parov.

1 **St. Vid pri Stični.** L. 1933 je bilo rojenih doma 170, v bolnišnicah 23 torej skupaj 192. Od teh je bilo dečkov 99, deklic 93; mrtvorojeni so bili 4, v sili krščenih pa 3. Dvojčki so bili 7 krat. Mrličev je bilo 80, od teh je bilo 37 moškega spola, 43 pa ženskega spola. Nad 80 let je bilo starih 7. Porok je bilo 26, oklicev pa 38.

1 **Krško ob Savi.** Župnija šteje c. 1500 faranov (približno 900 mešanov in 600 vsčanov). Poročenih je bilo v preteklem letu 5 parov (4 pari iz fare, eden od drugod). Rojenih je bilo v fari 38 oseb (24 dečkov in 14 deklic), v občinski bolnišnici 12 tujecev (7 dečkov in 5 deklic), skupno torej 50 novorojencev. Med njimi so bili 4 nezakonski v fari in 4 nezakonski v bolnišnici, dvakrat dvojčki in 2 mrtvorojenca. — Umrlo je 80 oseb in sicer 28 faranov (11 moških in 17 žensk). Najstarejša žena (Uršula Sribar iz Krškega) je prekorčila starost 90 let in najstarejši možki (Salomon Rok iz Krškega) 87 let. Samomer (tujeec) je bil eden (najbrž že iz leta 1932). Sv. obhajil je bilo v župni cerkvi 11055, znatno večje število (predvsem radi vernikov iz okolice zlasti v adventnem in postnem času) pa je bilo sv. obhajil v samostanski cerkvi »u kapucinov«.

„Železna garda“ je umorila Duco Zdravnik veruje v čaravniže

Zaenkrat ga še niso spravili v norišnico

Preiskava je dognala, da je za umor romunskega ministrskega predsednika odgovorna »Železna garda«, teroristična organizacija po fašističnem vzorcu. Na sliki skupina železnih gardistov; na levi njihov poveljnik general Zizi Cantacuzino, v sredi v narodni noši duhovni vodja vsega gibanja stotnik Kornelij Codreanu. General je bil že aretiran, stotnika pa še iščejo.

Znan angleški dušeslovec je izdal knjigo, v kateri se resno zavzema za čarovništvo. Knjiga nosi naslov »Nevidni vplivi« in avtor dr. Aleksander Cannon je bil radi nje odpuščen z londonske klinike. Cannon trdi, da se upa sploh odstraniti težo svojega telesa. Tako je n. pr. skočil čez prepad, širok 20 metrov. Na lastne oči je tudi videl, kako je neki tibetanski lama obudil k življenju človeka, ki je umrl pred 7 leti. Videl je tudi, kako se je posušilo pred njegovimi očmi drevo na ukaz čarovnika. Londonski sodnik Mac Cardie je pred nekaj meseci izvršil samoumor. Ustrelil se je. Cannon je prepričan, da je Cardie moral umreti pod tajnim vplivom »reda leve roke«. V svoji knjigi razlaga ta dogodek takole: Pred 7 leti je neki znan evropski sodnik pod pseudonimom potoval po vzhodu. Tam se je sprl z nekim človekom; ki je bil kljub svoji

skromni zunanosti velik čarovnik. Ta mu je zaklical, da bo po 7 letih umrl sramotne smrti; svet bo mislil, da se je umoril sam, v resnici pa bo žrtev nevidne roke čarovnika. Ta roka mu bo ugasnila luč življenja. Natančno 7 let nato so bili angleški listi polni naročil o samoumoru znanega sodnika. In za ta samoumor niso mogli najti prave razlage.

Dr. Cannon je doslej užival sloves angleškega znanstvenika. Znan je posebno radi svoje knjige »Temelji dušeslovja«. Preden se je naselil v Londonu, je mnogo let deloval v Honkongu. Večkrat je potoval na tibetansko planoto in tam proučeval življenjske razmere.

Iz Londona poročajo ironično, da dr. Cannonu doslej še niso sprejeli v norišnico kot klienta...

Podjetnost ruskih polarnih raziskovalcev

Barentsov grob iščejo

Ruski polarni raziskovalci so si postavili nalogo, da bi našli grob slavnega holandskega raziskovalca Willema Barentsa, ki je leta 1597. žalostno končal na Novaji zemlji. Barentsa lahko imenujemo »Kolumba Severnega morja« in del arktičnega vodovja po pravici nosi njegovo ime Barentsovo morje. Ob severovzhodni ožini, to je po morju, ki pelje v Tih ocean, ob severni obali Azije, je napravil tri ekspedicije. Na teh je odkril Spitzberge in Novajo zemljo. Na zadnji vožnji l. 1569. se mu je posrečilo priti do severnega dela Novaje zemlje,

kjer je vihar ob obali uničil njegovo brodogve. Raziskovalci so si rešili življenje s tem, da so splavali na suho zemljo ter si tam s preostanki razbitih ladij postavili kočice. To je bil prvi primer, da so raziskovalci prezimili na prostem v polarnem pasu. V resnici je samo en član posadke umrl radi hude zime. Spomladi so si raziskovalci zbili colre in s temi so se hoteli vrniti na celino. Na tej vožnji se je Barents ponesrečil in utonil. Verjetno je, da so njegovi tovariši truplo zakopali na Novaji zemlji. Prezimovališče Holancev so norveški polarni raziskovalci odkrili že l. 1871. Štiri leta nato so našli del Barentsovega dnevnika.

Iz kitajske zvedarne muzej

Staro zvezdarno v Pekingju bodo spremenili v muzej. Ustanovil jo je že l. 1279. mongolski glavar Kublejk kan. medtem ko je Evropa dobila takšne zvedave šele 300 do 400 let pozneje. Zvezdarna ima za sabo slavno zgodovino. Preden so kitajski cesarji storili važen sklep, so vedno vprašali za svet zvezdoslovce. Tako si je zvezdarna pridobila silen ugled. Okoli 400 let so vodili zvezdarno kitajski učenjaki. Šele leta 1622. so izročili zvezdarno jezuitom, ki so jo upravljali do srede 18. stoletja. V zvezdarni je lepa zbirka starih in novih instrumentov. Večina je iz bronu ali bakra. Po boksarski vstaji leta 1900. so Nemci vzeli s seboj mnogo instrumentov in jih odnesli v Potsdam. Med temi je bil tudi instrument, ki ga je Ludvik XIV. daroval tedanjemu kitajskemu cesarju. Po sklepu mirovne pogodbe v Versaillesu so morali Nemci vse te dragocenosti vrniti zvezdarni.

London je znan po svoji megli. Letos je bila tako gosta, da takšne ne pomnijo že desetletja. Povzročila je mnogo nesreč, saj vozniki ne vidijo niti 3 metre pred se. Promet se je moral radi tega silno skrajšati. Da bi si Angleži vsaj za silo pomagali, so na glavnih križiščih prižgali močno žareče baklje.

Božiček za brezposelne žene

Iz mesta Jefferson City prinašajo zanimivo novico: 200 brezposelnih žena je prišlo do dela pred božičnimi prazniki s tem, da jih je zaposlila »organizacija za zimsko oskrbo«. Iz ostankov manufakturnega blaga so izdelovale za otroke brezposelnih in revnih božične punčke in druge igračke. Stroške za blago in za naerado žena so krili s prostovoljno zbirko.

Novoletno razpoloženje ali dan po novem letu.

»Kaj pa je z vami, vi nič ne delate?«
»Vendar, gospod šef, jaz spim.«

Japonci potrebujejo mandžursko zlato

Po zasedbi Mandžurije so se za deželo pričeli zanimati v prvi vrsti tisti Japonci, ki imajo kaj pod palcem. Raziskovanja so ugotovila, da je dežela bogata rudnine. Poleg premoga in železa skriva podzemeljska površina tudi zlato. V kratkem bodo pričeli izkopavati ta zaklad. V ta namen so pred kratkim ustanovili japonsko-mandžursko družbo z glavnico 10 milijonov jenov. Pri mandžurski vojski posluje odbor, ki raziskuje zemeljsko površino. Ta ceni vrednost zlata, skritega pod mandžursko zemljo na 5 milijard jenov. Japonci računajo, da bodo v teku let letno pridobivali 30 milijonov jenov zlata Mandžuriji.

Zvezda jim je kazala pot v Sv. deželo

Sv. Trije kralji (Gasper, Melchior in Baltazar) so prišli v Betlehem. Lesorez Albrechta Dürerja.

Nekateri kokošjerejci v ameriški državi New Jersey letovirajo (pod kožo vtisnejo) svoje puške, da jih s tem ščitijo pred tatovi.

Gospa „vojak“

Se danes, to je po tolikih letih po vojni, podeljuje Francija vojna odlikovanja. Te dni poročajo francoski listi o odlikovanju neke žene. Vlada je podelila ge. Fouquetot, ženi francoskega poslanika v Damasku, ki je bila že odlikovana z vojnim križem in s križem častne legije, naslov »vojaka«. To odlikovanje je bilo izrečeno v znak priznanja dela, ki ga je vršila v Belgiji za čas svetovne vojne. — Toda prav tako Francija še vedno zasleduje dezertarje, ki niso storili svoje vojne dolžnosti. Tako je sodišče obsodilo nekega Francoza, ki je bil v trenotku, ko je izbruhnila vojna, v Stockholmu in se ni vrnil v Francijo, na 5 let ječe. Drugemu Francozu, ki ga je zakotila vojna v Kanadi, od koder se ni hotel vrniti, je sodišče prisodilo eno leto ječe. Zanj je bila olajševalna okolnost, da je služil v kanadski armadi.

Kokoš ustavi vlak

Na božični večer je vozil brzi vlak med postajama Kralup in Dolany proti Pragi. Pri stražnici v Dolanah so se splašile kokoši, ki so se pasle okoli proge. Ena izmed teh je zletela in udarila ob sprednje okno železniškega stroja ter razbila šipo. Nato je mrtva padla v lokomotivo. Drobcji stekla pa so tako hudo ranili strojnika na levo oko, da ni mogel nadaljevati poti. Moral je vlak ustaviti in čakati, dokler ni prišel namestnik. Nesrečnemu strojniku so morali izdreti pokvarjeno oko.

Stroj za pletenje nogavic je izumil l. 1508 Anglež William Lee.

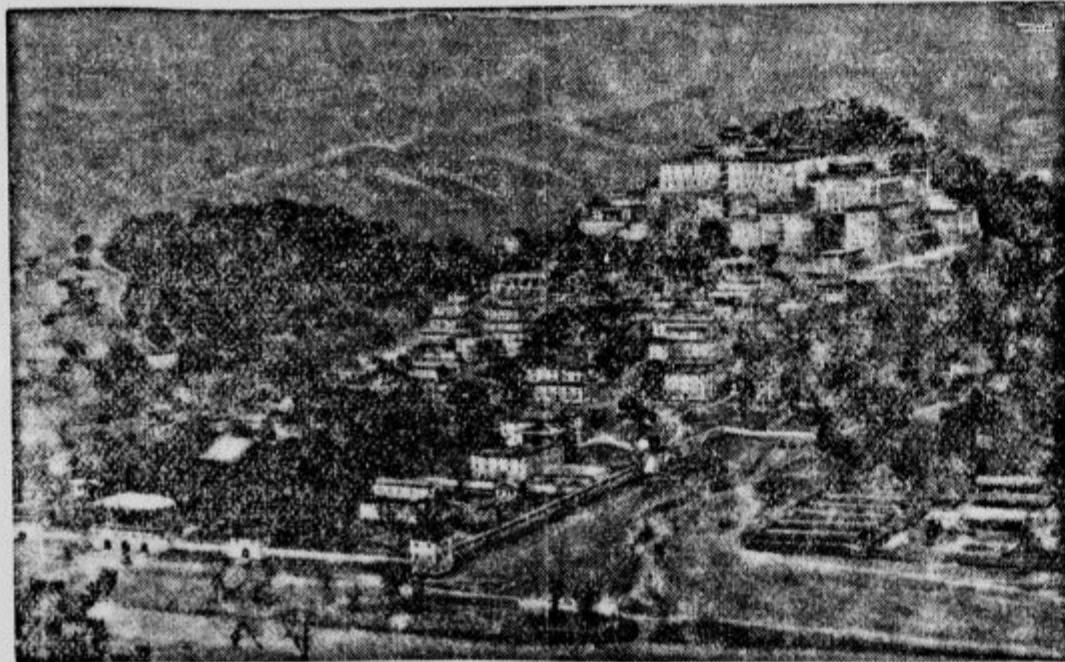
V samostanu japonskih trapistinj

Japonski ženski list »Shuf No Tamo«, ki ima okoli 100.000 naročnic, je nedavno priobčil dolg popis samostana trapistinj na otoku Hokkaido, ki ga je obiskala časničarka Yoshiya Bokuko. Razgovarjala se je s prednico o predpisih in navadah samostanskega življenja trapistinj. V samostanu je 100 redovnic, ki so po večini Japonke. Še vedno se prijavljajo nove redovnice. Po predpisih mora biti redovnica krščena vsaj pred štirimi leti in predstaviti se mora s pričevalom katoliškega duhovnika. Med redovnicami je tudi mnogo hčera iz japonskih plemenitih družin. Edino cesarsko družino si je rezervirala posebne pravice, da lahko obišče samostan, ki je sicer drugim zaprt. Prva priprava za vstop traja pol leta, druga pol drugo leto, nakar sledi dveletni noviciat in redovnica prične nositi belo obleko z belim pačolanom. Nato napravi časne obljube in po treh naslednjih letih napravi večno obljubo. S tem je postala redna redovnica in samostana ne sme zapustiti nikdar več. Japonska časničarka pripoveduje, da ji bo ostal spomin na sveto mesto, kjer žive duše samo za Boga, za vedno v spominu.

Most smrti

V pristanišču Sidney v Avstraliji so leta 1932. zgradili velikanski most. Prav tega so si samomorilci kaj radi izbrali za most, ki naj jih pelje v večnost. Oblastva so zdaj odredila, naj se prehod zamreži z visoko ograjo, kakor jo kaže slika, da ne bi samomorilci skakali z mosta.

Japonci hočejo povečati novo državo Mandžukuo proti severozapadu. Priklonili bi radi notranjo Indijo, a obenem tudi severni del Kitajske. Mesto Džehol, nekdanja rezidenca mandžurskih cesarjev naj bi postala glavno mesto nove države. Radi teh načrtov je vsa Kitajska zopet na nogah. Na podobi japonski samostan z nekdanjim bivaščem mandžurskih cesarjev.

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Vital Voduček: Božične skrivnosti

Vsak božič in še vse praznovanje za njim nam je oznanjenje in razglášenje Boga. Ze sredi polnočnice sem obstal ob angelovih besedah pastirjev: »To vam bo znamenje: Našli boste dete, v plenice povito in v jasli položeno.« Pastirji so res odhiteli v bližnji hlev in tam poklekli pred detetom v jaslih... Te besede nam zvene po toliko starih čistih domačih, dogodek nam je postal preprosto verjeten, zavil povrhu v sijaj božičnega praznovanja. Zdáj že ne mislimo več na odurno revščino najhujšega palestinskega hleva, ne čutimo več smrada od tralnobe in starega gnoja, jaslece so nam postale okras svete noči, bethlehemske pastirji pa srečni ljudje, postavljeni v to lepoto, ki nas že dvajset stoletij osrečuje.

Morda pa je verjetnejše, da je bila pastirjem pot v razpadajoči hlev težka in da jim ni bilo lahko poklekati v gnoj pred Boga, ki je ležal v slami kakor beraški otrok. Preprosti ljudje težje doumevajo, da bi se moglo kaj silnega, vetikega skrivati pod isto preprosto podobo, ki so je vajeni sami dan za dnem. Lažje je bilo modrim v Zvhoda; saj so prišli z južnega bogastva in izobilja. In kakor danes bogati svet prej najde Boga prevzet od revščine kakoga berača v raševini, kakor je bil Frančišek, tako morda tudi modrim zunanjá revščina ni dolgo motila vere. Za pastirje pa je bilo trdo, verovati čudovitemu oznanjenju, da se je Bog odel v tako beraško podobo. A vendar so šli, poklekali pred Jezusa v jaslecah in ga molili.

Obstal sem pri angelovih besedah zato, ker zveni tudi veliko oznanjenje našemu času. »Našli boste dete...« Ljudje božji, vi vsi, ki vas je sveta noč dohitela kot speče, nevedne pastirje — pojdite Boga iskat! Našli ga boste, zavitega v preprosto revščino zemlje in narave, skrivlega v kruhu in vinu; v davčih in božji besedi in pesmi. Zavitega v tako predlovesko zunanost. Našli ga boste; položnega v Cerker. V njeno veličino in slabost in grenkost. V njeno življenje in rast, ki pa korenini še v vseh nepopolnostih sveta. Našli boste: dete samó v jaslih, Boga samó v Cerkeri. In čeprav so lahko pastirji ob božjem smehljaju in pogledu posabili vse uboštvó hleva; in čeprav se boš tudi ti lahko premnogokdaj v tišem pogovoru z Bogom sprostil vseh sloveskih vezí in mostov in se boš kar dvignil z zemlje do neba in boš samo ti in Bog — vendar je tam še vedno ležal smehljajoči se Bog v jaslih in tvoj ljubeči Bog bo ostal v Cerkeri.

Gre le za to, da te ne sme motiti ne hlev ne gnoj ne slama ne revščina; da te ne smejo motiti nič zemeljske podobe, pod katerimi se božje skriva, nič oša — včasih ne čisto okusna — zunanost cerkvenih stvár in slabost ljudi, ki so postavljeni za delavce božjih milosti niti vse sloveska pomanjkljivost božije Cerker. Boga ne boš našel drugje! Ne boš našel Održenika svoji slabosti in svojemu trpljenju! To je oznanjenje svete noči: dete v plenici in jaslih, pri dveh neumnih živalih. Treba je le, da poklekamo kakor pastirji in molimo svojega Boga.

Pasja nevesta

(Arnavtska pravljica)

Nekoč je živela vdova, kateri je hčer dorasla za možitev, pa ker je bila velika sirota brez vsake pare dote, so minevali dnevi in leta, ne da bi se bil od kjerkoli oglašil kak snubeč. Mati se je naveličala v svoji revščini pasti se hčer in bala se je, da si bo morala neporučena hči v materini hiši spietati še sive lase ali pa iti celo beračiti. Nekega dne, ko ji je bilo pri srcu posebno hudo, je vzdihnila:

»Nesrečna hči, obsedela mi bo! Če bi jo prišel snubit sam pes, bi mu jo dala, samo da bi se poročila.«

Besede odnaša veter in jih ne vrača — komaj jih je izrekla, potrka nekdo na vrata. Stará gre odpirat, da bi videla, kdo trka, in zagleda pred vrati velikega, kuštravega psa.

»Poberi se! se zaredi nanj stará. »Po kaj si prišel, potepuh?«

»Bog pomagaj mamica! — izpregovori pes ponižno s človeškim glasom — slišal sem, da imaš hčer za možitev in da bi jo dala tudi psu; prišel sem, glej, da jo poštno zanesem in v zamem s seboj.«

Ko stará sliši to nesramnost, da pes snubi dekletá, se razsrdi in pograbi metlo, da ga zapodi; tedaj pa se spomni, da se je bila malo prej zarekla, da bi dala hčer tudi psu in sedaj se boji zlagati. V tistih časih se niso vezale z lasmi, ampak z besedo tudi žene in ne samo moške; zato deje psu, naj počeka, da dekletá opravi, potem pa naj jo v imenu božjem odvede kamor ve in zna.

Težkoga arca gre v hišo, pokliče hčer in ji pravi: »Opravi se, otrok, kakor najbolje moreš, kajti glej, tvoja sreča je prišla. Zasnubil te je ženin in čaka pred vrati, da te odvede.«

Dekle se je razveselilo in se požurilo, da se čim prej obleče, mati pa jo ogre z velom kakor nevesto, in ko jo je bila blagoslovila, jo odvede pred vrata. Ko je dekle zagledalo psa snubca, jo je silno pretreslo, a ker je bila vajena pokoriti se materini besedi, čeprav ji je bilo hudo pri srcu, je žalostna odšla po poti, kakor jo je vodil pes. Med potoma se jo tolažila a tem, da je vse prav, kar Bog pošlje, vendar je svojo pot orosila s solzami, ki so ji tiho teklo po licih. Ko ji je bilo najtežje pri srcu, je vzdihnila:

»Bog daj, da se odpre zemlja in me požre!«

Komaj je izgovorila te besede, se je pod njo razklala zemlja in padla je v globčino. Ko se je zopet zavedla, je zagledala veliko hišo, ki je bila polna lepe in udobne opreme.

V hiši ni bilo žive duše, a ko se je ozrla po njej, je opazila, da je bilo tu vsega na pretek, samo zeda ne. In ker jo je bila mati od otroških let navajala na red in snago, je v kotu poiskala mejo ter začela čistiti in urejati, in v kratkem času je bila hiša čista in pospravljena, da je bilo lepo pogledati. — Ko je bila z delom pri kraju, je zajela sveže vode, a v nekem predalu je našla moko; zamislila in zakuhala je testo in napravila dve pogachi.

veliko za neznanne domače ljudi in majhno zase. Na ognjišču je napravila ogenj in ko se je dovolj razžarela, je razgrela žrjavico, pome-la ognjišče, položila nanj pogachi, pokrila z razgretim pokrovom, po njem pa zgrnila žrjavico in vroči pepel. Ko sta se pogachi dobro prepekli, jih je vzela izpod pokrova, položila večjo na mizo, manjšo pa vzela s seboj, se umaknila na podstrešje in tu lačna po tolikem delu in trudu s slajšo pojedla svojo sladko pogacho.

O mraku je prišlo domov dvanajst bratov, dvanajst hajdukov, ki so živeli tu in vsako jutro ob zori odhajali na lov in plen. Prisedši čez prag, so se zelo začudili, ker so našli v hiši tak red, da se je vse svetilo. In vprašali so se drug drugega, kdo od njih je neki tako lepo počelil po hiši. Noben od njih se ni hotel pohvaliti s tujim trdom in tako so bratje vsi začuden posedli za p-krito mizo; ko so pa povečerjali, so utrujeni od dolgega pota in dolgega dne polegli in zaspali.

Sredi noči, ko so vsi trdo soali, je prišlo dekletó s podstrešja, vzela kebelico in brisačo in po vrsti vsem bratom umilo noge, nato pa se zopet umaknilo v svoje skrivališče na podstrešju. Zjutraj so se obratje začudili, kdo jim je ponoči umil noge in se zaman izpraševali, kako se je moglo to zgoditi. Med tem pogovorom so se opraviili in odšli kakor vsak dan po svojem poslu. Ko so se oddaljili od hiše, je prišlo dekletó iz svojega skrivališča in kakor prejšnji dan pospravilo vso hišo. Potem pa se je zopet skrilo na podstrešju.

O mraku se je vrnilo dvanajst hajdukov. Zopet so se začudili redu in snagi, a predno so odšli počivat, so se dogovorili, da bo eden izmed njih bedel in pazil, če ne bi morda dognal, kdo jim

pospravila hišo in umiva noge. Ako zasači staro ženo, naj jim bo posej za mater, če pa je to mlado dekletó, naj jim bo posestrima.

Kot prvi je bil na vrsti najstarejši brat, a komaj je po dolgem potu utrujen obmoroval, je z drugimi brati še sam takoj trdo zaspal. Tedaj je vrla mlada rediteljica zopet prišla s podstrešja in umila bratom noge, ne da bi se kateri prebudil.

Tako se je vrstilo enajst bratov, da bi zasačili tistega, ki jim tako lepo urejuje hišo, a so vsi na straži zaspali in je niso zalekli.

Dvanajsto noč je bila vrsta na najmlajšem, da bi čul, a tudi njega je premagal spanec, ker pa ga je bil tisti dan na nožnem palcu ranil trn, je tedaj, ko mu je dekletó umivalo noge, začutil na palcu bolečino in se prebudil. Ko je zagledal dekletó, je stegnil roko in jo prijel. Zbudil je brate, in ko so zagledali preplašeno dekletó, so jo začeli miriti in prositi, da naj ostane pri njih, da naj jim bo posestrima in urejuje hišo tako kakor te dni, oni pa bodo gledali nanjo in v varovali kakor bratje.

Tako je ostalo dekletó pri hajdukih, mirna in delavna kakor vedno.

Nekega dne si je začel starejši brat za večerjo zelinató. Ko je dekletó naslednji dan pospravilo po hiši in odšlo na vrt, da bi nabralo zelja, je zagledalo tistega kuštravega psa svojega ženina. Ki to je bil zasumil pri materi. Otrvenela je od strahu, stekla v hišo in zaprla vrata, a pes je ostal cvileč pred vrati.

Ko so zvečer bratje sedli za mizo k večerji, je najstarejši brat opazil, da ni zeljnate jedi in vprašal, kje je ostala. Posestrima je začela pripovedovati, kako je na vrtu naletela na tistega psa in se ga ustrašila.

Naslednji dan so se odpravili bratje pred odhodom za svojim poslom, na vrt in ga obkrožili. V nekem grmu so zagledali skrivlega psa, navrhili nanj in ga ubili. Sedaj se dekletó ni leno več česa bati in je pogosto hodilo na vrt zalivat in plet. Nekega dne, ko je nabirala zelje, je naletela na kupček kosti — to so bile kosti tistega ubitega psa — in drobna koščica se ji zapeli v podplat. Komaj je začutila bolečino, se ji je stemnilo pred očmi in onesvesčena se je zgrudila v travo. Tako so jo našli bratje zvečer mrtvo in prevzela jih je žalost za posestrimo, da so začeli jadikovati in jo objokovati. Položili so jo na mrtvaški oder in prečuli vso noč. Ko je napočil dan, so vse pripravili, da bi jo pokopali. Položili so jo v krasno z zlatom okovano krsto, pokrili s cvetjem in obsuli z biseri; a ko so jo videli tako lepo tudi v smrti, belo ko sneg in rdečo ko jabolko, jim je bilo žal, da bi jo zakopali v zemljo, tjer bi jo požrli črvi. Zato so položili krsto v gosto vejevje nekega drevca, ob studencu. Sem so prihajali bratje vsak dan pred mrakom in pred zoro in objokovali mrtvo sestro.

Nekega dne se je nameril na to mesto mlad kraljevič. Na lovu se je bil utrudil in žejalo je njega in njegovega konja. Odvedel je konja k studencu, da bi ga napojil, a ko je konj nagnil glavo, da bi arknil vodo, se je začel zaradi nekake bleška v vodi plašiti. Ko se kraljevič ozre, kaj bi to bilo, opazi, kako z drevca kane biser v studenec. A ko pogleda gori, opazi med vejevjem krsto. Sname jo z drevca in odpre, a ko zagleda v njej mrtvo dekletó, belo ko sneg in rdečih lic ko jabolko, se mu stori inako in prevzema ga velika žalost. Krsto natovori na konja, da bi jo prenesel v svoje dvore. Tedaj pride po naključju mimo stará in videč dekletó v krsti, pravi, da ni mrtva, marveč samo otrpla. In začne jo z rokami trliti, da bi jo oživila. A ko jo je začela tretji po podplatih, zdajci začuti nekaj ostrega in trdega in polegne iz mesa. To je bila

BANKA BARUCH
15. RUE LAFAYETTE
PARIS
Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75
Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu. Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrší vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi
v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELOIJA: No 3064 04 Brusel.
FRANCIJA: No 1117-94 Paris.
HOLANDIJA: No 1458-05 Ned. Dienst.
LUKSENBURG: No 5967 Lux-embourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

tista pasja kost, na katero je bila stopila, in kakor hitro jo je starka izrula, je dekletó globoko zavzdihnilo in odprlo oči.

Ko je kraljevič opazil, da se ji vrača zavest, se je zelo razveselil in jo začel s starko negovati. Ko se je zavedla, jo je vprašal, če bi šla z njim na njegov dom, da bi mu bila žena in kraljica. Dekletó je na to pristalo, a ko jo je kraljevič privedel pred svojega očeta, se je ta razveselil in dovolil njuno poroko. Iz vse kraljevine se je zbrala množica svatov, da bi bila poroka čim slovesnejša. Čez leto dni pa se je rodil novoporočenca kraljevič, ki je dan za dnevom lepše uspeval.

Ko je dekletó shodilo, se je gluhe noči pripeljalo h kraljevemu dvoru onih dvanajst hajdukov, bivših pobratimov mlade kraljevine, v nameri, da oplenió kraljev dvor. V dvoru so vsi trdo spali, samo mali kraljevič se je prebudil od njihovega ropota. Ko vidi, kako grabijo, kar jim pride dragocenega v roko, zakliče: »Mamica, glej, prišli so tvoji bratje in moji striki!«

Mati se prebudi, a hajduki se ustrašijo in zbeže, noseč s seboj, kar so bili naplenili. Čeprav jih kraljevna ni spoznala, je sumila, da so to njeni pobratimi. A ko je naslednje jutro to javila kralju, je ta po vsej deželi razglasil, kako je dvanajst hajdukov vlomilo v kraljev dvor in ga oplenió in da naj se tisti, ki so to storili, pa naj so kdorkoli že, oglašajo, ker jim kralj odpusta slohin.

To so zvedeli bratje in prišli pred kralja. Ko jih je posestrima zagledala, jim je stekla nasproti in jih vse po vrsti objela ko svoje brate. Kralj je obnemei, odpustil hajdukom njihov greh in jih obdržal na svojem dvoru, da mu zvesto služijo in si stežejo v vojski in na bojišču večjo slavo kakor po hajduških polih.

Lela Lin: Gozd sod!

Med gozdniimi prebivalci je živela velika želva, ki je imela enajst otrok, in pa neka opica, sama brez vseh skrbi. Želva je bodila vsak dan, brž ko je dovršila svoje domače delo, k neki bogati zaljubi družini pomagati v gospodinjstvu, da je tako z delom prehranila svoje otroke. Opica je pa nasprotno pasla lenobo in se preživljala z onim, kar je kje ukradla.

Nekoč sobotó se je želva vračala domov z vrečo moke. Kupila jo je za svoje dobre otročiče. Gredeč je opazila ob poti nekoliko suhega dračja. Brž postaví vrečo kraj ceste in gre pobrat dračje, da bi imela s čim napraviti ogenj, ko pride domov. V tem pa je prišla mimo opica in opazivši vrečo, sedla nanjo, kakor češ, da je njena last. Tedaj se vrne želva z dračjem. Še predno je mogla odpreti usta, ji je zaklicala opica:

»Poglejte, sosedá, našla sem lepo vrečo moke!«
»To je moja vreča!« vzklikle želva.
»Vaša? Jaz sem jo našla in kar kdo najde, je njegovo...«

Želva se je razburila in začela vpiti, a ko je videla, da se opica za to ne zmeni, jo je hotela pridobiti na drug način:

»Ljuba tovarišica, pomisli, da sem se morala truditi teden dni, preden sem mogla kupiti to vrečo moke! Doma me čakajo lačni otroci...«
»Kaj me brigate!«
»A kaj naj nezem svojim otročičem? Daj mi vsaj polovico moke!«

»Ne boš, moja ljuba, jaz ne delim z nikomer!«
»Je že dobro!« zaključí želva in dvigne nogo, kakor da bi ji hotela zapretiti. »Bomo videli!«

Naslednje jutro je jasno vzšlo sonce. Opica je šla spat na veji. Dolgi rep ji je visel skoraj do tal. Želva je ta dan kakor ponavadi rano vstala. Ko je opazila opico, se ji je začela tiho bližati. Dospévši do nje, je zavpila:

»Našla sem opičji rep!« In zagrabila je rep z zobmi in ga sisnila, kolikor je najbolj mogla.

»Spusti, spusti!« je vpila opica, ko se je od bolečin prebudila.

»Ne spustim, ne, kar kdo najde, je njegovo!« je skozi zobe iztisnila želva in krepko potegnila za rep.

»Ljuba prijateljica, to je moj rep.«
»Vreča moke, ki je bila večerj najdena na cesti, je tudi ostala pri listem, ki jo je našel. Zato mora tudi ta rep ostati meni... našla sem ga.«
Opica skoči z veje, potegne z vso silo rep k sebi, a želva ne popusti. Prtem krene proti drevesu z zlatim listjem, na katerem je stanovala zelena papiga, znani gozdni sodnik.

»Zelena papiga,« zakliče opica, »obsodi želvo, da izpusti moj rep!«
»Zelena papiga,« zavpije želva, »obsodi opico da mi vrne vrečo moke!«

Zelena papiga zasliši obe strani, dobro preudari in deže opici:

»Ti imaš prav: kar kdo najde, je njegovo. Našla si vrečo moke in tvoja je; želva je našla rep in je njen. Pojdita torej v miru in vsaka odbrži tisto, kar je našla.«

»A jaz hočem imeti svoj rep prost!« zavpije opica.
»Če hočeš imeti prost rep, vrni vrečo moke. Kje je moka?«

»Tukaj!« pravi opica in se udari po trebuhu. Upala je, da si pomaga iz škripca z lažjo.

A zelena papiga ji reče:
»Če ne moreš vrniti moke, ti želva ne vrne repa.«

Sodnik je bil nezprosen, a želva je stakala rep vse huje. Opica je morala popustiti. Povedala je, kje je skrta moka. Zelena papiga jo je veleni prinesli, jo izročila želvi, a ta je izpustila rep. D bi se pa maščevala lažnjivi brezvestni opici, ga je enkrat krepko stisnila z zobmi, tako da je vsem gozdu saoril opični krik.

»FITONIN«
preizkušeno zdravilo za rane, hrasje, lišaji, ture ter notranje kožne bolezni, opekline, ravnice, oparitve, odprte ozeblinó l. t. d.

Vsem onim, ki trne na teh ranah služi »Fitonin« kot izvrstno sredstvo ker je dokazano in potrjeno po naših zdravniških in zdravstvenih institucijah. da zanesljivo in uspešno tudi najtežje kronične rane »Fitonin« odpravi a oteklino in neprijeten duh rane in že v začetku zdravljenja »Fitonin« se dobiva v lekarnah, steklenica 100 gr. za din 20.-, velika steklenica 1000 gr. za din 200.-. Ako bi se kje slučajno ne našel, naj se naroči pri »Fitonin« dr. z o. i. prometni oddelek Zagreb poštali predal 78. Ako se naroči po povzetju malih količin steklenica 100 gr. za din 10.-, velika steklenica 1000 gr. za din 100.-. Zagreb se naroči pri »Fitonin« dr. z o. i. poštali čekov račun št. 37.737 v vrednosti 100 gr. Zastonj se pošlje poučna knjižica št. 15., vsakomur, ki jo zahteva!

Dovolj po ministr. podl. S. br. 611 z. 14. 1933.

7. Enice: Bele roke

Imel sem brata, ki je bil ravnatelj znanega sanatorija za živčno bolne. K njemu sem se namenil začasna dopusta, da bi v tišem mestecu sredi gozdov prebil nekoliko mirnih dni. Že celo vrsto let sva se videvala samo po enkrat na leto — o mojem dopustu.

Kraj še ni imel tistega avtskega lica, ki so mu ga dali posej odlični obiskovalci, po katerih je zdravilišče postalo znano. Tako mi je rekel brat.

Jaz v zavodu nisem opazil nobenih pomanjkljivosti. Videl sem njegove varovance, kako so se izprehajali posamez ali v skupinah in zdelo se je, da so vsi tu zaradi razvedrila, kakor jaz sam. Vsi brez izjeme so bili videti povsem zdravi in se-le, ko sem jih ostroje opazoval, sem videl, kako se vse prizadevajo, da bi se pokazali kot zdravi. Še v njihovem smehu je bilo nekaj žalostnega. Ta dojem se je še okreplil, ko sem odšel k večerji v skupno obednico.

Sedel sem za majhno mizico in ravno so mi prinesli večerjo, ko se iznenada ustavi pred mizo mlada dama, ki me pogleda neodločno, a kritično, potem pa se ozre po dvoranu — po vsej priliki pač, da bi našla drugo mizo.

Pa menda nisem zasedel vašega mesta gospodična?

»Ne, ne! Res, da vedno tu sedim, a slednjih še tu še en stol, kaj ne?«

To je rekla smeje se in mi sedla nasproti. Bila je jako družestna dama, približno dvaindvajsetih do trindvajsetih let, vitka, temnolasa z velikimi čamnitimi očmi in finimi potezami v obrazu.

»Zelo bi mi bilo žal, če bi vas motil, gospodična! Prvič sem tu in že bi mi bili rekli, da te ta miza običajno zasledena hi si bil seveda poiskal družo mesto.«

»To naj vas prav nič ne vznemirja, prosim vas! Mene nikakor ne motite! Nasprotno! Ni vedno prijetno, če je človek sam — posebno, ko je že čez dan dovolj osamljen!«

V tem trenutku nisem mogel ničesar odgovoriti. Tisto, s posebnost, ko je človek že čez dan dovolj osamljen, je zvenelo iz ust lepega dekletá tako otožno, da je vzdudilo v meni globoko sočustvovanje. To je bila gotovo bolnica, tako mlada in tako lepa, pa izrgana iz kroga svoje družine — kako je svel poln gorjal!

A zdelo se je, da se je dekletó namah razvedrilo.

»Svedea tu ne manjka družbe, a če je človek točno in mesece v eni ter isti družbi, kako bi bilo mogoče tu govoriti o čem novem! A vi ste pravkar prišli?«

»Da, prišel sem iz Berlina in ostanem tukaj samo nekoliko dni.«

»Samo nekoliko dni!« de ona in vzdihne. »In iz Berlina prihajate? Ah, Berlin — veste, pripovedovati mi morate! Zelo ljubim Berlin, in ko zmagam za živčno nepriliko, potem...« Stavka ni dovršila.

Kajpada sem izpolnil njeno željo in pripovedoval o Berlinu. Videlo se je, da jo vse zanima. Vmes je vpraševala tako razborito in duhovito, kakor zna to samo povsem zdrava sveška dama. Meni se je sploh zdela, da se čim z docela zdravim in razumnim bitjem. Zapazil sem samo nekaj — v resnici pravo malenkost, da skuša lepa gospodična skriti svoje roke. Vsek hip jih je zmanjčalo pod belim prtom. Opazil sem, da jih ni ne bi bilo treba skrivati, ker so bile tako lepe, bele in mar-mor, nenavadno pravilno oblikovane in dovršene, kakor da bi bile izklesane, pri tem odlično nečevane. Tako lepih rok že davno nisem bil videl...

Todaj nehoče dvignem glavo; pogovor v dvorani je iznenada zastal in nastala je popolna tišina. Vsi posleli so bili uprti proti vratom, kamor sem pogledal tudi jaz. Tam je stal moj brat, ravnatelj,

Splošno zanimanje mi je pričalo, da moj brat ne prihaja dostikrat v obednico. Pozdravljaj je, gredeč mimo miz in šel proti meni. Na obrazu moje sosedé je nastala vidna izprememba; z ustnem je izginil dražestni smehljaj, a poteze so otrpnile in se izobličile, ko se je brat približal, dočim se je v temnih očeh pokazal strah.

»O, gospodična Mangelendorf, to je lepo, da ste pokramljali z mojim bratom. Upam, da sta se dobro zabavala, kaj ne?«

»Svedea, gospod doktor! Odlično sva se zabavala. In hvaležna sem vašemu gospodu bratu, da mi je delal družbo. A sedaj ne bi hotela dalje motiti in se želim posloviti. Do svidenja, gospod!«

Mlada dama je vstala, mi iskreno pokimala z glavo, brata pa samo hladno pozdravila in hitro odšla.

»Odgnil si mi ljubeznivo dekletó,« sem počital bratu.

»Zdi se, da je tako. Ali ti je žal?« odvrne brat ravnodušno.

»Vsekakor je to jako ljubeznivo in pametno dekletó — izvrstno sem se zabaval z njo.«

»To mi je ljuba.«

»Dekletó gotovo ni bolno?« sem naglo vprašal.

»Pa še kako, da — celo zelo bolna je!«

»Prosim te! sem prestrašen vzklilnil.«

»Kaj nisi ničesar opazil na njej?« je izpraševal brat.

»Ne, to se pravi ničesar razen malenkosti; neprestano je skušala skriti svoje roke. Ali boš to označil kot znamenje bolezni?«

»Torej vidiš. Te roke... Vedeti moraš namreč... Ljubeznivo in pametno dekletó je s temi lepimi rokami začevalo svojo najboljšo prihodnost... Iz ljubečumnosti. Porotniki so jo oprstili zaradi — neprilice-sti. In zdaj je že dve leti tukaj! Po Noveščki sodbi ne polde nikdar odhod. Bolezen je neozdravljiva. Ko jo napade, se vrže na vsako žensko, ki ji pride v bližino, da bi jo zadavila...«

Jackes des Gachous:

Neumna ko gos

Gospa Germaine, bankirjeva žena, je bila navadno počobna deklica z razbitim vrčem, ki ga je tako krasno naslikal francoski slikar Greuz. Ko jo je bil gospod Lemaret vzel, seveda zaradi dote, je bil trdno sklenil, da mora pod njegovim vodstvom postati pametnejša. To mu po vsej priliki ni docela uspelo, kajti nekoga dne je rekel naglas: »Ljuba moja, ti si v resnici neumna ko gos!« Šel je bil malce predaleč. Mala gospa Lemaret je bila užaljena. Velike modre oči so ji zalile solze in se ji usule po krasnih oblikih rožnatih lic; a potem se je spomnila povabila svoje tete, ki jo je bila že večkrat vabila k sebi, in se odpeljala na letovišče s sklepom, da pokaže možu, kako je nanj ogorčena.

II

Germaine je bila vzgojena v bogati hiši, zato je razen Pariza poznala samo kopalnice in italijanske muzeje. Zdal je s svojimi drobnimi nožicami prvi pot zašla na pravo zemljo, hodila po pravi vasi z drevjem, ki so ga bili pozabili obrezati, z živalmi na prostem, z ljudmi, kjer možki niso nosili cilindra in žene obrnjenih kotlov. To je bil kraj, kamor se ni bila segla mestna moda. Tu je mogla videti, kako hodijo kmetice s koso na rami kositi, a kmetice so bile v svoji krasni preprosti narodni noši lepše od nališpanih mestnih deklet in žena.

Pozabljala je na svojo žalost in veselo tleskala z rokami, kadar je videla kaj novega v vaškem življenju.

»O, kako krasen je ta hrast!«
 »Ampak ljuba moja, to je vendar oroh!«
 »O, kako znajo ta piščeta plavati!«
 »To so račke!«
 »Čudno! Saj je njihova mati vendar kokoš.«
 »Da, kokoš, toda sedela je na račjih račih.«
 Nekega dne se priguha jata gosi, pozibavajoč z glavami na dolgih vratovih. Morali sta se jim umakniti s poti, ker so zavzemale vsjo širino ceste. Ko so se bile pokazale, je Germaine stisnila ustnice. Spomnila se je moževih besed, in to ji je skalilo radost.

Ko je krdelo vrisčalo odšlo mimo in je bilo videti samo še zadnje gosi, je vzdihnila gospa Lemaret, skomignivši z rameni:

»Oh, v resnici so videti zelo bedaste.«
 »Kajpak,« odvrne teta Julija, »samo, da ne smemo preveč verjeti zunanjemu videzu živali — kakor tudi ne videzu ljudi. Gosi so žrtve pred-sodka.«

Germaine-j so zasijale oči, nato se pa skromno priprle, kakor da bi se ji bil kdo s čim polaskal.

»Ali ste prepričani o tem, teta?«
 »Ljuba moja, pripravljena sem, da ti to dokazem.«

III

Najenostavneje bo, če greva za njima. Germaine. Naj bo to cilj najinega izprehoda.

»A kam pa neki gredo s takim korakom? Gosje pastirice nisem nikjer videla. Ali ne bodo zašle? Ali se ne bodo izgubile?«

»Gosarice so baika, Goske se pasejo same, ljubo dote, to je prva stvar, ki jih odkluje Krave, ovoc, svinje, pure se ne bi znale same voditi. A ne hodiva tako počasi, ako jih hočeva dobiti! Zdal so gotovo že pri železniškem prelazu... da, ali jih slišiš? Kakšen koncert!«

Zbrane pred železno mrežo, ki je bila spuščena prek ceste in jim zapirala pot, so goske kričale na vse grlo. Dva gosaka, ki sta samozavestneje gledala okrog sebe, sta stegovala vrat in sikala proti čuvajevemu vrtu.

»Glej, kako nerade čakajo! Vedo, da bi mogle še čez. Brzovlak prihaja šele ob desetih. Zdal manjka še sedem minut.«

Pritekla je čuvajeva hčerka in dvignila pregrajo. Takoj je prenehal krič. Gosaki in gosi so se obnašale kakor ljudje, kadar se za kaj zahvaljujejo.

»Ta, ta, ta, ta-ta. Bu-pu-pu-pu-pu, pu, pu.«
 Goske so uljudne.

Z majhnimi, odmerjenimi koraki so prešle čez prog. Ko so bile na drugi strani, so se povsem umirile. Germaine in teta sta jih komaj dohajali. Šle so po cesti. Zdajci se oglasi avtomobilska trobilja.

»Povozi jih!« vzklikna Germaine in velike oči se jej še bolj razširijo od strahu.

»Bi se pa že zelo čudila,« dé mirno teta.

Kakor da bi jih vodil neviden vodnik, je krenila jata na desno in izpraznila cesto. Toda tuljenje avtomobila je bilo splešilo neko kokoš, ki je v brezglavem strahu priletela s pašnika na cesto in začela begati sem ter tja. Avto je zaman tulil. A ko se je za njim polegel oblak prahu, so se goske gajgaje vrnile na cesto, s povozene kokoši pa je veter odnašal perje.

V tem trenutku se je razleglo strašno pasje tuljenje.

»Za kokošo je prišel na vrsto še pes, le poglej! Ubože živali! Zdi se, kakor da hočeo podpreti moje dokazovanje. Gos nikdar ne izgubi glave,« je rekla teta.

»Glej jih, letel! Odletele bodo!«

»Samo pretvarjajo se. Rade bi se nau iznebile. Malo postojal! Ako gredo, kakor mislim, v Kolasovo deteljo, jih bova pozneje došli. Dajva, pojdiva po tej stezici!«

Čuteč, da jim ne sledita več, so začele iti gosi zopet s svojim običajnim korakom, prehaajoč z enega kraja ceste na drugega, se ustavljale, ogledovale, kako kje kaže, preganjale mrčes in šle zopet dalje.

Germaine in teta sta jih za časek izgubili izpred oči, a kmalu nato sta jih našli pri tisti detelji.

»Skrijava sel,« je rekla teta. »S tega grička, izza te bukve bova vse videli, ne da bi se jim pokazali.«

Bil je v resnici smešen prizor. Prišedši na Kolasovo njivo, so se gosi pohlepno vrgle na deteljo. Gosi imajo silno rade deteljo, posebno mlado in svežo. Slišati je bilo samo klopotanje njihovih kljunov. Niso imele časa za počovar. Nenadoma se razleže krič, en sam, s katerim se je oglašila stara gos, ki je stala ob strani na straži. Gosi niso čakale drugega krika. Potešile so vratove med krelluti in plazeč se po belem trebuhu dospole z njive na cesto. Tu so se začele s silno vneto koptati, ene v jarku, druge na obcestnem robu. Bila je veličastna tišina. Kaj se je bilo zgodilo? V tem se je prikazal kmet s koso na rami. Šel je mimo jate, ki se je pretvarjala, kakor da ga niti ne vidi, ter dejal:

»Pri moji veri, danes ste pa zelo pridne. A to pač ne bo dolgo trajalo.«

Morda niti sam ni mislil, kako prav je imel. Ni bil še prav izginil za ovinkom, ko so se zločinke druga za drugo vrnile zopet na njivo in se čez glavo pogrezale v deteljo, medtem pa je druga gos, na kateri je bila po vsej priliki zdaj vrsta, da straži, hodila na sto korakov po cesti sem in tja.

Parizanka se ni mogla dovolj našaditi. Ta prizor je je zajel, da niti mislila ni na odhod. Ostala je skrita za bukvičo s teta, ki ji je vse pojasnjevala, dokler ni med gosmi zopet nastal velik krič. Gosi so se dvignile v zrak kakor gost oblak in letele prek živih plotov.

»Enajst je ura,« dé teta Julija, »in zdaj gredo na reko, dva kilometra odtod, da se napijejo. Tja jih poideva opazovat drugi pot, ker bo zdaj kmalu kosilo. Če boš hotela, pojdeva zvečer gledat, kako se bodo vračale.«

Celo popoldne je mislila Germaine samo na gosi, ki so jo tako izvrstno zabavale. Ob šestih sta odšli slednjci s teta jati nasproti. Sonce je kakor z ognjem obsulo travo, a pot med topoli, ki so stali togo kakor vojaki, je bil posut z bleščočim solničnim zlatom. V najpopolnejšem redu, brez vsakega krika, so prihajale gosi v tej slovesni uri kakor v triumfu. Na križišču poti, ki so vodile v vas, se je jata ustavila in nastal je nekak nered. Začele so se dreti, tekati, se s kljuni ščipati druga drugo, nato pa so se glasno posvetovale:

»Pu, pu, pu, pu-pu, tatata, tata, kne, kne, pfi, fi, fi, mne, mne, mne...«

»Ali jih razumeš?« vpraša teta.

»Ne, kako naj jih razumem?«

»O, to pač ni nič težkega. Dogovarjajo se za jutri... Vidiš, se že razhajajo. Vsaka gre proti svojemu domu. To so gosi strine Jane, one so graščinske, te so Magloarjeve, oni dve pa sta župnikov. Gredo spat, ko so ves dan prebile v plodnem delu...«

IV

Ta večer je mala gospa Germaine pisala svojemu možu:

»Dragi Henrik! Zelo veliko sem se naučila na kmetih ter Te moram tak j prositi za odpustanje, ker sem se bila tako razardila zaradi tistih besed, ki so Ti bile nehote usle. Ako se Ti ne zdim boli neumna ko gos, potem je zopet vse v redu, kajti gosi so ti najmanj neumne izmed vseh živih bitij na svetu.«

»Pred nakupom si ogledaj veliko razstavo otroških in igračnih vozov, stolic, holenderjev, malih dvokoles triciklov, švaltnih strojev, motorjev in dvokoles v prostornih domačih tovarne »FRIBUNA« F. Batje!, Ljubljana, Karlovska r. 4 Najnižje cene! — Cenik franco.

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Sej prau: clouk ubrača in ubrača, Buh pa ubrne. Jest sm s že večkrat naprej uzela, de na bom nkol več n ubračala. Kar pestila bom, nej bo, kokr bo. Pa me že kašn spak spet premot, de začnem kej ubračat, pa se m useli use skp puirčič.

Puglejte, kua se m je zdej za buzične praznike spet zgudl. Še dons me izeza lom, de kar piham kokr gad. Buzične praznike sm mela pa čist pufrderbane. Kene, en šarki sm nardila, ke je biu tku fajm, de b ga še angelč. Z appetitam jedl. Tku je biu pa rahu, de se je kar tresu. Pa mislte, de sm ga jedla? Še pukusla ga niam ud same jeze. Use se m je prskuti.

Usega tega je bla pa sam mojškra uržah. Kene, pu radiu sm zvedla, ki se kej fajmga pa pucen dabi. Pa sm s kepila — sevede na ubroke — en tku lep cort krepešim, de se m je kar srce smejaui, če sm ga pugledala. Ke sm ga pukazala en moi prijatec, so se j začele ud same lošuje ke slipe dol pu brad cedit. Noja, sej j nē na zamern. Če b men kera prijatec pukazala kej tacga, b j bla jest tud fous. Prijatec sma hoit use glih.

Noja, s tem krepešimam sm prec, ke je moi mož udšou ud duma, stekla h mojškr in ja prusila, de nei m prou gvišn nardi du praznika ubleka pu ta narnuvejš parizarsk mod. Nej kušta kulkr če, sam de u res fajm, sm j rekla Plačala un že, sm rekla Kdaj, pa nism puvedala.

Moškra m je res ustregla, ke je vedla, de sm dobra kunišaft, ke nkol nē na gliham. In m je puslala dva dni pred praznikom gvani na dum. Gvamt sm uzela in se za točna pustržba lepu zahvalila. Rajtenga, ke je bla tud zraun, in clu putriena, sm pa dala punc nazaj in, rekla, de um sama prša usebn plačat, prec ke bo glih tku nanesl. Sevede, uradnskem suprotam pa bl mal kerkat tku nanes. No, pa sei veste, kuku je ta reč štimana. Jest sm že večkat mojemu može rekla: Peid u penzion, pa kašna druša služba še zraun duhod, pa u šlu. Sej dru tud tku delaja, fa moj, mož je en bimbo.

On prau: Kedr u držaun služb na um več za raba, tud u druh na bom. Vite, tak je moi mož. On na pumisl, de je pustranaka reč, kuku služba upraula. Glavna reč je gnar. Če še tku garaš in garaš, žiut pa le na morš, če niamš gnarja. Astn, a ni res tku? Tu m uja tbeušk knapi tud rad putrdil.

Ke je punca usa klaverna udšla iz rajtenga, sm prec gvant pumerla. Verjamete, de sama sebe nism puznala, ke sm se u špegu pugledala. Še aktntoška u roka, pa b me usak držu za preparantuka, tku sm bla šlonk.

Astn zdej, ke sm tku fajm naštimana, je pa ta nar bulš, če grem prec sojem priatloam vošt vesele praznike, de se uia prou giftale, ke me uja vidle tku napucana, sm s mislela. Ta peru morm it pa guspude držaunnu praudnke vošt ke maja ceu let kfret iz mana. Vem, de se jm bo dobr zdel.

Ke sm stupila u kancelarija guspuda držaunga praudnka, sa glih štrihal ke pa sm pu enam časupise z rdečem plajbesam — Sevede sm preh putrkala na urata, kokr se šika in pučakala, de sa m rekl: herrrain. Ke sa mene zagledal, sa pa hitr skučil pu konc, zataknil plajbes za ufeša, de ga maja zmerj pr rok, če je treba hitr kej puštrihat in sa stupil preke men: »Š čim pa morm puštrčit, mlustiva?«, sa rekl in začel menca z rukam, kokr de b jh u roke zabl.

»I, vošt sm jm prša vesele praznike pa nou let,« sm rekla in jh prou kuketn pugledala izpud čela. »A me več na puznaja?«

»Jeideta, Neška! A je muškoč?« sa rekl in šli trikat ukul mene, de sa me ud useh plati ugledal. »Fajn s se uštimala, Tku s pa fletna, ket kašn bakšilic. Še jezicček b s žiher pestila mal prātucat, pa b ga še bl pihla. No, pa tu lohka kar men prepešit. Tku, zdej pa hvala lepa za vušil,« sa rekl in m pumulel roka. Ke sm tud jest tla roka stegnt, de b jm ja dala, je pa neki rekl: rrrrk in men je pluzna počla ud urata pa dol du pasu. Tu pa use zatu, ke m ja je mojškra prevoska nardila. Tku sm se pa prestrašila, de m ni ustou krajcer u varžet.

»Kua u pa zdej, Neška? Ti maš pa res zmeri smolo, kedr prideš men pred uči,« sa rekl guspud držaun praudnk. »Ta nar bulš nardiš, če greš zela kar naranast dam in s pluzna zašješ, če taka nisa za med ldi. Če s mislela še kermu jt vošt, mu ud šla pa pu praznkeh.«

Jest sm guspuda držaunga praudnka ubugala in sm tud tku nardila. No, pa tu vam je mende tku znan.

Šah

silno težko igro, ker ni razvit); 9. Dd1—d6, a7—e5; 10. Lb4—a3, De4—e5; 11. Dd6—d2, Sg8—e7; 12. Sg1—f3, De5—h5; 13. Sf3—g5, Dh5—h6; 14. Ta1—d1, c6—c5 (položaj črnega je nezneson in bi ga rad z žrtvijo pešca nekoliko zboljšal); 15. La3×e5, Se7—c6; 16. Le5—e3, Dh6—g6; 17. Dd2—d6 (beli ne pusti črnemu rokrtju, h7—h6; 18. Sg5—f3, Dg6—f6; 19. 0—0, Df6—e7; 20. Dd6—g3, De7—f6; 21. Sf3—d4, Se6×d4; 22. Le3×d4, e6—e5; 23. Ld4—c3, 0—0; 24. f2—f4 (beli je boljše razvit in otvarja linije, da uveljavi tu svojo prednost); Df6—b6+; 25. Kg1—h1, Tf8—e8; 26. f4×e5, Sd7—c5; 27. Td1—d6, Db6—c7; 28. e5—e6! (preti mat na g7), f7×e6; 29. Td6—d8! in črni se je vdal, ker zgubi stolpa.

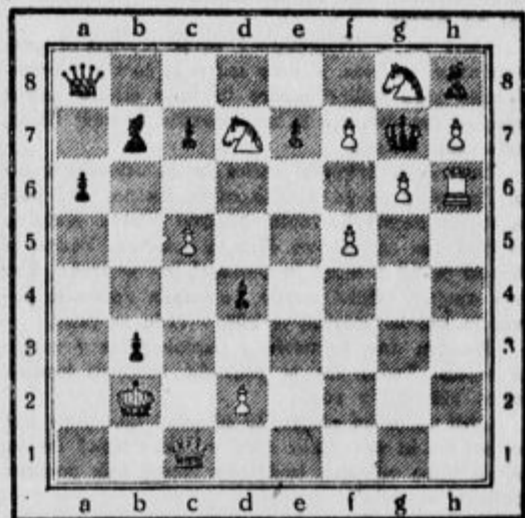
J. Szirmai—S. Rubinstein

1. e2—e4, c7—c6; 2. Sb1—c3, d7—d5; 3. Sg1—f3, Sg8—f6; 4. e4—e5, Sf6—e4; 5. Dd1—e2! (prisihi nasprotnika k izmenjavi), Se4×c3; 6. d2×c3, g7—g6 (energičen odgovor belega pokaže, da ta poteza ni dobra); 7. h2—h4, Le8—g4; 8. h4—h5, Lg4×h5 (na to je črni hitro izgubljen); 9. Th1×h5!, g6×h5; 10. e5—e6 (grozi Se5), Dd8—c8; 11. e6×f7+, Ke8—d8 (na K×f7 bi sledilo Se5+ in Dh5); 12. De2—e5, Dc8—g4; 13. Lc1—f4, Kd8—d7; 14. De5—c7+ in črni se je vdal, ker na Ke6 pride Sg5+ in črni mora dati damo ali pa biti mat v štirih potezah.

Problem šte. 1.

Dr. A. Kraemer

Črni: Kg7, Da8, Lb7, h8, P: a6, b3, c7, d4, e7 (9 figur).

Beli: Kb2, Dc1, Th6, Sd7, g8, P: c5, d2, f5 (7, g6, h7 (11 figur)).

Mat v treh potezah.

Rešitev zadnjega problema: 1. Te7—e4!

Šah

Obvestilo

Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnice in Ljubljani otvori dne 5. januarja 1934 v zgradbi Podpornega društva železniških uslužbencev in upokojenecv v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 25 (preje hotel Tratnik) za člane zadrug včlanjenih v Zvezi nabavljajlnih zadrug državnih uslužbencev

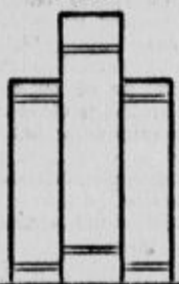
zadrugno prenočišče

Na razpolago so udobne sobe z eno, dvema in tremi posteljami. Cene: Soba s toplo in hladno tekočo vodo, centralno kurjavo, kopalnico in takso od 16 Din do 22 Din za osebo.

Prenočevati morejo železničarji, učitelji in drugi državni in samoupravni uslužbenci in upokojeneci (ter njihovi družinski člani), ki so člani katerekoli zadruge, ki je včlanjena v Zvezi nabavljajlnih zadrug državnih uslužbencev — Državni uslužbenci! Poslužujte se te koristne in potrebne zadrugne ustanove in prenočujte v zadrugnem prenočišču.

NABAVLJALNA ZADRUGA USLUŽBENCEV DRŽAVNIH ŽELEZNICE V LJUBLJANI.

SALDA-KONTE
 STRACE · JOURNALE
 SOLSKE ZVEZKE · MAPE
 ODJEMALNE KNJIZICE
 RISALNE BLOKE
 ITD.

NUDI PO IZKEDNO UGODNIH CENAB
 KNJIGOVEZNICA
 JUGOSLOVANSKE TISKARNE
 PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6
 IL NADSTROPJE

DOMAČA TOVARNA GUMBOV
 IZ KAMENEGA OREHA
 izdeluje vse vrste gumbov iz kamenega oreha

Tovarna kovinastih izdelkov
 izdeluje razne vrste gumbov v iz raznih kovin, razne vrste sponk, zaponk in zapončič za konfekcija, plomb, spojki, kronske zamaške, aru minijastih zapiravev i. t. d.

Obrnite se na prodajalno tvrdke

Jugoslavensko industrijsko i trgovačko d. d. Zagreb, Savska c. 160

POZOR SMUK

Naivečja izbira vseh vrst puloverjev, nogavic, rokavic i. t. d. ter največja izbira vseh vrst smuču in ves ostali smučarski pribor najcenejše samo v modni in sportni trgovini

M. TOMAZIČ

MARIBOR, ULICA 10. OKTOBRA ŠT. 4

Ovščite nas in ogledite si brezobvezno naše blago

Vino zmrzne pri 5 in pol stopinje Reaumurja mraza, ali 20 stopinj Fahrenheita. Varnostno svetilko za rudarje je izumil I. 1815 Anglež Sir Humphrey Davy. Na Angleškem je nekaj nad 40.000 zdravnikov; med temi pa samo 2000 zdravnic.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registrovana zadr. z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta šte. 6

(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davke plačuje posojilnica sama.

Nove vloge, vsak čas razpoložljive, obrestuje po 3%.

MLADI SLOVENEČ

Putka Belka in putka Rjavka

Zgodba za najmlajše

Putka Belka in putka Rjavka sta šli v polje na sprehod. Spotoma sta zobali črve in drugo golazen. Pa je putka Rjavka kavnila tudi po debelem fižolu. Fižol ji je — o nesreče! — obtičal v grlu in sirota se je zgrudila kakor mrtva na tla.

Putka Belka se je silno prestrašila. Strašno se ji je zasmilila uboga Rjavka. Hitro je stekla k bližnjemu studencu in ga prosila, naj ji da nekaj kapljic vode.

Studenc ji je odgovoril: »Pojdi najprej k lipi, prinesi mi od nje zelen list — potem dobiš, kar želiš!»

Putka Belka je odfrtala k lipi in jo prosila: »Lipica, draga moja lipica, daj mi list, da ga poneseš studencu! Studenc mi postrže za vodo. Vodo poneseš Rjavki, ki je požrla fižol in se zdaj ne diha in kakor mrtva sredi polja leži.»

Lipa je dejala: »Pojdi najprej h kravi, prinesi mi od nje svilen nit — potem dobiš list.»

Belka se je hitro odpravila na pot k deklici in jo prosila:

»Deklica, deklica, podari mi svilen nit, da ga poneseš lipi in dobim zanjo zelen list! List poneseš studencu, da dobim od njega vode. Vodo poneseš putki Rjavki, ki je požrla fižol in se zdaj ne diha in kakor mrtva sredi polja leži.»

Deklica je dejala: »Pojdi najprej h kravi, prinesi mi od nje mleko — potem dobiš svilen nit!»

Belka je odiskajljala h kravi in jo prosila: »Kravica, kravica, daj mi mleko! Mleko poneseš deklici. Deklica mi da v zameno svilen nit, ki jo poneseš lipi. Lipa mi podari zelen list. List poneseš studencu, ki mi da zanjo vodo. Vodo poneseš ubogi Rjavki, ki je požrla fižol in se zdaj ne diha in kakor mrtva sredi polja leži.»

Krava je dejala: »Pojdi h koscem in jih prosim, naj ti dajo zame malo sena — potem dobiš od mene mleko.»

Putka je tekla, na vso moč tekla h koscem in jih prosila:

»Ljubi moji kosci, dajte mi seno, da ga poneseš kravi in dobim od nje mleko! Mleko poneseš deklici, ki mi podari svilen nit za lipo. Lipa mi da zelen list za studenc. Studenc pa mi da v zameno vode za ubogo Rjavko, ki je požrla fižol in se zdaj ne diha in kakor mrtva sredi polja leži.»

Kosci so odgovorili: »Putka, pojdi najprej h kovaču in ga prosim, naj nam nakleplje koso — potem dobiš seno.»

Na vso sapo je stekla Belka h kovaču:

»Ljubi stric kovač, naklepljite mi koso za kosce! Kosci mi potem nakosijo seno za kravo. Krava mi da zanjo mleka, da ga poneseš deklici. Deklica mi podari svilen nit za lipo, ki mi da zanjo zelen list. List poneseš studencu. Studenc mi da vodo za ubogo Rjavko, ki je požrla fižol in se zdaj ne diha in kakor mrtva sredi polja leži.»

Kovač je dejal: »Putka, pojdi najprej k rudarjem in jih prosim, naj ti dajo premog. Medtem ti nabrusim koso za kosce.»

Putka je tekla, kolikor so ji dale noge je tekla k rudarjem in jih nagovorila:

»Bog z vami, dobri ljudje! Dajte mi premoгаа, da ga poneseš kovaču, ki mi brusil koso! Koso poneseš koscem, ki mi dajo zanjo seno. Seno poneseš kravi, ki mi podari mleko za deklico. Deklica mi da svilen nit za lipo, ki mi da zanjo zelen list. List poneseš studencu, da mi da vodo za ubogo Rjavko, ki je požrla fižol in se zdaj ne diha in kakor mrtva sredi polja leži.»

Rudarji so dobri ljudje in so ji dali od svojega premoгаа toliko, da ga je putka komaj nesla. Ko ga je prinesla kovaču, ji je ta izročil nabrušeno koso. S koso je putka stekla h koscem in ti so ji dali seno. S senom je putka stekla h kravi in ta ji je dala mleko. Z mlekom je putka stekla k deklici in ta ji je dala svilen nit. Z nitjo je putka stekla k lipi in ta je spustila na tla zelen list. Z listom je putka stekla k studencu in ta ji je pljusnil vodo na breg. Z vodo je putka stekla k putki Rjavki — ah, ah, ta je pa še vedno ležala na tleh in se ni genila in ni dihala; medtem, ko je Belka iskala zanjo vode, se je ubožica zadušila... Mrtva je bila nesrečna putka, čisto mrtva!

Kuža Hiplahopla

Nekoč so živele tri sestre. Bile so prav tako lepe kakor modre in prav tako modre kakor lepe.

Sredi deževne noči so zaslišale pred vrati miho javkanje. Vstale so in ko so odprle vrata, so našle na pragu majhnega, drobnega psa. Dlako je imel tako svetlo in mehko, kakor da mu je iz svile, okoli vratu pa je imel zlato ovratnico. Bil pa je strašno suh in od utrujenosti je komaj še stal na nogah.

»Ime mi je Hiplahopla,« se je predstavil presonečenim sestram. »Ljube sestrice, če ste v resnici tako lepe kakor modre in tako modre kakor lepe, se me usmilite in me vzemite k sebi! Hudo, hudo sem lačen.»

Sestre so dvignile kužka in ga odnesle v hišo. Pogostile so ga z mlekom in mesom. Pri peči pa mu napravile toplo, udobno ležišče. Kuža je bil hvaležen za njihovo skrb in ljubezen. Vedno in povsod je bil z njimi in prinašal jim je srečo. Kar so v njegovi bližini kupile, so kupile dobro in poceni in kar so storile, je bilo v redu in prav.

Nekoga dne so odšle s Hiplahoplom v mesto na sejem. Tedaj jim je prijel nasproti kraljev orel in zatrobil v rog:

»Ali so tu tri sestre, ki so prav tako lepe kakor modre in prav tako modre kakor lepe? Če so, naj se hitro oglašijo, kajti ena izmed njih postane kraljeva nevesta!»

Kralj tiste dežele je imel to prečudno lastnost, da so se vse stvari vnaprej sanjale in tako je sanjal tudi o treh sestrah.

Ker so bile sestre modre in previdne, se niso oglašile. Kuža Hiplahopla pa je planil h kraljevemu slu in zabeval:

»Tukaj so sestre, ki so prav tako lepe kakor modre in prav tako modre kakor lepe! Lahko mi verjameš, kajti stanujem pri njih.»

Kraljev sel si je zapisal njihova imena in povabil najstarejšo sestro, naj se čez tri dni oglasi pri kralju.

Najstarejša sestra si je hitro nakupila knjige z različnimi ugankami in se učila iz njih od jutra do noči; zdela se ji je posebno važno, da stopi zelo modra in prebisana pred kralja.

Tretjega dne se je kuža Hiplahopla vzpel k njej in jo zaprosil:

»Sestrice, pusti knjige v miru! Vzemi raje mene s seboj h kralju! Bolje bo tako.»

»Hiplahopla,« je odgovorila sestra, »neumn kuža si — pa me hočeš spremljati na tako važni poti? Gotovo se samo zato poteguješ za to pravstvo, da bi te v kraljevi kuhinji pogostili z dobro jedjo! Nak, ne vzamem te s seboj. Premodra sem.»

In je šla sama h kralju. Pred odhodom je obljubila, da se oglasi čez tri dni.

Kuža Hiplahopla je ves ta čas miho jokala. Povedal pa ni nikomur, zakaj je tako žalosten.

Ko so trije dnevi minili in ni bilo o najstarejši sestri nobene vesti, je dejala druga sestra najmlajša:

»Bogve, kaj se ji je zgodilo? Morda se je zdelo kralju kljub vsemu premalo modra in zdaj si sirota ne upa domov, ker misli, da se ji bova smejali. Zda, je vrata na meni, da odidem h kralju. Morda bom imela več sreče.»

In se je postavila pred ogledalo, se ves dan ogledovala v njem ter se učila lepo smehljati z ustmi in očmi. Potem se je oblekla v najlepšo obleko, kajti bila je prepričana, da je lepota več vredna kakor modrost.

Kuža Hiplahopla jo je nekaj časa molče opazoval, potem pa se je vzpel k njej in ji dejal:

»Sestrice, dovolj je tega spakovanja in lepote! Vzemij raje mene s seboj h kralju! To bo bolj zaleglo.»

»Hiplahopla,« se je zasmejala sestra, »kaj naj počnem s teboj, nevedno in neumno živalco? Saj vem, kako bi bilo: venomer bi se vzpenjal po meni in mi mazal obleko. — Kar lepo doma ostani, ne potrebujem te.»

In je odšla. Pred odhodom je prav tako kakor starejša sestra obljubila, da se čez tri dni oglasi in sporoči, kako se ji godi.

Kuža Hiplahopla je po njenem odhodu pretresljivo vzdihoval in tarnal. Najmlajša sestra ga je tolažila, pa ga ni mogla utešiti.

Trije dnevi so minili.

»O moji ubogi sestrici,« je zaplakala najmlajša sestra, »bogve, kaj se jima je hudega pripetilo, da ni glasu od niju! — Hiplahopla, vedno si mi bil dober prijateljček. Pojdi z menoj h kralju, da poizveva, kaj je z mojima sestricama!»

Kuža Hiplahopla je veselo planil k njej in ji začel lizati roke:

»Sestrice, ti si najlepša in najmodrejša! Ampak kako se je prestrašila najmlajša sestra, ko sta s psičkom prišla do kraljevega gradu! Pred vrati je ležal strahovit zmaj, ki jima je zarjul naproti:

»Kralj potrebuje samo modre ljudi okoli sebe! Kdor ne zna rešiti vseh ugank, tega izroči meni, da ga požrem.»

»Ljubi, ljubi zmaj,« ga je začela prositi najmlajša sestra, »dajte, povejte mi, ali ste kaj videli moji dve sestrici?»

Zmaj pa ni odgovoril. Oblastno je dejal: »Pojdi h kralju — ampak ne brez spremstva! Tvoj spremljevalec pa ne sme biti človek, sicer ti bo slaba predal.»

Nič lažjega ko to,« je vzkljknila najmlajša sestra in poklicala psička: »Hiplahopla! Hiplahopla!»

Kuža je planil izza bližnjega grma, kamor se je bil v prvem strahu skrnil pred hudim zmajem, in se pridružil najmlajši sestri.

Kralju je bila najmlajša sestra všeč in izbral si jo je za svojo nevesto. Spomnil se je, da je bila deklica, ki jo je videl v sanjah, prav takšna.

»Da si lepa, vidim,« je dejal. »Da si modra, vem, kajti sicer ne bi našla poti do mene. Zda,

bi pa še rad vedel, če si tudi dobrega srca.»

Tedaj je kuža Hiplahopla skočil pred kralja in vzkljknil:

»To pa lahko dokazem jaz, o kralji! Ona je tista, ki me je prva dvignila izpred praga in me odnesla v hišo.»

Kralj je bil tega na vso moč vesel, kajti Hiplahopla je bil nekoč najljubši kuža njegove matere, ki mu je tisto leto umrla. Pri njenem pogrebu se je kuža izgubil, ker je hotel najti pot do nebes...

Hiplahopla je tudi izvedel, da je najstarejšo in srednjo sestro požrl zmaj. Kralj je na njegovo prošnjo ukazal zmagu, naj izpusti deklici iz svojega žrela. Zmaj ga je ubogal — in deklici sta kmalu živi in zdravi planili iz zmajevega žrela v beli dan ter se vrgli najmlajši sestrici okoli vratu.

Tako je ubog, neznan kuža osrečil tri revne sestre in živi še danes skupaj z njimi v kraljevem gradu, če se ne spet kam drugam zatekel.

Volk in lisica

To je bilo takrat, ko je vladala huda lakota po deželi. Ni bilo dovolj hrane ne za ljudi ne za živalno ne za zveri.

Teta lisica je bila slabe volje. Že več dni ni imela ničesar v ustih.

»Najbolje bo, da odpotujem v kakšno drugo deželo,« je dejala sama pri sebi.

In je odšla. Med potovanjem je srečala strica volka.

»Kam pa, tatka, kam?« jo je vprašal.

»V drugo deželo,« je odgovorila lisica.

»Ali je tam boljše?«

»Seveda! Tam se pasejo črede brez pastirja. Mesa se lahko najde do mile volje; nihče ti ga ne brani.»

»Potem pojdem še jaz s teboj,« se je odločil volk.

Lisica je bila zadovoljna in potovala sta skupaj v drugo deželo.

Pa jima je prišel naproti osel in ju pobaral: »Kam pa, kam, stric volk in teta lisica?«

»V drugo deželo,« sta odgovorila.

»Čemu pa?«

»Da se spet enkrat do sitega najeva,« je povedala lisica. »Tam je trava neznanako visoka in sočna. Lahko se paseš ves dan in nihče te ne napodi.»

Osel je pogoltnil slino in dejal: »Če je to res, pojdem z vama!»

Pojdil, sta ga povabila.

In so vsi trije potovali dalje.

Dolgo, dolgo so že hodili — druge dežele pa še ni bilo nikjer. Ko so priromali na vrh strmega hriba, se je lisica zleknila po tleh.

»Kaj ti je, tetka lisica?« sta jo vprašala volk in osel.

»Kaj mi je? Strašno sem trudna, pred seboj imamo pa še deset dni dolgo pot. Da bi imeli vsaj kaj malega za pod zobe. Nekaj trave je tukaj, mesa pa nič. Jaz pa bi rada meso! Vesta kaj? Tisti, ki je najmlajši med nami, naj se žrtvuje za druga dva, da ga zakoljeta in pojedeta. Povejta, koliko sta stara.»

»Jaz sem se rodil takrat, ko je bila velika povodenj,« je povedal volk.

»Lažeš,« ga je zavrnila lisica. »Toda laž ti prav nič ne pomaga, kajti takrat, ko je bila ona povodenj, sem imela jaz že gosto dlako. Na vsak način si torej mlajši ko jaz.»

Nato je dejal osel:

»Jaz ne vem natančno, kdaj sem se rodil. Lahko pa se prepričata, ker mi je oče na kopito zadnje desne noge napisal dan rojstva.»

Pretekla lisica je takoj zaslučila prevaro in dejala:

»Jaz sem strašno kratkovidna. Ti, volk, imaš boljše oči — prečitaj, kaj ima osel napisano na kopitu!»

Volk se je nič hudega sluteč približal oslovim nogam. Ko je bil čisto blizu, je osel nenadoma dvignil nogo in ga s kopitom treščil v glavo, da je obležal mrtev na tleh.

Prekanjena lisica je dejala:

»Vidiš, volček, tako se zgodi onemu, ki laže! In se je spravila nad volčje meso in si ga privoščila do sitega. Osel pa se je nazobal sočne trave in je bil zadovoljen.»

ZA BISTRE GLAVE

Izpolnjevalka: Mraz

Mraz se je prikljatil v izbo:

»Oj, Marička, dober dan!

Veš, prišel sem ti povedat: solnček je hudo —

Zdaj bom jaz, Marička moja, hodil k tebi vasovat.

Rož ledenih ti bom nosil.

Viš, kako imam te —!

Nič Marička ni dejala;

očka je sežagal hlood,

ded zakuril peč — in mraz je zbežal hitro spet — —

Izpolnjevalka: Voščilo novoletnih zvonov

Tinka, tonka... Staro leto se od vas je poslovilo,

mного lepih sanj in upov v hladen grob vam — — —

Tinka, tonka... Novo leto naj bo plodno kakor njiva;

sanje, nade pokopane naj semena bodo — — —

naj vzkljijo, naj rodijo kakor klase zrna zlata,

da ob letu, tinka, tonka, vaša žetev bo — — —!

Izpolnjevalka: Voščilo novoletnih zvonov

Na mestih kjer stojijo zdaj črtice, postavite zraven spadajoče besede (rime). Vsaka črtica pomeni en zlog.

Ena od pravihnih rešitev bo izžebana za nagrado.

Rešitve pošlite najkasneje do četrtega 11. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenca«, v Ljubljani.

STRIČKOV KOTICEK

571. Dragi Kotičkov striček! — Najprej Ti voščim veselo in srečno novo leto. Da bi ga preživel zdrav in poln zadovoljstva nad samim seboj in nad nami. Zelo sem bila vesela, ko je moje pisemce razmeroma kar hitro prišlo v Tvoj kotiček. Le nekaj mi ni bilo všeč: da dvomiš nad močjo našega gospoda kaplana. Jaz pa vem, da bi Tebe z eno roko vrgel ob tla, če ne bi bil tako miroljuben, kakor sem Ti že pravila. Naša palača se pa ni izkazala za tako nepremagljivo. Ko je zapihal malo bolj hud veter, je odnesel z nje skoraj polovico strehe.

Medtem je minil Miklavž in božič in zdaj je že novo leto. Joj, Ti ne veš, kakšno pot imamo! Tako, da se bote ali nehotе ziblješ zdaj na levo, zdaj na desno. Na Stefanovo smo imeli v Ljudskem domu božičnico. Ti ne veš, kako je bilo lepo! To bi se smejal, če bi videl igrice »V Indijo Koromandije«, ki so jo igrali sami fantki. Potem pa igrice s petjem in rajanjem »Trnjutca«, ki so jo igrali deklice. Po predstavi je bila v spodnji dvorani čajanka. Obenem so bili obdarovani revnejši otroci. Še jaz sem nekaj dobila. Bila sem zelo vesela. V sredi dvorane je gorelo veliko božično drevo. Dvorana je bila nabito polna. Po vsem tem pa smo božično drevo obrali.

Veš kaj se mi je v kotičku posebno dopadlo? Zamorske pravljice, ki si se jih menda kar sprosti izmišljeval. Pa tista Tvoja čudovita imena, ki so bila kar po tri vrste dolga! Hoho, ali sem se jim smejala! Tista zadnja Tvoja povest, »Micka se je izgubila«, mi je tudi zelo ugajala. Zadnje čase sem tudi nestrpno čakala, kdaj objaviš naša pisemca v knjigi, ki si jo pred meseci napovedal — pa je še zdaj nikjer ni...

Prav lepo Te pozdravljam in Te prosim, da moje pisemce kmalu zasije v kotičku. — Marija Koroščeva, učenka (?) razr. v Radovljici.

Draga Marija! — Zo novoletno voščilo se Ti prav lepo zahvaljujem, čeprav mi ni povsem jasno, kako naj leto 1934 preživim nad samim seboj. Holaj, to bi bila prečudna čarovnja, to, če bi kaj takšnega zmogel; živeti nad samim seboj! Niti v sanjah si ne morem predstavljati, kako bi bilo to, čeprav nisem eden tistih, ki jim sega fantazija (domišljija) komaj od trebuha do kruha, ali od praznega žepa do polnega mošnjička... Nad vami bi novo leto 1934 že se kako znal preživeti, nad vami! Bi kratkomalo odjadral za Požgančevim očetom na luno — in stvar bi bila rešena. Pa bi bila to dokaj nevarna in grozoznanško tvegana pustolovščina zame in za veseljni svet. Bi si s Požgančevim očetom najbrž že prvi dan moje bivanja na luni iz same ljubezni skočila v lase (posebno moji lasje bi bili v nevarnosti, ko jih imam toliko!). In bi se potem ravnila in kavala in lomastila tam gori toliko časa, da bi se nazadnje bo-trava luna kratkomalo — reski utrgala z neba in z grozovitim pokom in skokom strmoglavila na zemljo. Kar plešasta griva mi na glavi zavirha pokoncu, če pomislim na to strahoto!

Ni ti bilo všeč, da sem nekoč dvomil nad močjo tankajšnega gospoda kaplana, pišeš dalje. Če sem dvomil, sem pač dvomil upravičeno, lej jo! Dokler mi orjaški gospod kaplan črno na belem, to se pravi na moji lastni koži ne dokaže, da je močnejši od mene, toliko časa se pač lahko junaško trkam na prsi in se baham, da sem mu kos. In se bom s tem najbrž lahko bahal do konca dni, kajti pravilno sama, da je gospod kaplan miroljuben človek torej se mi njegovih pesti nič bati ni. Kar miho se mi stori ob misli, kakšna neznanška škoda je, da dva takšna orjaka, kakor je gospod kaplan in jaz, živiva v teh nejuhaških časih. Škoda, škoda, da nisva živela vsaj dvesto let prej, ko je še ljuti gospod Turčin lomastil po naši deželi! Se ta kratrat dveh milijonov rdečehlačnikov ne bala, bi dva milijona krutobrkhih Turčinov samo s pestjo od daleč požugala — in zadostovalo bi. Kar koj bi vzela podplate pod pazduhe in se spustila v divji dir — namreč ona dva milijona rdečehlačnikov, ne midva! V teh nejuhaških časih pa gre vsa naša orjaška moč v nič...

Toliko za danes. O zamorskih pravljicah in drugih stvareh, o katerih mi še na dolgo in široko pišeš, pa morda prihodnjič kaj.

Bog Te živi! — Kotičkov striček.

ZA ŽIDANO VOLJO

Koristne živali

Učitelj razlaga v šoli, kako so nekatere živali človeku koristne. Pa vpraša Tončka:

»No, Tonček, imenuj mi še ti kakšno žival, ki je človeku koristna!»

»Kokos!« je odgovoril Tonček.

»Dobro. Zda mi pa imenuj še kakšno žival, ki ni samo koristna, ampak je človeku tudi veselje.«

Tonček ne ve odgovora, pač pa se oglasi Mihec v zadnji klopi:

»Jaz pa vem, gospod učitelj.«

»No, torej povej!«

»Žival, ki je človeku koristna in v veselje, je konjiček, ki zadaj piska.«

V šoli

Učiteljica v šoli: »No, otroci, v kaj so oblečene živali? Na primer mačka.«

Vse je tiho.

»No,« nadaljuje učiteljica, »malo pomislite! Ali ima sukno? Ali ima obleko? V nekaj je gotovo oblečena, ali ne?«

Tedaj se oglasi Ančka in porogljivo pravi: »I, gospodična, kaj še nikoli niste videli mačke?«

Grožnja

Janezek: »Mama, če mi ne daš takoj dveh dinarjev, pojdem k sosedomu Andrejčku, ki ima garje...«

Največje veselje

Teta: »Janko, k tvojemu godu bi ti rada pripravila kakšno posebno veselje; toda še prej moram vprašati učitelja, če se kaj pridno učiš.«

Janko: »Če mi hočeš res pripraviti veliko veselje, tetica, tedaj ne vprašaj učitelja!«

DELAVSKI VESTNIK

Delavski vestnik v preteklem letu

Naš Delavski Vestnik je med delavstvom in nameščentvom dobro znan, čeprav obhaja šele prvo obletnico. Spremlja in beleži vse važne dogodke in gibanja iz socialnega življenja pri nas in v inozemstvu, ocenjuje te dogodke iz vidika našega svetovnega nazora in domačih potreb, širi katoliško socialno prosveto, razlaga vse obstoječe določbe iz socialne zakonodaje (socialna zaščita, socialno zavarovanje, obrtni zakon itd.), opozarja na delavsko literaturo in utira pot novemu katoliškemu socialnemu pokretu.

Iz Delavskega Vestnika veje nov duh, ki

hoče izoblikovati novega človeka. To je duh ljubezni, bratstva in pravičnosti, duh, ki bo s svojo udarno duhovno silo ustvaril dobrega, poštenega, pravičnega, iskrenega in nesebičnega človeka. To je duh, ki je edini sposoben prinesiti luč v današnjo temo in ustvariti socialno blaginjo.

Delavski Vestnik se bo začetnih smernic držal tudi v letu 1934. Želimo, da bi vse naše delovno ljudstvo našlo v njem iskrenega prijatelja, pa iskalo in tudi našlo pri njem dober svet in tolažbo ter mu z dobrim svetom tudi pomagalo.

Mnogo jih je,

ki žele dobiti v svoj kraj konzumno zadrugo in postati njeni člani in odjemalci.

Čemu to?

V zadnji »Delavski Pravici« je g. Jože Gostičar napisal tole: »Delavska organizacija, če hoče biti resna, kakor je Jugoslovanska strokovna zveza, delavcem ne sme čitati limonade sociologov, ki mešajo pojme o delavskem vprašanju v korist kapitalizmu. Jugoslovanska strokovna zveza ima delavski socialni program že od svojega obstoja in ta je: Leonova okrožnica o delavskem vprašanju. V tem bo delavska prihodnost, pa naj se dogaja sicer, kar hoče.«

Jožeta Gostičarja vsi poznamo in globoko spoštujemo kot najstarejšega borca za delavske pravice in tovariša dr. Janeza Ev. Kreka. Zato nas gornji odstavek tem bolj boli in žalosti. Ali ni tudi Pij XI. izdal okrožnico o delavskem vprašanju, ali je ta okrožnica limonada sociologov?... Dr. Janez Ev. Krek je v sklepnih mislih svojega »Socializma« zapisal takole:

»Socialno življenje se je vedno gibalo okrog dveh osi: svobode in avtoritete. Najti pravo razmerje med njima je prva socialna naloga... Uglasiti svobodo in avtoriteto v človeškem srcu in v vsi človeški družbi v en, oglasen, vzvišen akord, je mogoče le tistemu, kdor pozna človekovo naravo do dna. In za to ne zadostuje umrljivo oko. Treba je razodeti, ki ga varuje v svojem krilu katoliška cerkev... In ko vzbujajo ljudstvo nove teorije, tem mogočnejše se glasi tudi njen glas... in med vsemi velikimi zmotami stoji tudi v socialnem gibanju na dnevnem redu — versko vprašanje.«

Zato vprašamo: ali je res, da besede enega našega vrhovnega cerkvenega predstavnika sprejmemo, besed drugega pa ne? In še vprašamo, kaj naj stori tisti, ki hoče Cerkev poslušati in mu tvorita Leonova in Pijeva okrožnica temelj za reševanje delavskega vprašanja? Kaj naj stori, kje naj se organizira? To vprašujemo čisto resno, brez demagogije in brez kakih prikritih namenov.

Iz nameščenske organizacije

Vse nameščence in nameščenke obveščamo, da smo na naslov naših zaupnikov in zaupnic razposlali novoletno okrožnico, ki vsebuje kratko poslovno poročilo in smernice za delo v letu 1934. Zaupniki naj razdele okrožnice med vse naše članstvo. Zlasti opozarjamo na volitve obratnih delavskih in nameščenskih zaupnikov ter prosimo, da naj krščansko delavstvo in nameščentstvo povsod enotno in skupno nastopa. Dalje prosimo vse članstvo, da naš o vseh važnih dogodkih (odpusti, zniževanje plač, podaljšanje delovnega časa, ukinitve kolektivnih pogodb, brezplačne nadure itd.) hitro in točno obveščajo, ker le na ta način je mogoča uspešna intervencija.

Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije v Ljubljani.

Modri orel ali črni jastreb?

Ameriški narod so v zadnjih štirih letih pestili velikanski bankroti, lakota in strašna brezposelnost. Za ameriški narod je bila ta depresija mnogo večja nesreča, kakor svetovna vojna s topovi bivšega nemškega vladarja. Imeti armado 14.000.000 zdravih moških in žen brez dela skozi štiri leta je v ameriški zgodovini nekaj neznačilnega. Ta tragični položaj v Zedinjenih državah je zahteval voditelja, ki bi bil pripravljen in zmogel izpeljati ameriški narod iz gospodarskega močvirja. In moški, ki se je odzval klicu naroda, je bil Franklin D. Roosevelt, sedanjí predsednik USA. Roosevelt je pripravljen, da s tajnimi silami, ki rovarijo proti njegovim načrtom in ki hujskajo proti njemu, energično in brezobzirno obračuna. Tihotapec, ki streljajo iz ozadja proti pogumnemu predsedniku, tudi ameriški narod sam že obsaja in zavrača, kajti značilno je dejstvo, da med vsem nasprotniki Roosevelta ni človeka, ki bi bil zmogel in bi imel izdelan načrt, kako bi se v resnici pomagalo ameriškemu narodu. Vsi nasprotniki, od prvega do zadnjega, predsednikove načrte le napadajo, niti eden pa ne predlaga kaj bolj stvarnega — takih je sicer dovolj, ki bi dovedli gospodarstvo nazaj v staro industrijsko odvisnost in sužnjost.

Roosevelt želi, da se ameriški narod ne povrne nazaj v stare suženjske čase. Prepričan je, da bo borba strašna in silna, kakor je bila borba ob osvoboditvi ameriškega naroda, toda prepričan je tudi, da bo končno zmagala pravica in poštenost. Vsi oni, ki napadajo danes Roosevelta, so stari bojevnik in nosilec velekapitalizma. Vsi so že bili na vodstvu države in voditelji naroda, toda izkazalo se je končno, da znajo dati narodu in delavstvu pač par let zaslužek, ga pa zaradi njihovih gospodarskih metod slednjim pahnjejo še v večjo revščino in stisko. Zgubljen bi bil ameriški narod, če bi poslušal prvega bankirja Morgana, ki ne plačuje davkov v Ameriki, pač pa v Angliji, ali pa milijarderja Forda.

Ljudje v Zedinjenih državah so izgubili zaupanje v bivšega predsednika Hooverja, ker jih je potegnil za njihovo pošteno prepričanje in njihov razum. Obljubil jim je vse, v resnici

ŽENA IN DOM

Položaj v ženskih poklicih

Pogosto srečujemo danes zahtevo, da se ženski naraščaj omeji zgolj na »ženske poklice«, na poklice, ki se ženski naravi prilagajajo, ki so po svojem bistvu ženski; vsi ostali poklici pa naj ostanejo pridržani moškim. Na prvi pogled je ta zahteva povsem naravna in upravičena, če pa stvar pogledam od bliže, se nam pokaže zapletena in težko pravično rešljiva.

Pravico do poštenega kruha, do poštenega dela moramo priznati vsej mladini, brez razlike spola. O tem mnenja ne morajo biti različna in bi bilo vsako dokazovanje v tej smeri odveč. Vprašanje je le, ali bodi tekma za kruh za oba spola

staršev ali so preverni, da bi jo mogli vzdrževati ali pa se mora z izvrševanjem pridobitnega poklica enostavno pripraviti na vse možnosti: da se sploh ne poroči, da mož izgubi delo ali umre ali pa da se ločita. Žena, za katere bi izobrazba za kak pridobitni poklic iz gospodarskih razlogov ne prihajala v poštev, je potemtakem izredno malo. Če se pa postavimo na stališče, da utegne biti resno, odgovorno delo edini ženski, edina vsebina tudi vsakega ženskega življenja, ne glede na gmotne razmere, in da je zmiselno življenje pravica vsakogar, potem pridomo do zaključka, da mora biti pravzaprav vsa ženska izobrazba usmerjena na

Ti pa imaš tako zadrugo v svoji bližini, pa ne znaš ceniti njene vrednosti in pomena za tebe in vse konzumente! — Popravi to in pristopi k

I. delavskemu konzumnemu društvu v Ljubljani.

popolnoma svobodna ali pa se že pri vzgoji in izobrazbi vsak spol usmeri zgolj na neke določene poklice.

Naravni ženski poklic je negovanje življenja, predvsem vsega nege potrebnega življenja: otrok pa bolnih in kakorkoli bednih. Torej telesno materinstvo: družina — gospodinjstvo, pa duhovno materinstvo: vzgojiteljski in socialni poklici. To bi bila površna obmejitev izrazito ženskih poklicev v zmislu naravnega ženskega zvanja. To zvanje bi morala vpoštevati vsa ženska vzgoja in izobrazba brez razlike posameznih strok, za katere se dekleta pripravljajo. Tisto, kar je v človeka položila narava. Stvarnikova zamisel, je najdražgocenje, najmočnejše in najplodnejše, to mora vzgoja in izobrazba predvsem negovati, pospeševati. Zato je res, da se ženska mladina ne more pravilno vzgajati v moških šolah, pač pa se mora na njih izobrazževati. Ker pa mora biti šola — o tem so mnenja precej edina — vselej tudi vzgojevalnica, je jasno, da so za žensko mladino potrebne ženske šole; kjer pa to ni mogoče, naj bi se vsaj vzgoja deklet na moških šolah na primeren način dopolnila (v Nemčiji nameravajo vpeljati za dekleta »delovno leto«, katero naj bi odslužile po kmetskih in meščanskih gospodinjstvih ter v raznih socialnih zavodih in ustanovah). Seveda; splošna in strokovna izobrazba na dekliških šolah ne bi smela biti v nobenem oziru manjvredna, poplivena — bivše »višje dekliške šole« naj počivajo v miru! Vse dekliške šole bi morale odpirati vrata do višje izobrazbe, inče bodo dekleta še vse bolj silile na moške šole kakor doslej. Posebej treba poudariti, da žegospodinjstvo samo zahteva temeljitega in obsežnega znanja na raznih področjih, če naj se naša potrošna skladno prilagajuje in skladno razvija z narodnim gospodarstvom.

Ali pa morejo izrazito ženski poklici sprejeti in zagotoviti obstanek vsemu ženskemu naraščaju? Predvsem: Znatel del deklet se ne more poročiti, ker so nelepe ali pohabljene ali bolne ali revne; nekaj jih je, ki se nočejo poročiti, čeprav bi se nemara mogle, ker ne čutijo zvanja za zakon ali pa so doživele pregledno razočaranje — kdo bi smel v takih najosebnejših zadevah njihovih vesti delati silo? Že zato: če je treba za kak poklic materinske zvanja, potem velja to za zakon, za materinski poklic. Znatel del deklet mora torej trajno najti obstanek v samostojnosti. Razen tega si mora pretežna večina deklet pred zakonom služiti kruh v kakem pridobitnem poklicu, ker nima

kak določen praktičen cilj. (V izjemnih časih, kakor so današnji, pa morejo seve socialne dolžnosti prednjačiti pred manj nujnimi pravicami posameznika, kakor velja to n. pr. danes za takomenovano dvojno zaslužkarstvo.)

Zdaj pa pogledjmo, ali je morda v izrazito ženskih poklicih še prostih mest, še kruha za ženske, ki zdaj menda brez potrebe v izrazito moških poklicih odjedajo moškim kruh? Začnimo odspodaj! Za pomožno delo v gospodinjstvih je toliko vpraševanja, da so listi dan za dnem polni to-stvarnih oglasov, in v vsako ponudbo takega dela se jih oglasi na tucate; postržnice se trgajo za mesta, kjer doba za par ur dela na dan po 100 do 150 Din mesečno. Med pericami je tako pomani-kanje dela, da ponujajo pranje po 25 par od velikih kosov in s tem same plačajo milo in drval Kdor bi rad spravil hčer za vajenko k šivilji, mora imeti »rveze« ali srečo, da se mu to kmalu posreči; izučene pomočnice delajo maršike za 10 dinarjev na teden. Za vajensko mesto v najskromnejši branjarji se prijavi po trideset — štirideset deklet odnosno staršev, ki bi radi dali hčeri na pot v življenje strokovno izobrazbo za malo bolj pridobitni poklic. Ko pa se dekleta izučijo in postane pomočnica — mora na cesto, ker podjetje namesto pomočnice najame zopet — vajenko, ki nič ne stane. Kandidatini za tipkarska in uradniška mesta imamo toliko, da bi mogli z njimi zasesti še eno garnituro uradov in pisarn vseh strok. Pomočnice sestre, ki delujejo po socialnih ustanovah, morajo mesec in leta čakati na nameščenje. Ženskega učiteljskega naraščaja je toliko, da so zdaj za dekleta učiteljska zaprla. Strokovne šole zavračajo zaradi pomanjkanja prostora leto za letom na stotine prosilk. Z eno besedo: vsi izrazito ženski poklici so prenapolnjeni, povsodi je velika brezposelnost, a po družinah vzdihuje in kopri se nešteto deklet, ki se niso bile za nič določene-nega usposobile in jih socialno zavarovanje sploh nima v evidenci; vsa ta meščanska dekleta bi z veseljem sprejela vsako malo boljše mesto, proletarke pa sploh vsako delo. Priti v tovarno je danes za proletarska dekleta — deveta dežela z vsemi svojimi čari.

Popolnoma napačno je torej mnenje, da se žentstvo hotoma odtnjuje svojemu naravnemu zvanju in iz gole objesti sili v druge doslej moškim pridržane poklice. To moramo slednjič umeti in vzeti na znanje. Ali in kateri poklici naj se opredelijo zapro po spolih, je pa vprašanje zase.

Zavarovanje učencev zoper nezgode

Učenci srednjih tehniških in obrtnih šol dosedaj niso bili zavarovani zoper nezgode. Ker pa so se učencem teh šol že večkrat pripetile razne nesreče v šolskih delavnica, laboratorijih, na terenu, med počitniško prakso in na eksekurzijah, se je že dalje časa čutila potreba po tem zavarovanju. Sedaj pa je izdal minister za trgovino in industrijo pravilnik o zavarovanju teh učencev za nezgode.

Zavarovanje ima namen zavarovati učencem gmotno podporo in povrniti škodo zbog telesne poškodbe pri opravljanju praktičnih del in vaj. Zavarovanje se vrši pri privatnih za zavarovalno družbo zavezo, da izplača vsa-feto od dne 10. sept. do vstetega 10. oktobra. Zavarovalna pogodba učencev mora obsežati za zavarovalno družbo zavezo, da izplača vsakemu učencu ob nezgodi:

1. Ob popolni trajni nesposobnosti 50.000 Din.
2. Ob delni trajni nesposobnosti tisti del glavnega zneska, ki ustreza stopnji nesposobnosti.
3. Ob prehodni nesposobnosti se morajo povrniti stroški v znesku 3000 Din.
4. Ob smrti zbog nezgode se morajo izplačati roditeljem ali varuhom učenca, ki ga solajo, vse znesek 50.000 Din in pogrebni stroški v znesku 5000 Din.

Zavarovalno premijo plačujejo učenci in so jo dolžni plačati takoj ko izbere šolska uprava najugodnejšo ponudbo najmanj treh zavarovalnih družb.

Mojstrski izpit

Pomočniki, ki so opravili pomočniški izpit in dokazali s poslovno knjuzico, da so bili zaposleni v dotičnem rokodelskem obrtu predpisani čas ali ki z izpričevali dokažejo, da so uspešno dovršili strokovne šole, ki nadomeščajo čas zaposlitve, smejo opravljati mojstrski izpit pred izpraševalno komisijo, ki jo po značaju in strokovnosti dela poedinih rokodelskih obrtov postavlja ban pri zbornicah, pri okrožnih odborih rokodelskih družb ali pri strokovnih šolah. Zbornica predlaga, pri katerih okrožnih odborih ali strokovnih šolah se more komisija postaviti. Izpit je javen.

Pri mojstrskem izpitu mora dokazati kandidat teoretično in praktično izobrazbo za samostojno opravljanje poslova in izdelovanje predmetov iz svojega rokodelstva, za sestavljanje proračunov za navadna dela, potrebnih pri omenjenem izdelovanju predmetov, in za voditev trgovinskih knjig in računov.

Ce kandidat z odločbo izpraševalne komisije ni zadovoljen, se sme pritožiti v 8 dneh na bana.

Ce ban spozna, da je pritožba upravičena, odredi ponovno opravljanje izpita pred komisijo, ki je sestavljena iz drugih članov samo za dotični izpit. Odločba po tej pritožbi se mora izdati v 15 dneh. Odločba te druge komisije je dokončna.

Ce kandidat pri izpitu ne zadovolji, sme izpit ponavljati v roku, ki ga odredi komisija, toda rok za ponovitev izpita ne sme biti krajši od treh mesecev.

Kandidatu, ki opravi izpit, izda zbornica ali združba spričevalo o opravljenem mojstrskem izpitu iz dotičnega rokodelstva.

Mojstrsko izpričevalo mora biti natlanjeno v obliki diplome in enotno za vse rokodelske obrte. Obrazec za mojstrsko izpričevalo predpiše minister za trgovino in industrijo.

Podrobnejše odredbe o ustroju, sestavi in poslovanju komisij za mojstrske izpite, kakor tudi o predmetih, iz katerih je treba izpit opravljati, odredi s pravili minister za trgovino in industrijo po zaslišanju zbornic.

Kaj bi nas zanimalo?

Po podatkih Borze dela je bilo v Osljeku v prvi polovici decembra 1202 brezposelna delavca.

25 delavcev je peš prehodilo 100 km daleč v snegu in mrazu od rudnika »Jermans« pri Pirutu do Niša in dalje v Belgrad, da se pritožijo, ker niso prejeli že več mesecev nobenih plač. Uprava rudnika je mesto poštenega plačila svojim 1000 delavcem izdajala samo nakaznice za koruzno moko. Zadržane meze presegajo 850.000 dinarjev. — Vidil se, da smo še vedno v dobi suženjstva, ker se dogajajo take neznašljive in vnebovpijoče krivice.

Stara nogavica zanič?

Današnja ženska obutev zahteva velike pažnje glede nogavice, ki jih ni mogoče tako dobro ponositi kakor v visokih čevljih. Zato je treba še dokaj dobre nogavice zavreči (dasi moremo seve s pravilnim, skrbnim ravnanjem in krpanjem življenje dobrih nogavic izredno podaljšati). Če pa pravim zavreči, s tem ne mislim, da bi jih morali vreči v smeti. Kaj že! Stare nogavice — kakor tudi staro trikotno perilo — se dajo še na sto načinov koristno porabiti.

Vanka gospodinja ve, kako dobro služijo krpe iz volnenih nogavic in trikota za ločenje čevljev, snaženje kovinskih predmetov, parketov, pohištva itd. Čevlje iz tenkega usnja, avile, žametla ali brokata spravimo tako, da jih prevlečemo s staro nogavico. Podobno zelo štedimo take čevlje, če potegnemo čezenj stopalo ali vrečko iz starih nogavic in šele nato obujemo snežke. Enako koristno je za obutev, če prevlečemo kopita (nateznike) s starimi nogavicami. Iznajdljiva gospodinja bo našla poleg teh še vsakovrstne druge prilike za izkoriščanje starih nogavic. Da se dajo stare nogavice (na širokem koncu) izvrstno porabiti za imenitne čepice, je splošno znano.

Iz starih nogavic in trikota pa moremo sesukati tudi prav uporabne niti za pletenje in kvačkanje. Nastrižemo si ozkih tračkov, in sicer posebno, da je nit prožna. Nogavico sestrižemo enostavno v spirali do pete. Te tračke sešijemo in zvijemo v klopčič, pri čemer jih sukajamo, da dobe obliko prave niti. Pri tem pazimo tudi na to, da pridejo vkup skladne barve. Zdaj imamo anov, iz katere moremo splesti ali skvačkati vse mogoče predmete: podstavke za vaze, čajnike, prtlje obroke, prtike, blazine za zofe, preproge, žoge za deco in vsako vrstne druge igrače itd. itd. Na sliki vidimo vrečo za noge, za katero bo hvaležna vsaka uradnica ali delavka, ki dela sedé, pa tudi dama, ki se vozi v avtu.

Stara nogavica torej še davno ni zanič.

MODNE NOVOSTI

Praktična zimska bluza iz svetlega in temnega trikot-a. Zelo porabna bodisi za kostum ali sport.

Od leta 1813
odličn
bel šifon

Za madeže oljnatih barv uporabljamo vselej in povsod terpentinsvo olje.

Rdeče vinske madeže potresemo še mokre s soljo, ki naj ostane nekaj časa na njih, potem izperemo v vodi. Če so madeži na volneni, svileni ali barvastih bombaževi tkanini, jih moremo ovladati z vodikovim dvokisom in nato izprati z razredčenim salmiakovcem. Madeži pa navadno tudi izginijo, če jih približno pet ur namakamo v mleku, nato pa izperemo z milnim milom in vodo.

Rjaste madeže preganjamo s citronovo kislino, citronovim sokom ali cinovo soljo; izvrstno sredstvo je tudi voda, ki ji dodamo galuna in kislino vinskega kamena, in sicer v enakih delih, to je ena tretjina vode, tretjina galuna in tretjina kislina vinskega kamena.

INSERIRAJTE V »SLOVENCU«

„SLOVENEČ“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

M. G. V. Močno pečenje v želodcu po preveč mastnih in kislih jedeh kako naj se odpravi? Zdravila domačega zdravnika niso zalegla trajno, ker se bolezen ponavlja. Ko že veste, kaj vam škoduje, bi jaz na vašem mestu opustil vse takšne škodljivosti za dalj časa, vsaj za tri mesece, še bolj šest mesecev. Potem bi začel pridelovati, a zelo po malem, časih malo več masti, časih kaj kislega; morda bi se privadil na običajno prehrano, če ne, bi pa vse tisto izločil iz svoje prehrane za trajno. Vsak ne prenaša vsega, in nespameno je bezati v bolno mesto, dokler ni zaceljeno in utrjeno. Izmed tistih, ki jih prenaša tudi občutljiv želodec, so smetana, presno maslo in rastlinska olja priporočljiva. Če že hočete živati kaj kislega, je še najmanj dražljiva mlečna kislina v obliki kislega mleka ali kisle smetane, ki je najboljše zabela in začimba za kakšno mehko solato.

Ista. Nevarnost za čir (rano) v želodcu ali dvanaestniku? Težko je kaj reči na daljavo, tudi glede slabega spanja ne podajate dovolj podatkov, da bi mogel sploh kaj domnevati. Držite se vztrajno svojega bližnjega zdravnika ali pa pojdite v bolnišnico na opazovanje in zdravljenje.

A. V. C. Ozeblina na nogah zdraviti zdej, ko je pritisnila zima, je manj hvalježno kakor jih preprečiti pred zimo. Poskusite ruski način: kopljite si jih zvečer tri minute v vroči vodi, nato tri minute v mrzli, ponovite obe kopeli, nato si noge krepko oterite in dobro osušite, časih jih mažite s kairnim cvetom, časih s kakšno običajno mažo. Skrbite za dobro obuvanje, ki naj ne bo tesno ne neprodušno.

J. R. Z. Zdrava peč? Stare kmetijske peči, ki se kurijo od zunaj, in moderni ogrevalni, kakor jih vidimo pri novodobnih »osrednjih kurjavah«, niso v zdravstvenem pogledu najbolj primerne kurilne naprave za stanovanjske prostore. V tako kurilnih prostorih se zrak preveč izsušuje in tohli, če ni kakšno drugače preskrbljeno za vlaženje zraka in prežračevanje. Iz teh razlogov je navadna (lončena ali drugačna) peč, ki se kuri v prostoru samem, dosti boljše, ker greje in zrači prostor. Res da se pri gorenju v peči uporablja kisik, a peč vleče iz prostora zrak, ne samo kisik, in namesto uporabljene zraka prihaja v prostor svež zrak skozi špranje v oknih, vratih in nekevitelne luknjice v stenah in zidovih, ki so v pravilno zgrajenih stanovanjskih poslopih luknjicami in produšniki. (Zrak kvartiro gorče svetilke, te črpajo iz zraka kisik in vračajo vanj ogljikov dioksid, kar pomeni dvojno poslabšanje zraka v prostoru.)

R. R. R. Izgovorjanje glasu r-a dela vašemu polodraskemu sinu čezdalje huje težave in ovire? V našem jeziku je glas r dvojen, samoglasnik in soglasnik (na pr. vrt in vret); izgovorja se navadno (in lepo) z izgovorno konico, ponekod (na Koroskem, okoli Tržiča in Kroke) pa v gočku, otroci ga izpovedka večkrat nadomeščajo z l ali i (na pr. kluh, vlata, piden, tjeuh). To so zadeve, ki jih kmalu premaže vsak otrok. Pri vašem sinu je motnja podobna ječljanju, ki je živčne narave. Ako je kakšna gluhoznemica v bližini, naj se vaš sin napoti tja, v eni ali dveh urah mu dober učitelj za gluhoznemico pokaže, kako se izgovorja r. Če ni tak pouk mogoč, naj se sin sam vztrajno uri in sicer v izgovorjavi besed, ki imajo r na koncu (veter, sever, mater, mir itd.), najprej pa tiho (vsaj

pol ure), potem polglasno (prav tako dolgo), potem na glas, toliko dni, da se mu takšen izgovor posreči. Ko se je dodobra privadil izgovorjavi končnega r-a, naj se loti na isti način izgovorjave besed, ki imajo r v sredi (vera, mera, ovira itd.), kasneje besed z začetnim r-om in sicer soglasniškimi (repa, raba, ris itd.), naposled besed s samoglasniškimi r-om (rdeč, rjav, rjoveti, rjuha, smrt itd.). Tristo črvo naj se zaredi v trebuhu črnega krdarja, če vaš sin ne zmore čvrstejšega r-a v tridesetih urah!

F. P. P. O pljučni bolezni se izjaviti tako na daleč bi se upal samo — slepar. Po vašem opisu sodeč menim, da ni nekaj v redu; ali je tisto nekaj začetek jetike, vam pove zdravnik, ki vas temeljito preišče in morda pregleda tudi z rentgensko pripravo, preišče pljunek in vas preskusi še glede odziva na jetična dražila. Svetujem vam, da opustite prazno in kvarno uganibanje in se posvetujete z bližnjim zdravnikom. Morda že on dožene, kaj vam je v prsih in določi smotno zdravljenje, morda vas pošlje v bolnišnico, kjer se ugotovi vaše stanje popolnoma zanesljivo.

Ista. O premočnem perflu, ki vas dela bolno vsakokrat po en teden, velja isto kakor za pljučno bolezen: točen pregled po zdravniku, nato je mogoče pametno zdravljenje pod njegovim nadzorstvom.

M. B. V. Glede pljučne bolezni vas ne morem pomotoma tako na daleč. Če vas je zdravnik lani potolažil, »da ni nič hudega«, je hotel samo reči, da on ni mogel takrat ugotoviti posebnih sprememb, ki jih morda res še ni bilo, ali pa so bile tako neznatne, da se niso še dale razpoznati. Letos je položaj morda drugačen. Držite se predzadnjega nasveta!

Savinčanka. Nosečnost in smučanje? Čudim se vam, kako morete spravljati v zvezo dve nezdržljivi reči! Nosečnost ogrožajo zlasti v prvih treh mesecih večji napor, pretres, sunek, padec in slični dogodki, ki so pri smučanju skorajda neizogibni in — zabavni. Nasilna prekinitev nosečnosti ali splav je malo zabavna zadeva, ki ji tolikrat sledi, če ne že smrt, pa trajno bolehanje, ki je huje zlo ko smrt!

A. R. K. Zvinjen gleženj vam ne da miru še po štirih letih? Ne morem presoditi, koliko je bil takrat pokvarjen sklep (kostni konci in sklepna gošva), po takšni poškodbi se rado pritakne večje ali manjše vnetje sklepa. Kopeli in ovitki (z raznimi dodatki) so že od nekdaj v rabi, časih je umestna masaža, vselej pa gibanje. Če imate sredstva, pojdite vsaj za tri tedne v katere domače toplice. Laško ima odprto tudi pozimi. Poskusite kopeli z zavrelo šote ali obkladke z oparjeno (drobno zmrvljeno) šoto!

Ista. Bolha, zašla v uho pred 20 leti, da vam še zdaj gomaži po ušesni mreni in pod kožo na glavi? Skrbni vas, če se ni živalica v glavi razplodila in razpasla? Vaša zadeva se mi ne zdi prav nič smešna, dasi je razlaga otročja. Tisti šop osivelih las nad uhljem, ki se je pojavil hkrati z občutnimi motnjami, me spravlja v domnevo, da je občutni živec razdražen; kje in kako, dožene skrbna preiskava živa in ušesa po večšem zdravniku-strokovniku.

Drugim — drugič!

Kmetijski nasveti

Kmetovalčeva opravila

v januarju

Prazniki so minili, ob začetku leta smo, ki je naše kmetijstvo spravil v izredno težak položaj. Treba napraviti letni zaključek, četudi vemo, da bo ta izgledal zelo žalostno. Vendar marljiv in umen gospodar ne sme obupati. Napeti mora vse sile, da si pomaga, kolikor je pač mogoče. V sedanji dobi ni mnogo dela zunaj, zato je več prilike za premišljevanje. In napreden kmet mora več delati z glavlo kot z rokami. Najprej mora obrniti pogled nazaj v minulo leto, potem pa z vedrim delom naprej v bodočnost.

Pogled nazaj ni razveseljiv, kajti težko je bilo gospodariti pod sedanjimi razmerami. Nizke cene pridelkov niso zadostovale za kritje domačih potrebščin, davkov, obresti in drugega. Saj mnogih pridelkov ni bilo mogoče niti uvočiti, davkarja pa je pritiskala z vedno večjimi zahtevami; družina je potrebovala oblake in obute itd. Potreb vse polno, denarja pa nikjer. Tu treba pomisliti, ni so se li dali zmanjšati kakšni izdatki, morda bi se vendar nekaj prištedilo. Pri velikih potrebščinah se ne da zlahka varčevati, pač pa pri malih. Morda smo tupačam izdali preveč za oblake ali obute ali za orodje, ko bi s popravno starejša še izhajali. Morda smo v gostilni pustili preveč denarja ali uporabili za kakšno nepotrebno stvar ali zabavo. Kdor točno vodi domače knjigovodstvo, se bo iz njega lahko uveril, kje in kdaj bi lahko kaj prištedil. — Skrben gospodar mora nadalje proučiti, kako je kmetoval in kakšne napake je pri tem napravil. Pravilno knjigovodstvo je izvrstna učna knjiga, žal da se pri nas le malokje vodi. Iz njega pridobljene izkušnje so več vredne nego skladovnice strokovnih knjig.

Pogled naprej mora biti veder, jase. Na podlagi dosedanjih izkušenj bo umni kmetovalec sestavil načrt gospodarstva za tekoče leto. Z zaupanjem v božjo pomoč in v ugodno vreme bo pogumno usmeril svojo pot v nadaljnje gospodarsko leto. Odločen mora biti izvršiti vsako delo doma in na polju pravočasno in v redu ter storiti vse za ugoden razvoj rasti. Sestaviti si mora načrt za obdelovanje svoje zemlje in za njeno gnojenje. Za živinorejo mora skrbeti z zadostnim pridelovanjem krme. Slično tudi pri drugih panogah. — Iz strokovnih knjig in časopisja si bo v dolgih zimskih večerih poiskal nasvete za pravilno kmetovanje. Skrbno mora čuvati in pridno prebirati kmetijske knjige in časopise, ker te so mu najbolj svetlovalke. — Naj ne pozabi sedaj poravnati članarine za društva oziroma naročnine za liste. — Misliti mora že tudi na spomladansko setev, priskrbeti si tuje seme ali očistiti, trierirati ali odbrati domače seme, da bo samo najboljše za setev. — Pregledati bo tudi žitne šrambe, če se ne dela kje kvara ali če niso misli udre vanje; ravnatoko klet, hram, v katerem je praviljen krompir in drugi sadež, če ne gnije, plesni ali zmruže. V hiši se nadaljujejo dela pri popravilu orodja ali pri domači obrti.

V poljedelstvu sedaj ni dela, dokler sneg pokriva obdelano zemljo. Ob ugodnem vremenu se lahko izvaža gnoj na njive, določene za spomladansko gnojenje. Slačiti ga je v velike kune in pokriti z zemljo.

Za vrtnarstvo si moramo že sedaj naročiti potrebno zelenjadno in cvetlično seme od za-

pol ure), potem polglasno (prav tako dolgo), potem na glas, toliko dni, da se mu takšen izgovor posreči. Ko se je dodobra privadil izgovorjavi končnega r-a, naj se loti na isti način izgovorjave besed, ki imajo r v sredi (vera, mera, ovira itd.), kasneje besed z začetnim r-om in sicer soglasniškimi (repa, raba, ris itd.), naposled besed s samoglasniškimi r-om (rdeč, rjav, rjoveti, rjuha, smrt itd.). Tristo črvo naj se zaredi v trebuhu črnega krdarja, če vaš sin ne zmore čvrstejšega r-a v tridesetih urah!

F. P. P. O pljučni bolezni se izjaviti tako na daleč bi se upal samo — slepar. Po vašem opisu sodeč menim, da ni nekaj v redu; ali je tisto nekaj začetek jetike, vam pove zdravnik, ki vas temeljito preišče in morda pregleda tudi z rentgensko pripravo, preišče pljunek in vas preskusi še glede odziva na jetična dražila. Svetujem vam, da opustite prazno in kvarno uganibanje in se posvetujete z bližnjim zdravnikom. Morda že on dožene, kaj vam je v prsih in določi smotno zdravljenje, morda vas pošlje v bolnišnico, kjer se ugotovi vaše stanje popolnoma zanesljivo.

Ista. O premočnem perflu, ki vas dela bolno vsakokrat po en teden, velja isto kakor za pljučno bolezen: točen pregled po zdravniku, nato je mogoče pametno zdravljenje pod njegovim nadzorstvom.

M. B. V. Glede pljučne bolezni vas ne morem pomotoma tako na daleč. Če vas je zdravnik lani potolažil, »da ni nič hudega«, je hotel samo reči, da on ni mogel takrat ugotoviti posebnih sprememb, ki jih morda res še ni bilo, ali pa so bile tako neznatne, da se niso še dale razpoznati. Letos je položaj morda drugačen. Držite se predzadnjega nasveta!

Savinčanka. Nosečnost in smučanje? Čudim se vam, kako morete spravljati v zvezo dve nezdržljivi reči! Nosečnost ogrožajo zlasti v prvih treh mesecih večji napor, pretres, sunek, padec in slični dogodki, ki so pri smučanju skorajda neizogibni in — zabavni. Nasilna prekinitev nosečnosti ali splav je malo zabavna zadeva, ki ji tolikrat sledi, če ne že smrt, pa trajno bolehanje, ki je huje zlo ko smrt!

A. R. K. Zvinjen gleženj vam ne da miru še po štirih letih? Ne morem presoditi, koliko je bil takrat pokvarjen sklep (kostni konci in sklepna gošva), po takšni poškodbi se rado pritakne večje ali manjše vnetje sklepa. Kopeli in ovitki (z raznimi dodatki) so že od nekdaj v rabi, časih je umestna masaža, vselej pa gibanje. Če imate sredstva, pojdite vsaj za tri tedne v katere domače toplice. Laško ima odprto tudi pozimi. Poskusite kopeli z zavrelo šote ali obkladke z oparjeno (drobno zmrvljeno) šoto!

Ista. Bolha, zašla v uho pred 20 leti, da vam še zdaj gomaži po ušesni mreni in pod kožo na glavi? Skrbni vas, če se ni živalica v glavi razplodila in razpasla? Vaša zadeva se mi ne zdi prav nič smešna, dasi je razlaga otročja. Tisti šop osivelih las nad uhljem, ki se je pojavil hkrati z občutnimi motnjami, me spravlja v domnevo, da je občutni živec razdražen; kje in kako, dožene skrbna preiskava živa in ušesa po večšem zdravniku-strokovniku.

Drugim — drugič!

Zato pa je treba doječo svinjo prav obilo krmiti zlasti z močnimi krmili, v katerih je mnogo beljakovine. Doječi svinji krmi zrezano sirovo krmsko peso (do 10 kg), kateri primešaj ovsene pleve ali zrezano (mlado pokošeno) deteljno seno. Poleg tega naj dobi doječa svinja še posneto mleko, pinjeno mleko in druga močna krmila, računaje do pol kg močnih krmil na vsakega pujska, ki ga svinja doji. Zelo ugodno deluje na mlečnost ovseni zdrob. Ne pozabi na pridatek klajnega apna, ki je nujno potrebno za raščo kosti pujskov. Pri kokoših skrbti za primerno tople kurnik, ki ga večkrat zrači, tla pa postiljaj s toplim nastiljem. V ostalem se ravnaj po navodilih, ki so bila priobčena na tem mestu dne 17. decembra 1933. Že v tem mesecu moraš začeti misliti na to ali imaš v svoji kokošjerji takšne kokoši in takšnega petelina, ki se odlikuje po svojih lastnostih in jih boš lahko odbrala za poznejše dobivanje jajc za valenje.

Čebele mirno med satjem sede in stisnjene v zimski klopčič čakajo pomladanskih dni, da jih solnce zopet pokliče k novemu delu. Vreme, kakor smo ga imeli v decembru, je za prezimovanje ugodno; mraz družinam ne škoduje, samo da so primerno zapazene, kakor je bilo svoječasno na tem mestu priporočeno. V takšnem enakomernem ne prehudem mrazu čebele vzdrže dva meseca in več brez vsakega trebeža, če so bile zazimljene na dobrem medu oz. sladkorju.

Čebelarjevi opravki so sedaj pri čebelah majhni, a zato ne malo važni. Sneg naj se sproti odkidava vsaj 3 m pred čebelnjakom, po ostanku se pa potrese pepel, da bo solnce, kadar posije, hitro pobralo vse sneg. Pri trebljenju čebele zelo padajo tik pred panji na tla in v snegu, če ga nismo odstranili, otrpnejo in zmružejo. Vsake pa je sedaj zelo škoda. Vesten čebelar se za svojo živalco tudi pozimi vedno briga in gre vsak teden pred čebelnjak pogledat, ali je vse v redu. Iz žrel, ki morajo zaradi dotoka svežega zraka vedno biti odprta, se mrtve čebele odstranjuje, prav tako tudi sneg ali led. Pri vsakem panju se pri žrelu prisluh-

Pravni nasveti

Vojna škoda na Goriškem. F. P. Lj. Imate na bivšem Goriškem posestvo, glede katerega bi vam Italija morala izplačati odškodnino. Ker prebivate v Jugoslaviji, vam Italija te odškodnine ne plača. Vprašate, če in kako bi mogli priti do odškodnine. — Zakon, po katerem je Italija priznala svojim državljanom odškodnino za škodo, povzročeno radi vojne, je izšel leta 1919 in je leta 1920 bil razširjen za vse ozemlje, ki ga je Italija zasedla. Prvotni rok za prijavo škode je bil do konca 1920, vendar je bil ta rok za nekaj let podaljšan, a danes je že davno potekel. Odškodnino je Italija izplačevala le svojim državljanom, brez ozira, kje da so prebivali. Če niste postali italijanski državljan, niste od Italije mogli dobiti nobene odškodnine.

Zastarana odškodnina. J. M. M. Kot otroku se vam je zgodila za časa vojne nesreča; mati je prinesla iz trgovine domov petroleje, nalila svetilko in prižgala. Naenkrat je svetilka eksplodirala in ste vi radi opeklin izgubili eno oko, vid na drugem pa je stalno poslabšan. Ugotovilo se je, da je trgovec pomotoma dal bencin namesto petroleja in je ta pomota postala za vas usodna. Sivar je prišla pred sodišče, vendar radi prevrata se stvar ni končala, ker se je spis zgubil. Vprašate, če lahko še sedaj zahtevate od trgovca odškodnino. — Nesreča se je zgodila radi pomote trgovca ali pa njegovega nastavljenca. Krivec je mogel biti kaznovan le za svojo malomarnost, radi prestopka, ne pa radi hudodelstva, ker nimate nobenih dokazov za to, da je namenoma dal bencin namesto petroleja. To kaznivo dejanje je sedaj že zastarano, a tudi s civilno tožbo ne morete več zahtevati odškodnine. Odškodninske tožbe zastarajo v treh letih, in samo izjemoma, če je bila poškodba prizadejana s hudodelstvom, zastara pravica do tožbe v 30 letih.

Dosmrtno stanovanje. F. L. L. Imate dosmrtno stanovanje, vendar mislite, da hišna lastnica komaj čaka na to, da zapustite svoje stanovanje. Opazili ste namreč, da se v Vaši odsotnosti zrak v Vaši sobi zgosti, da dobiva neke primesi, tako da ste primorani po večkrat tudi ponoči odpirati okno in zračiti. Sumite, da vas hočejo zadušiti. — Svetujemo vam previdnost, da ne bi po nepotrebnem prišli radi žaljenja časti pred sodišče. Če res mislite, da je po neki osebi v Vaši odsotnosti v vašem stanovanju zrak pokvarjen ali celo zastrupljen, prijavite to policiji, samo sumiti ne smete nikogar, dokler res nimate pravih dokazov za to.

Poškodba z ledom. C. F. V. Začetku zime 1931 je neki fant zagnal v vašega sinčka kepo ledu, tako da je bil ranjen in je zdravnik rekel, da je bila poškodba težka in nevarna. Po končanem zdravljenju ste postali očetu poškodovavca zdravniški račun in obenem zahtevali za odškodnino 500 Din. Fantov oče je plačal račun zdravniku, odškodnina pa do danes ni plačal, kljub kasnejšim opominom. — Če je fant po nesreči poškodoval vašega sina, a zadeva doslej še ni bila prijavljena sodišču, potem je pravica za kazenski pregon že zastarala, ker je od takrat že preteklo dve leti. Imate samo še možnost, da v teku treh let od dne nesreče s civilno odškodninsko tožbo tožite poškodovavca, ne pa njegovega očeta ali mater. V kolikor vam bo prisojena odškodnina, jo potem še v teku 30 let lahko iztiriate od poškodovavca in upamo, da bo ta fant v teh letih ipak prišel v stanje, da bo plačal račun za mladostno nepremišljenost.

Ali je gostilničar, ki je obenem tudi kmet, tudi pod zaščito? T. P. Po uredbi o zaščiti kmetov se šteje za kmeta vsakdo, ki obdeluje zemljo sam ali s člani svoje rodbine in čigar obdani dohodki izvirajo pretežno od kmetijstva, če ne presega njegovo posestvo 75 ha za obdelavo sposobne zemlje. Potrdilo o tem, ali je kdo kmet, izda občinsko oblastvo. Ako bo vaš dolžnik takšno potrdilo dobil in mislite, da ga ni šteti za kmeta, lahko zahtevate, da okrajni načelnik to potrdilo preizkusi in ga razveljavi. Na podlagi tega potrdila bo moral sodišče prisilno prodajo dolžnikove imovine odložiti. Če je dolžnik zaščiten, vam bo moral do 15. novembra 1934 plačati prvi obrok dolga, ki znaša 6%.

Nepremišljena pogodba. G. M. St. J. Prodali ste izkop gramoza v globini do 5 m na določeni nivi za določeno kupnino. Kupec sme izrabiti gramož, dokler ga bo v zemlji, a v primeru, da gramoza zmanjka, nima pravice zahtevati nazaj že plačano kupnino ali del iste. Ker je kupec izkopal gramoza v mnogo večji vrednosti kot je znašala kupnina, zato bi radi pogodbo razdrli, ker bi kupec še nekaj let kopal gramož. Vprašate, če je to

ne: mirno enakomerno šumeti ti pove, da se čebele dobro počutijo. Ako je mraz večji, je tudi šumenje ostreje in močnejše, vendar enakomerno. Čebele se vztrajno bore z mrazom, zato le brez skrbi! Bog ne daj sedaj iz radovednosti panjev odpirati zadaj!

Za novo leto pa: Bog in sv. Ambrož daj vsem čebelarjem prav medeno!

Sadjarstvo. Glavno delo, ki ga lahko izvršimo v tem času, je gnojenje. Za gnojenje sadja lahko uporabimo domača ali umetna gnojila. Najboljši je domači gnoj. Starejšemu sadnemu drevu gnojimo tako, da izkopljemo pod kapom krone 1 m široke in 25—30 cm globoke jarko, v katere namečemo hlevski gnoj in ga zagremo z zemljo. Mlajšemu drevu pa gnojimo na ta način, da raztrosimo gnoj pod drevesno krono in ga takoj pokopljemo.

Vinarstvo. V vinograde vozimo gnoj in kolje, dokler je sanec, ker je voznja s sanmi najlažja v vinske gorice, kamor vodijo navadno je slabe poti in ceste.

V kleti moramo prazno posodo od časa do časa zažveplati, da se v sodih ne razvije plesnoba. Polne sode zalivamo vsaj dvakrat na mesec do vrha. V kleti naj bo absolutna snaga. Posodo je treba na njeni zunanji strani večkrat obriati, kajti plesnoba, ki se razvije na zunanji strani vinske posode, vinu škoduje.

Vsa opravila v sadonosniku, v vinogradu in kleti, ki so bila navedena na tem mestu v »Slovencu« 3. in 17. decembra 1933, naj se izvršijo v tem mesecu, ako jih ni bilo mogoče izvršiti v decembru 1933.

A. M. v Lj. Smolika na črešnji, ki lepo raste na lahki zemlji, nižja plast pa je prod, ni nič nenavadnega. Taka zemlja ima premalo apna. Pravite, da ste ga lani dodali zemlji in prav ste storili. Še bolje bi pa bilo, če bi ga dodali pred saditvijo črešnje. Če pa boste še apnili (saj taki zemlji ni zlepa dovolj apna!), je verjetno, da boste črešnje rešili. Da pa se bo to posrečilo, je potrebna operacija: izrežite ves bolni del v živ les, da s tem odstranite tudi vse event. glivice, ki bi utegnile povzročiti ali pospeševati smoliko; rano temeljito izmijte s kisom, nato zamažite z mastno ilovico in jo nato trdno obvezite. Preglejte tudi, če ni na drevu znakov ozelbin! V tem slučaju varujte dreve pred poboze z apnenim beležem. Privoščim, da bi bilo tudi na tej črešnji kmalu kaj boljšega za pod zob!

mogoče. — V teku treh let od dneva sklenjene pogodbe dalje imate pravico zahtevati razrušitev pogodbe radi prikradbe nad polovico vrednosti. Če namreč dokažete, da ob času sklenjene pogodbe kupnina za prodani gramož ni znašala niti polovico vrednosti gramoza v zemlji, potem lahko zahtevate od kupca, da povisa kupnino na pravo vrednost. Tožbe vam ne svetujemo z ozirom na to, da je v pogodbi določeno, da kupec nima pravice do povračila dela kupnine, če gramoza zmanjka, pa obratno tudi vi ne morete več zahtevati, ker se lahko v tem primeru vašo pogodbo smatra kot pogodba na srečo, in se te ne more razrušiti radi prikradbe za nadpolovico vrednosti.

Hiša na samem. Z. P. A. Hiša stoji na samem. Nekdaj je bila cesta zelo slaba in ni bilo mogoče voziti k domu in ne od doma. Zato si je vaš oče pred 45 leti s sosedom ogovoril, da lahko vozite čez 200 metrov dolg sosedov travnik, po poti, ki se jo sosedovi uporabljali za sebe. Pred 12 leti ste prevzeli posestvo in niste v tem času sosedu nikoli prosili za dovoljenje vožnje. Letos vam je pa sosed potom sodnije prepovedal to pot, češ, da vam ne pristojne služnostna pravica vožnje. Vprašate, če se lahko proti tej prepovedi pritožite. — Če morete dokazati, da ste vi v vašem očetovem sklopi 30 let nemoteno vozili po sosedovi poti, v zavesti, da izvršujete svojo pravico, potem se lahko uprete prepovedi in se spustite v tožbo. Vendar iz vaših lastnih navedb sledi, da je vaš oče prosil sosedo, da mu dovoli pot, pa se mora iz tega le zaključiti, da vaš oče sosedove poti ni uporabljal, ker je imel pravico, ampak le radi tega, ker mu je sosed do preklica in na prošnjo dovolil. V tem primeru oče ni mogel pravice vožnje priposestovati. — Če vaša parcela nima nobenega dohoda do javne ceste, vam ne preostane drugega, kot da zaprosite pri sodišču, da se vam dovoli zasilska pot. Stroški za to postopanje in odškodnina za pot padejo izključno na vas.

Oporoka vojaka. J. J. P. Med vojno je vaš oče poslal pismo svoji ženi, vaši materi, v katerem je lastnoročno pisal med drugim, da ... ako mu je drugače sojeno, potem je vse Tvoje ... Oče se potem ni več oglasil in je bil letos proglašen za mrtvega. Vprašate, če je to zadnje očetovo pismo smatrati za oporoko ali ne. — Vsako oporoko določilo mora biti resno mišljeno. Ker niste poslali prepis tega pisma, se ne moremo o tem izjaviti. Če si sodišče to pismo smatralo za oporoko, potem imate kot sin le pravico, da od matere kot dedne zahtevate nujni delež. — Za veljavnost oporoke zakon ne zahteva nobene posebne zunanje oblike, ampak velja, če zapustnik premišljeno in določeno imenuje dediča.

Prodan sod. P. L. V. Pred letom in pol ste kupili od sosedo star sod za 10 Din, ki ste ga letos dali popraviti. Ta popravilni sod je videla sosedo pri sodarju in ji je bilo žal, da ga je tako poceni prodala in je prišla k vam, vrnila 10 Din, češ, da se hvalite, kako poceni ste kupili in da ostane sod njen. Denar ste sprejeli in ji rekli, naj pove, komu da ste se hvalili, dotlej pa sode ne vrnete. Od takrat je preteklo že več mesecev, vendar sosedo ni več zahtevala vrnite sode. — Da ne pride radi malo vrednega sode do tožbe, vam svetujemo, da sosedo plačate za stari sod toliko, kolikor je bil vreden. To bo vedel povedati sodar, ki ga je popravil. Če ta denar ne bi hotela prevzeti, ga založite pri sodišču. — Če vam pa ni nič za sod, ga raje vrnete, vendar je sosedo dolž — povrniti vam, kar ste plačali za popravilo.

Nerazdeljen gozd. A. B. K. Po materi ste dobili s sestro vsaka eno gozdno parcelo. Mejni kamni so postavljeni samo na vsakem koncu, po sredi pa gozd še ni bil razmerjen. Sestro ste večkrat nagovarjali, da bi gozd dali razmeriti, ona pa trdi, da ve za končne mejnike in da bosta že enkrat sami razmerili ter da ona ne bo nič prispevala za zemliemera. Vprašate, kako bi prišli do razmejitve gozda. — Če se s sestro ne morete domi zgovoriti, pojdite na okrajno sodišče, poglejte v zemljiško knjigo, če je tam na Vas prepisana parcela in tam stavite predlog na sodno določitev meje. Če namreč doslej meja v gozdu še nikdar ni bila označena, potem bo sodišče to mejo s pomočjo zemliemera določilo. Stroške postopanja bosta morali plačati vsaka do polovice, če sodišče spozna, da je bilo res potrebno določiti mejo, drugače pa padejo vsi stroški na Vas, če bi sodišče ugotovilo, da je bila meja dobro vidna in omejitve nepotrebno.

Nadaljevanje prihodnje nedelje

Gospodarstvo

Cene v letu 1933

Narodna banka objavlja svoj indeks cen v veletrgovini za mesec december 1933. Iz teh podatkov je razvidno, da je decemberski indeks v primeri z novembrom padel za 0,8 točke. Indeks je bil za december naslednji (v oklepajih podatki za november 1933): rastlinski proizvodi 52,7 (53,7), živila in proizvodi 57,1 (58,2), mineralni proizvodi 76,2 (76,3), industrijski proizvodi 68,4 (69,1), skupni indeks 62,3 (63,1), izvozni proizvodi 59,2 (61,0), uvozni proizvodi 73,5 (73,3).

Indeks rastlinskih proizvodov je padel zaradi znižanja cene pšenice, koruze, fižola, suhih sliv in marmelade, nasprotno pa so cene vinu narasle. Pri živilni so padle cene zaklani živini ter jaje, nadalje slanina in svinjski masti, narasle pa so cene prašičev in svinjskih kož. Med industrijskimi proizvodi so padle cene moči in bombažnih proizvodov, dočim so cene otrobov narasle.

Pregled gibanja cen v preteklem letu nam kaže, da je naš nivo cen vključ zmanjšanja vrednosti dinarja na inozemskih tržiščih nadalje padel. To je pripisovati nadaljnjim deflacionističnim tendencam

OUZD v decembru

Izredna zima je zaposlenost delavstva v decembru lani precej zmanjšala. Število zavarovanih delavcev je od novembra na december padlo za 3672 (lani od novembra na december samo za 8172). Zaradi tega je bilo članstvo decembra lani v primeru za decembrom 1932 nižje za 10, dočim je bilo oktobra za 8,7, novembra pa za 48,9 višje kot v istih mesecih leta 1932.

Razvoj članstva pri OUZD nam kaže naslednja tabela:

	1932	1933
januar	76.094	69.860
februar	74.750	68.601
marec	73.081	70.794
april	75.083	74.180
maj	79.070	77.586
junij	82.643	78.566
julij	81.020	78.432
avgust	80.508	78.099
september	79.197	78.985
oktober	77.933	78.740
november	77.888	77.877
december	74.215	74.205

Padec od novembra na december je v zvezi s sezonskim padanjem zaposlenosti v onih obratih, kjer so zaposleni predvsem moški. Število ženskih članov je napredovalo, vendar ni moglo odtehtati padea pri moških.

Povprečno je bilo celo leto zaposlenih leta 1932 77.650 delavcev, 1933 pa samo še 75.560. Zaposlenost je bila kljub znakom izboljšanja torej manjša.

Odstopke bolnikov je znatno večji od lanskega decembra, zlasti pri moških (zmanjšanje sezonske nezaposlenosti). Deloma je temu vzrok podaljšanje bolno-podporne dobe od 26 na 52 tednov, deloma pa izreden mraz, zlasti v prvi polovici meseca.

Povprečna dnevna zavarovana mezja, katere odstopanje približno faktičnemu dnevnemu zaslužku povprečnega delavca, je pri moških za Din 0,81 ali za cca 3 odstotke manjša, pri ženskih delavcih pa za Din 0,19 ali za cca 1 odstotek večja od decembra 1932.

Nakup zlata. Narodna banka je dne 4. t. m. kupila od francoske družbe, ki izkorišča zlato rudnik v Peku, drugi komad zlata in sicer v težih 8,5 kg (prejšnji je tehtal 7,2 kg). To zlato Narodna banka ne kupuje na podlagi prejšnje paritete dinarja kot je bilo določeno v zakonu o denarju (na podlagi 2,65 grama finega zlata je 100 Din in bi moral stati 1 kg zlata 37.735,85 Din), ampak plačuje cene svetovnega trga, torej londonskega trga, vpošteva torej padec dinarja in še več: plačuje celo več kot oficalno premijo, ki znaša 28,5% in bi bila torej nakupna cena za zlato približno 48.500 Din pro kg. Zato se družbi prodaja zlata Narodni banki rentira in je pričakovati še nadaljnih nakupov.

Mednarodni borzni indeks. Dne 30. decembra je znašal mednarodni borzni indeks (povprečje 10 največjih borz na svetu) 41,7%, dne 31. decembra leta 1932 pa je bil indeks samo 39,0 (tečajni konec leta 1927. 100). Na posameznih borzah je bil indeks naslednji (v oklepajih podatki za 31. dec. 1932): Newyork 57,9 (35,9), London 72,2 (57,2), Pariz 60,9 (64,2), Berlin 28,7 (28,5), Bruselj 29,4 (32,0), Amsterdam 34,2 (30,2), Stockholm 10,5 (10,8), Curih 43,5 (41,0), Praga 53,3 (54,1), Dunaj 26,7 (35,7). Iz tega pregleda sledi, da je borzni indeks predvsem narasel v državah z razvednotenoto valuto, dočim je še nadalje padel v Parizu, Pragi in na Dunaju. Najnižji je padec na Dunaju, kjer je treba vpoštevati velike strukturne izpremembe v avstrijskem gospodarstvu in da Dunaj polagoma izgublja svoj pomen kot finančno središče nasledstvenih držav.

Borza

Dne 5. januarja 1934.

Denar

Danes sta narasla London in Newyork, popustili so tečaji Amsterdama, Berlina in Bruslja, drugi tečaj pa so ostali neizpremenjeni.

Avstrijski šiling je na ljubljanski borzi bil zaključen po 9,10 in 9,15, na zagrebški po 9,08 in belgrajski po 9,08 in 9,03. — Grški boni so notirali v Zagrebu 31—33 (31), v Belgradu pa 34,50—35 (34,50).

Ljubljana. Amsterdam 2298,18—2309,54, Berlin 1360,14—1370,94, Bruselj 794,96—798,90, Curih 1108,35—1113,85, London 185,53—187,13, Newyork 3591,61—3619,87, Pariz 224,97—225,69, Praga 170,12—170,98, Trst 300,57—302,97.

Na teden je znašal promet na ljubljanski borzi 2.059 milij. Din v primeri s 2.581, 1.879, 2.108 in 1.948 milij. Din v prejšnjih tednih. Največ prometa je bilo kot običajno v šilingih.

Curih. Pariz 20,26, London 16,76, Newyork 325,50, Bruselj 71,725, Milan 27,16, Madrid 42,575, Amsterdam 207,55, Berlin 122,95, Dunaj 72,8 (57,8), Stockholm 86,50, Oslo 84,25, Kopenhagen 74,90, Praga 15,35, Varšava 58,05, Atene 2,95, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,05.

Vrednostni papirji

Tendencja je slejkoprej neizpremenjena in tudi tečaj ne beležijo nobenih znatnih izprememb. Promet je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 1000 kom. in 8% Blerovo posojilo 3000 del. Nadalje je bilo zaključeno 500 kom. Priv. agrarne banke. Ljubljana. 7% inv. pos. 54—55, agrarji 26 den., vojna škoda 296—297, begl. obv. 36,50 den., 8% Bler. pos. 38—40, 7% Bler. pos. 35—36, 7% pos. DHB 52 den.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 54—56, agrarji 26,50—28, vojna škoda 296,50—297 (296,50,

v našem gospodarstvu, ki so bile toliko bolj občutne, v kolikor je promet dobrin nazadoval.

Skupni indeks cen je v naši državi dosegel najnižje stanje septembra 1932 s 61,8, nato je začel naraščati in dosegel s februarjem 1933 višek s 68,4 točkami. Od tedaj dalje pa so cene zopet začele padati in dosegle avgusta in septembra svoj minimum s 60,7. V oktobru in novembru so cene še narasle, v decembru pa so zopet popustile.

V posameznih skupinah je bilo gibanje naslednje:

Rastlinski proizvodi so dosegli lani svoj maksimum februarja s 65,5 ter so v teku leta polagoma nazadovala na 48,0, kar je največji padec, za nad 17 točk. Manjše so bile fluktuacije pri živilni in proizvodih, kjer je bil najvišji indeks ravnotako februarja s 60,1, najnižji pa julija s 54,0. Fluktuacije pri mineralnih proizvodih so bile manjše in so znašale le med 74,9 in 76,8. Indeks industrijskih proizvodov izkazuje lahno tendenco k slabšanju, saj je znašal marca še 73,6, do septembra pa je padel na 67,6.

297), 2. 288—290, 3. 287,50—288,50, 4. 287—288, 6% begl. obv. 37,75—38,50, 8% Bler. pos. 38,50—39 (38), 7% Bler. pos. 35,50—37. — Delnice: Priv. agr. banka 236,50—237 (237), Sečerača Osjek 120—130, Impex 50 den., Trboveljska 125—135. Belgrad. Narodna banka 3660—3900, Priv. agr. banka 235,50—237 (235,50, 235), 7% inv. pos. 55,50—56,50 (56, 54,50), agrarji 28—29 (28,50), voja škoda 297—298 (298, 296,50), 2. 292—293 (292,50), 6% begl. obv. 39,50—40 (39,50, 38,10), 8% Bler. pos. 38,50—40, 7% Bler. pos. 35,50—36,50.

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je popolnoma neizpremenjen, ravnotako tudi cene, ki so naslednje: pšenica ban. 94—97,50, bač. 95—96, koruza stara, ki se mnogo izvažata 75—80, umetno sušena 65—70, času primerno suha 52,50—57,50, moka 185—190. — Pozornost je vzbudil predlog, ki smo ga čitali pred nedavnim v listih, da je konferenca vojvodinskih kmetovalcev predlagala, naj država prevzame od producentov 20% njih zalog pšenice brezplačno oz. za bone. Ta pšenica bi šla na račun davčnih zadržank, potem pa bi jo Priv. izvozna družba lahko izvozila in protivrednost porabila za poseben investicijski fond. Na ta način bi bil trg razbremenjen 20% zalog pri producentih, kar bi imelo za posledico zvišanje cen ostalemu blagu. Če bi se ta predlog uresničil, potem bi se cene pšenice lahko stabilizirale na 2 Din za kg. Danes kaj več reči o tem predlogu ni bilo pruranjeno, če bi pa kazalo, da se bo uresničil, bi bilo dobro nakupiti si nekaj zalog za pomladne mesece, ker bi cene narasle.

Živila

Mariborsko sejmsko poročilo. Na današnji svinjski sejem (5. januarja) je bilo prignanih 126 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 7—9 tednov 110—120 Din, 3—4 mesece 200—250 Din, 5 do 7 mesecev 350—380 Din, 8—10 mesecev 450 do 550 Din, 1 leto 560—680 Din. Kilogram žive teže 6—7 Din, mrvice 8,50—9 Din. Prodanih je bilo 48 komadov.

Ptujski sejmi. V torek 2. t. m. se je vršil prvi konjski in goveji sejem v tem letu. Bil je radi slabega vremena slabo založen in tudi kupčija je bila minimalna. Prignano je bilo komaj 363 glav in sicer 110 krav, 46 telic, 105 volov, 15 bikov in 86 konj. Prodalo se je 136 glav. Cene: Krave 2,50—3,50, telice 3—4,50, voli 3—4, bik 3—4 Din za kg žive teže, konji so se prodajali od 650—2650 Din. Prignani konjski in goveji sejem bo 16. t. m. — Svinjski sejem v sredo 3. t. m. je bil istotako slabo obiskan in založen. Prignano je bilo 124 ščetinarjev, prodalo pa 60. Cene za kg žive teže: prolečki 6,50 do 7,50, polmastne in plemenske 7 do 8 Din, drobniarja po kakovosti od 105—150 Din komad. Prignani svinjski sejem bo 10. t. m.

Prizadevanja slovenskih foto amaterjev

Fotoklub Ljubljana v novem letu

V novo leto stopa Fotoklub Ljubljana s celo vrsto akcij, ki bodo gotovo imele znaten vpliv na razvoj fotoamaterskega gibanja in umetniške fotografije v naši državi. Omenjamo predvsem razstavo novih del klubovih članov, ki je odprta veak delavnik od 10 do 14 v društvenem domu v Levstikovi ulici (bivši Dolinarjev paviljon za »Mladiko«) in ki je v omenjenem času, kakor tudi ob ponedeljkih zvečer brez vstopnine dostopna javnosti. Poleg te znanih mojstrov, ki so nastopili na javnih razstavah in ki so posebno v preteklem letu dosegli najbolj laskava priznanja in najvišja odlikovanja tudi v tujini, se predstavljajo na tej razstavi javnosti prvič novinci, ki se jim obetajo še lepi uspehi in so dokaz, da zna fotoklub pravilno vzgajati svoje članstvo k umetniškemu fotografskemu gledanju. Obisk razstave vsakomur toplo priporočamo.

Se važnejša je za slovensko fotografijo naravnost zgodovinskega pomena je razstava, ki jo pripravila klub za majski mesec, namreč prva razstava mednarodne umetniške fotografije v Jakopičevem paviljonu. O tej razstavi so pisali že listi po vsej Jugoslaviji in tudi tuje strokovne revije. Ljubljana postaja znana doma in po svetu tudi kot eden izmed centrov živega fotoamaterskega delovanja in že s tega propagandnega stališča je treba pozdraviti to odločitev ljubljanskega fotokluba in jo priporočiti vsem odličnim činiteljem v upoštevanje.

Poleg teh dveh lastnih razstav bo klub v novem letu s deli svojih članov upošteval tudi razne fotografske razstave, ki se pripravljajo v drugih krajih naše države in v tujini. Na znotraj pa bo nadaljeval s teoretskimi in praktičnimi tečaji, ki jih je že v preteklih letih imel za svoje člane, začetnike in naprednejše amaterje. Še v januarju bodo nekateri strokovnjaki iz njegovih vrst imeli sistematična predavanja o vseh panogah fotografije, ki bodo dostopna vsem. Natančnejši program se bo objavil. Kot novost omenjamo osnovanje posebnih map z najboljšimi slikami klubskih članov, ki bodo potovale od kluba do kluba in med zainteresirani. Po vsej priliki izda klub proti koncu leta tudi prvi zbornik slovenskih fotografskih del v krasnih reprodukcijah.

Za sprejemanje novih članov je klub uvedel strožjo prakso, kakor jo je imel doslej, ker ne gleda toliko na število, kolikor na kvaliteto članstva. To ne pomeni, da zapira vrata pred ljudmi, ki so voljni živo sodelovati za njegov prosper, pa naj bodo še takšni začetniki. Informacije za sprejem in drugo doba lahko vsak med razstavnimi in uradnimi urami (ob ponedeljkih zvečer) v klubskem lokalni ali pri odbornikih kluba.

Smuški vosek
je bistveni del Vaše opreme. — Vosek „Dunzinger“ pa je svetovna znamka, ki Vam jo tudi „Beka“ priporoča. — Doza „Universal“ voska je letos za 10% večja, a cena znižana na Din 14.—. — „Dunzinger“ vosek je najrentabilnejši vosek sezone: zahtevajte ga v sportnih trgovinah tudi VI.
En gros zaloga: **B. KOLB, Vižmarje-Št. Vid n /Lj.**
Zahtevajte »BEKA« izdaje: »Vse za zimoc, cenik 1933/34. »Sport in modar.

Sport

Negometne pokalne tekme za brezposelne

Danes in jutri ob 13 in 15 na igrišču Hermesa.

Danes in jutri se nadaljuje nogometni turnir, ki ga je organiziral ZSK Hermes v prid brezposelnim igralcem. Srečajo se štirje pari in sicer si stojita danes nasproti: ob 13 Hermes:Sloga, ob 15 pa Primorje:Mars, jutri ob 13 Jadran:Reka, ob 15 pa Korotan (Kranj):Korotan (Ljubljana).

Tekme bodo zelo zanimive in to tembolj, ker že dolj časa nismo imeli v Ljubljani priliko videti nogometne igre. Na drugi strani pa imajo tekme važen socialni pomen, saj je dobiček namenjen brezposelnim igralcem in upamo, da jih bo baš vsled tega naše sportno občinstvo posetilo v obilnem številu.

Mladinska smučarska tekma SK Ilirije se vrši danes v soboto ob pol 15 s startom in ciljem pod Ražnikom na Večni poti. Zbirališče v gostilni na strelišču pod Ražnikom ob tri četiri na 14. Vsi tekmovalci se opozarjajo, da se vrši žrebanje že dopoldne ob 10 v klubski sobi kavarne Evropa (vhod Tyrševa ulica — zadaj) — prijave se sprejemajo še do 10 istotam. Na naknadne popoldanske prijave se ne bo oziralo.

Akademske smučarske tekme preložene. Na prošnjo tekmovalcev akademikov Sm. kluba Ljubljane preloži JASO svoje tekme na 9. in 10. jan. Prvi dan: tek v daljavo 16 km na Ražniku in okolici, s startom ob 9,30 pri Čadu, kjer je tudi cilj. Drugi dan: skoki na skakalnici pri Mostecu s pričetkom ob 14,30. — Tekmovanje se vrši pod pokroviteljstvom rektorja dr. Slaviča. Tekmuje se za prvenstvo Aleksandrove univerze in obenem za prvenstvo jugosl. univerz. — Prijave sprejema do ponedeljka zvečer sportna trgovina J. Górec na Tyršovi cesti ter Kolb & Predalci. — J. A. S. O.

Zanimivo smučarsko predavanje bo imel v veliki unioński dvorani 11. t. m. ob 20 znani alpinski smučar Robert Kump, ki nam bo na platnu podal svoje najnovejše delo »Ski«. Na to zanimivo predavanje se že danes vjudno vabijo vsi sportniki, zlasti pa smučarji. Na tem večeru nam bo g. predavatelj razložil svojo knjigo, poleg tega se bo pa vsakomur nudila prilika, da se čimbolj uvide v smučsko umetnost. — G. R. Kump je trenutno na turneji ter prireja svoja predavanja v Zagrebu in drugih centrih naše države.

Vremensko poročilo JZSZ in SPD

a) Telefonično po stanju dne 5. januarja 1934 zjutraj.

Bled—jezero: —4°, jasno, 40 cm snega, mirno. — Bistrica—Bohinjsko jezero: —2°, jasno, mirno, 90 cm snega, smuka idealna. — Kranjska gora, Rače—Planica: —10°, barometer se dviga, jasno, mirno, 130 cm snega. Vršič in Tamar 300 cm pršica. — Kočevje: —1°, zelo oblačno, sneg je poledelel, snega 40 cm. — Pohorski dom, Mariborska in Ruška koča: ob 7 —4°, jasno, mirno, sneg suh, 10 cm srejnja na podlagi 30 cm, smuka in izgledi dobri. — Klopni vrh: —4°, mirno, sneg suh, 15 cm novega snega na podlagi 40 cm, smuka izborna, skakalnica uporabna. — Senjorjev dom: —5°, pooblačeno, sneg suh pršič, 15 cm novega snega na podlagi 50 cm, smuka dobra. — Čučuz nad Falo: —3°, mirno, suh sneg, 5 cm novega snega na podlagi 30 cm, smuka dobra. — Sv. Lovrenc na Pohorju: —3°, jasno, mirno, 10 cm suhega snega na podlagi 50 cm, smuka dobra, skakalnica uporabna. — Ribnica na Pohorju: —3°, mirno, 5 cm novega suhega snega na podlagi 40 cm, smuka dobra. — Rimski vrelec: —2°, 10 cm suhega snega na podlagi 35 cm, srenj, smuka idealna. — Peca: —4°, jasno, mirno, 15 cm novega suhega snega pršica na podlagi 80 cm, smuka dobra.

b) Pismeno po stanju dne 4. januarja 1934.

Krvavec: —5°, deloma oblačno, veter vzhodni, 10 cm novega snega na podlagi, sneg pršič, smuka in izgledi za praznike idealni. —Dovje, Mojstrana: Vreme sijajno, jasno, smuka idealna, skakalnica pripravljena, izgledi za praznične prav dobri, v planinah pršič, na Vodnikovih koči smuka idealna. — Višnja gora: +3°, južno, mirno, 25 cm podlage, sneg južen, smuka in izgledi manj ugodni. — Vrhnikar: +7°, oblačno, mirno, sneg južen, smuka v splošnem dobra, izgledi dobri.

Prvenstvo Jugoslavije v namiznem tenisu.

Za l. 1933-34. Prvenstvo Jugoslavije v namiznem tenisu za l. 1933-34 se vrši danes in jutri v Zagrebu v dvorani SK »Železničarjevi Trnjanska cesta 5. l. Prične se danes popoldne ob 13. Najprej se odigra prvenstvo moštev do konca. Ob 20. uri se pa vrši občni zbor zveze v restavraciji »Lovaški rogi, Ilica št. 14. Jutri se pa nadaljuje tekmovanje po naslednjem redu: Damsko prvenstvo, single gospodov in dam, popoldne ob 13 pa vse preostale discipline: Silgle juniorjev, double gospodov, dam in mixed double.

Iz Ljubljane se udeležijo tega turnirja igralci Ilirije, ki so odpopovali včeraj in igralci Hermesa, ki so odpopovali danes zjutraj v Zagreb.

Mednarodna lahkoatletska zveza bo imela še precej posla s priznanjem novih svetovnih rekordov. Tozadavni kongres se vrši vsaki dve leti in od zadnjega kongresa se je nabrala že cela suma rekordov, ki čakajo priznanja od strani omenjene zveze. Nepriznani so še naslednji rekord: Gospodje: 100 m Metcalfe (Amerika) 10,3 in 10,2, Tolan (Amerika) 10,2; 100 jardov Metcalfe 9,4; 200 m Metcalfe 20,4; 220 jardov Metcalfe 20,4; 440 jardov Hardin (Amerika) 47,2, Eastman (Amerika) 46,4; 600 jardov Eastman in Hornbostel (Amerika) 1:50,9; 1000 jardov Beccali (Italija) 2:10,2; 1500 m Beccali 3:49; 1 milja Lovelock (Nova Zelandija) 4:07,6; 3000 m Lehtinen (Finska) 8:19,5, Kusocinski (Poljska) 8:18,8; 4 angleške milje Iso-Hollo (Finska) 19:01 in Kusocinski (Poljska) 19:02,6; dveurni tek Harper (Anglija) 33,64 km, Komonen (Finska) 33,243 km, Toivola (Finska) 33,247 km; 110 m zapreke Beard (Amerika) 14,4, Saling (Amerika) 14,1; 120 jardov zapreke Beard (Amerika), Saling

in Keller (oba Amerika) 14,1; 220 jardov zapreke Hardin (Amerika) 22,9, Keller (Amerika) 22,7; skok s palico Graber (Amerika) 4,32 m in 4,37 m, Miller (Amerika) 4,34 m; skok v višino Marty (Amerika) 2,045 m; krogla Sexton (Amerika) 16,13 m, Torance (Amerika) 16,1 m, Douda (Češkoslovaška) 16,2 m; kopje Järvinen (Finska) 74,28 m, 71,61 m in 76,1 m; 3000 m boja Cooper (Anglija) 12:45,6; 20 km hoja Dahlinch (Letka) 1:34:26,6, Courtoin (Francija) 1:36:32,2; 25 km hoja Dahlinch (Letka) 2:00:46; 15 milj hoja Dahlinch 1:56:09, dveurna hoja Dahlinch 24,843 km; desetboj Sievert (Nemčija) točk 8467,62. — Dame: 50 m Walasiewicz (Poljska) 6,4; 60 m ista 7,4 in 7,3; 80 m ista 9,8; 100 m ista 11,8; 1000 m ista 3:02,5; kopje obojerno Smelkova (Poljska) 59,34 m; disk Weiss (Poljska) 42,56 m in 43,8 m; štirikrat sto metrov štafeta Illinois A. C. 48 sek.; 100 plus 100 plus 200 plus 800 m WAF 3:25, Westmark-Trier 3:22,1, S. C. Bratislava 3:17,9; trikrat 800 m S. C. Bratislava 7:37,4.

Madjarski waterpolisti so odigrali po amsterdamski olimpijadi 45 meddržavnih tekem, v katerih so 44 krat zmagali, enkrat in to proti Nemčiji, so pa dosegli neodločen rezultat.

Svetovni prvak Schäfer je bil povabljen od ameriske in kanadske drsalne zveze, kjer bi kazal svojo umetnost na ledu, predvsem v Newyorku, v Svaldelfiji, Newhavenu, Bormemouthu, Toronto in Kanadi. Če mu bo dovolila avstrijska drsalna zveza, bo to njegovo tretje potovanje preko luže. V tem slučaju ne bo odšel Schäfer po nastopu v Oslo in po tekmi za svetovno prvenstvo v Stockholmu v Helsingfors, temveč bo kar nastopil svojo prekoceansko vožnjo.

Veterani se se začeli pojavljati. Pred kratkim je naš list poročal, da se je Carpentier odločil, da se hoče še boksat. Glede na to je pa tudi angleški bokser Ted Lewis sklenil, da si boče ponovno nataktni bokstarske rokavice in se podati v arena. Značilno pa je to, da si je izbral za prvega nasprotnika mojstra Carpentiera.

Evropska prvenstva v umetnem drsanju dam in parov bodo 27. in 28. januarja v Pragi. Naslov prvakinje med damami brani, kakor znano, Sonja Henie, prvenstvo v parih pa si je preteklo leto izvojeval par Idi Rapetz-Karl Zwack z Dumaja. Sodnike je prijavitilo do 13., tekmovalce pa do 23. januarja. Program tekmovanja je sledeč: Sobota 27. januarja ob 9 obvezni liki za evropsko prvenstvo dam, ob 20 pa evropsko prvenstvo za pare. Nedelja 28. januarja: ob 20 poljubni liki dam pa evropsko prvenstvo, ob 22,30 razdelitev daril in banket.

Tajska taksa na čeških univerzah

Jugosl. akademiki v CSR naši delegaciji gospod. Male zveze

1. januarja 1934.
Iz dnevnih časopisov je znano, da bo v prvi polovici meseca januarja zasedal prvokrat Gospodarski svet Male zveze v Pragi. Ob tej priliki se zdi umestno, da tudi jugoslovanski akademiki, študirajoči v bratski CSR, naši delegaciji javno povedo stvar, ki je življenskega pomena za vse akademike.

V češkoslovaških in naših časopisih je stalna tendenca: enotnost Male zveze in radi enotnosti njena velika politična in gospodarska vrednost. Pred mednarodnim forum v Zenevi in pri velesilah je Mala zveza priznana za enoto in letošnji zastopnik Male zveze čl. zunanji minister g. dr. E. Beneš povsod brani politične in gospodarske interese držav Male zveze. Po časopisju pišejo o unifikaciji trgovinske zakonodaje, o enotnem normiranju v industriji in poljedelstvu, dajejo se predlogi o izenačenju poštinih pristojbin in tarif sploh za Malo zvezo, optimisti napovedujejo odlične stvari. Vsakdo bi bil na prvi pogled prepričan: Mala zveza je, odnosno bo v skorajšnji dobi enota na vseh poljih. Praktično pa se zdi stvar čisto drugačna. Za danes se omejimo samo na vprašanje visokošolskega študija v CSR.

Češkoslovaška vlada je v znamenju krize že lansko leto močno povisala šolske takse, že itak visoke takse je to šolsko leto še prav močno zvišala, in sicer na ta-le način: vsak tujec mora plačati dvojno šolnino t. j. 600 Kč, poleg tega pa še »tuiske takse« (cizemski taksa) v znesku 700 Kč. Tako mora vsak tujec z raznimi vpisnimi taksumi plačati v šolskem letu v dveh obdobjih 1400 Kč, kar bi pomenilo 3200 Din. Zanimivo je, da vlada CSR tu ne pozna niti Male zveze, niti že prislovičnega prijateljstva in vzajemnosti z našo državo. Nad vse žalostno, a resnično je dejstvo, da je naš akademik v plačanju enak akademiku Hitlerjeve Nemčije ali madjarskemu visokošolcu, torej prebivalcem držav, ki so CSR neprijateljsko razpoložene.

Ne samo, da je izredno visoka šolnina krut udarec za akademike in njihove starše, tudi z državnega stališča je ogromen izdatek, ki ga mora naša država izdati v obliki valute in deviz. V Pragi, Brnu, Bratislavi in Pfibramu študira nad 400 naših akademikov, in samo za šolnino je treba nad 1.300.000 Din deviz. Vsakdo ve, da je za današnja tekoča doba za našo državo tolika vsota pomembna.

Bilo bi v interesu tako v državno-gospodarskem kot socialnem, da bi naša delegacija v času zasedanja Gospodarskega sveta Male zveze v Pragi postavila na dnevni red tudi to vprašanje

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsako beseda Din 1'—; ženitovanjski oglaš Din 2'—, Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10'—, Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pešna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Damske plašče

vseh vrst, kar je na zalogi — z 20% popustom — dobite pri
F. I. GORIČAR
Ljubljana, Sv. Petra cesta 29
Ne zamudite ugodne prilike!

Prirreditve

Gostilna Kramar
Dolenjska cesta 5 — prirediti koncert na Sv. tri kralja. Se priporoča za obilen obisk Anton Rejca.

Gostilna Krušič
v Zeleni jami ima vsako sedeljo domačo zabavo z godbo. Na razpolago poceni in dobra jedila in pijača.

Službenstvo

Nemška gospodinja
za dobre družine išče službo za par ur na dan pri otrocih. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Nemščina«.

Za blapca
bi šel 20 letni mladenič, vaje vsakega kmetijskega dela. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 65.

Službo išče vezilja
z večletno prakso na mehaničnem stroju, izurjen tudi v ročnem vezjenju in drugih ročnih delih. Ponudbe poslati pod šifro: »Vezilja« št. 119 na upravo »Slovenca«.

Stelarski pomočnik
želi službo. — Naslov v upravi »Slovenca« Maribor.

Perfektna sobarica
25 let stara, zmožna življenja in vsakega finejšega dela, išče mesto samo pri boljši in krščanski družini, v Ljubljani ali izven. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Zvesta in zanesljiva« št. 137. (a)

Vrtnar
vsi pri cvetlicah in pri zelenjavi na vrtu — išče službo. Razume se tudi pri čebelah. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 151.

Mesto kuharice
ali gospodinje išče starejša dekleta, katere opravljajo vsa druga hišna dela. Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Samostojna« 163. a

Postrežnica
išče zaposlenja enkrat ali dvakrat v tednu. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pridna« št. 167. (a)

Deklica
zmožna šivanja, sposobna za vsa hišna dela, želi službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pridna« št. 196.

1000 Din nagrade
tistemu, ki mi preskrbi primerno službo, najraje v Ljubljani ali okolici. Zasluzek vsaj 1000 Din mesečno. Nudi 3000 Din kavca. — Ponudbe pod »Dobra služba« št. 198 na upravo »Slovenca«.

Službodobe

Delo
v teh težkih časih se morajo najraje dobiti z ustanovitvijo domače delavnice. Mi damo vsakomur lekočo delo, ter smo odjemalci za pletenje, dobavimo prejo in splichamo zadržati na pletenju, kar dokazuje mnogo rabovalcev. V službi, da ne bi delali in sodelovali, se obrnite po gratis prospekt na tvrdko Domska Pletarska Industrija Josip Tomažič, Maribor, Kriškova ul. 16/11.

Delo

Bodočnost
Dobro vpeljana trgovina išče mladeniča s primerним kapitalom za nadaljevanje. Eventuelna možnost z mlado inteligentno hčerko ima prednost. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sreča« št. 15167.

Trgovec
želi poročiti gospodično do 24 let starosti, ki bi imela veselje do trgovine in gospodarstva z nekaj premoženja. Dopolni s sliko na upravo »Slovenca« Maribor pod »Srečen zakon« št. 199.

Pouk

Francoščino in klavir
poučuje strokovna učiteljica. Potočnik, Wolfova ulica št. 10-11. (u)

Soferska šola E. Čeh
bivša Camerlunova šoferska šola Ljubljana, Dunajska c. 36
Šola za poklone šoferje in amatije. Prospekti in poslastice zastoj in franko

SOFERSKA ŠOLA L. Gaberšič
bivši komisar za šoferske izpite, Slomškova ulica. Garaža Stupica. — Vožnje v zaprtem avtomobilu.

Denar
Hranilne knjižice
Prve Hrvatske Stedionice kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe z višino vloge in najnižjo ceno na Erven Lutman, Brezovica pri Ljubljani. (d)

Vzajem posojilo
na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Posojilo« št. 107. (d)

Hranilno knjižico
Ljubljanske kreditne banke 8500 Din — prodam. Resen kupec naj pošlje ponudbo na upravo »Sl.« pod »80%« št. 192. (d)

Posojilo
nudi takoj. Informacije: Jaroš Josip, Rožna dolina, cesta 8 št. 22. (d)

Stanovanje
3—4 sob s kopalnico, se išče za 1. maj. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Stalna boljša stranka« št. 133. (c)

ODDAJO:
Dvosobno stanovanje poceni oddam. — Stožice št. 126. (c)

Sobo s kuhinjo
ter kočček vrta oddam za 150 Din mesečno. — Smarska 40. (c)

Enosobno stanovanje
se poceni odda. Bizjan, Rožna dolina cesta XXI št. 18. (c)

Dvosobno stanovanje
s predsobo, kuhinjo in vrtom, blizu tramvaja pri viški šoli takoj oddam. Rožna dolina cesta XIX št. 18. (c)

Enosobno stanovanje
s kuhinjo, pralnico in s pritliklami oddam takoj ali s februarjem. Tovarniška 25, Moste. (c)

Stanovanje
dvosobno in trisobno — oddam. Podmilščakova 27, Bežigrad. (c)

Enosobno stanovanje
s pritliklami oddam. Aleševčeva ulica 30. (c)

Stanovanje
eno-, dvo- in trisobno se takoj odda. Št. Vid nad Ljubljano, Gamelje, v vili št. 40. (c)

Stanovanje
sobo in kuhinjo oddam. Dravljice 135, Rakova pot. (c)

Opremljena soba
čista, se odda boljši osebi. Vodovodna 17, blizu mitnice. (s)

Opremljeno sobo
poceni oddam gospodu ali gospodini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 132. (s)

Sobo
oddam eni ali dvema osebam. Poljanski nasip št. 10 (pritliklje). (s)

2 gospoda ali dijaka
sprejemam na stanovanje: poceni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 177. s

Konrad Gologranc

mestni stavbenik
Celje, Mariborska cesta 30
prevzema in izvršuje vsakovrstne javne, privatne in industrijske zgradbe solidno in poceni. Sodnijske zapriseženi cenilec. Daje tehnične nasvete in pojasnila.

Vnajem

Prostor za avtomobile
odjavljene, oddam v najem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15194.

Kavarna »Viadukt«
se odda v podnajem. Kavcije zmožni imajo prednost. Natančneje se izve: Smartinska cesta 24. (n)

Dva pisarniška lokala
in sicer v pritliklju trosobni, v I. nadstropju na dvosobni, je takoj oddati na Miklošičevi cesti 18. n

Bufet na račun
dobi dekleta od 18 do 20 let starosti, čedne zunanosti, zmožna delikatese, večja računstva in nemščine, z lepimi, boljšimi spričevali. Ponudbe pod »Samostajna, kavcija 5000 Din« št. 133 na upravo »Slovenca«.

Trgovino in gostilno
na prometnem kraju, blizu postaje, tovarne brez konkurence, na Hrvaškem, blizu Slovenije — dam takoj v najem. Prodajni inventar in blago, zelo ugodno. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 153. (n)

Specerijsko trgovino
dobro vpeljano, v Ljubljani, radi boleznih takoj oddam. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Ugodno« št. 162. (n)

Poslovni prostori
se oddajo v sredini mesta; event. tudi za stanovanje. Poizvedbe: Selenburgova 6-1/14. (n)

Lokal
pripraven tudi za delavnico, oddam v najem. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 195. (n)

Dva lokala
na dvorišču takoj oddam v najem za mirno obrt ali pa za pisarno v Ljubljani, Franciškanska ulica št. 8. (n)

Pohišstvo
iz trdega, vezanega in mehkega lesa, v vsakovrstnih barvah, po najnovšem vzorcu in najnižji ceni vam nudi Gospodarska zadruga mizarovskih mojstrov, Vegova ulica 6. (s)

Ženinom, nevestam!
Pohišstvo iz zaloge kupite vsled solidnega izdelka najceneje edinele pri Avgustu Černetu, Zgornja Šiška, Vodnikova 122, postajališče Heinrichar. (s)

Nabava masti za vojaštvo
Na dan 10. januarja 1934 se bo vršila prva javna ustmena licitacija ob 11. uri pri Intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani (Metelkova ulica, pri Taboru) — za nabavo in predajo: **40.000 kg svinjske masti**

Pogoji in vsi ostali podatki glede te licitacije se dobijo za časa uradnih ur pri Intendanturi Dravske divizijske oblasti. Kavcija od 5% vrednosti masti se ima položiti istega dne do 10. ure pri filijalki Poštne hranilnice v Ljubljani. Konkurenti naj prinesejo seboj vse predpisane dokumente, katere predvideva Zakon o državnem računovodstvu. E. Br. 18.735. Iz Intendanture Komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Kupimo

Moško in žensko kolo
rabljeno, kupim. Rotar, Črnuče št. 36. (k)

Zlato, srebro, platin
kupi po najvišjih dnevnih cenah Mariborska Afinerija zlata, Orožnova ul. 8.

Star skobelnik
(ponk) kupim Jože Jerko, Dunajska 97. (k)

Cebelni vosek
kupi vsako količino drogerija **R. Hafner** Ljubljana Celovška cesta št. 44.

Zastavne listke
Mestne zastavljavnice kupim. Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. »100« 179.

Kopalno peč
v dobrem stanju, kupim. Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Ne predrago« 140. k

Vsakovrstno zlato kovanje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Zlato in srebro
kupujem — Ure, zlatino popravljam. IGNAC JAN, urar, Maribor, Glavni trg.

Srebrne krone
stare zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Hišo
šeststanovanjsko — lokal sredi mesta — prodam ali zamenjam za vilo z vrtom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Breg« št. 118. (p)

Enodružinsko hišo
z vrtom in stavbno parcelo prodam za pravilno ceno. Polše, Malavas št. 40, Jezica. (p)

Šeststanovanjska hiša
s trgovskim lokalom, pripravnim za vsako obrt, velikim vrtom, z brajdami, v centru Maribora, naprodaj za 185.000 Din. Potreben kapital 100.000 Din. Alojzij Fajdiga, Pobrežka 13, Maribor. (p)

Enodružinsko hišo
s 5 do 6 sobami in pritliklami, če možoče z vrtičkom, najraje v Šentjakobskem oziroma Trnovskem okraju — kupim takoj proti gotovini odnosno prevzemu hipoteke. Ponudbe z opisom in cenno prosim takoj pod »Hiša z vrtičkom« na upravo »Slovenca« št. 109. Posredovalci izključeni. p

Posestvo
krasno urejeno, v centru Slovenskih goric, naprodaj. — Ugodne prometne zveze; posebno primerno za večjo obrt ali trgovino s sadjem, vinom in kmetijskimi pridelki. Cena po dogovoru. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Slov. gorice« št. 53. (p)

Enonadstropno hišo
dve in pol ure od Ljubljane, ob glavni cesti — prodam za 100.000 Din. Polovico lahko s hranilnišnimi knjižicami. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Hiša« št. 63. (p)

Neveste in ženini!

Vaša sreča v zakonu bo le tedaj popolna, ako ste nabavili modroce, žimnice, divane in druge tapetniške izdelke pri znani tapetniški tvrdki na Gorenjskem

VIKTOR TONEJC - KRANJ
Družinska hiša z velikim vrtom naprodaj. Vrtna ulica 12, Studenci pri Mariboru. (p)

Hišo
novo, blizu postaje, prodaja Vindiš, Rače 157. (p)

Gostilno v Celju
spodobno za mesarja — ugodno proda Zagorski, Maribor, Franciškanska ulica 21. (p)

Radi preselitve
pod ceno naprodaj dobro urejena 8 stanovanjska hiša z dobro idečim vino-točem na najprometnejši ulici gor. kolj., Medvedova cesta 25. Cela hiša podkletena z lepim dvoriščem in nekaj vrta. — Cena 450.000 Din. Nekaj je hipoteke, ki lahko ostane, a ostalo po dogovoru v naprej, nekaj v gotovini, nekaj na knjižice. Pavla Mihevc, Medvedova 25, Ljubljana. (p)

Lepo posestvo
2 hiši, delavnica, vrt — skupaj ali vsako posebej, prodam. Cena nizka, prevzame se lahko hipoteke, ostalo prevzamem knjižice. — Ant. Mohar, Vič, Tržaška cesta št. 113. (p)

Rodovito posestvo
s hišo in gospodarskim poslopjem, v letoviškem kraju, dam v najem s 1. aprilom. — Pridelek žilantna jabolka, do 30 hl jabolčnika, z rejo 1 krave in 4 prašičkov. Franc Jarh, Smarjeta 45, Rimske toplice. (p)

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Telefon 33-13.

Perje
pub. 15 vrst — od 8 Din naprej — ter volno in žimo za modroce prodaja najceneje SEGA, Wolfova 17 (dvorišče).

Vrvarске izdelke
najceneje kupite in sicer štrange, uzde, cuncele, vrvi, vrvi za perilo, motvo, streljne mreže, podnožnice, krtiče itd. pri tvrdki Andlovic, Mestni trg 9 (poleg Skaberneta). (l)

izgotovljene 180 x 115 iz finega puhastega perja za 230 in 280 Din, prama puh 450 in 610 Din, svilene puhaste odeje 780 in 950 Din. Na zalogi vse vrste klotastih odej. Pošilja po povzetju Rudolf Sever, Marjini trg 2, Ljubljana.

Sveže najfineše norveško ribje olje
iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam

Specerijsko trgovino
na prometnem kraju, radi prevzema drugega obrata, takoj ugodno prodam. — Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Takoj« št. 100. (l)

Grelce
za pred pečji izdeluje najceneje Zorko, Glince-Vič. Istotam je naprodaj enonadstropna hiša. (l)

Trovrstne harmonike
in kolo poceni prodaja Kopač Franc — opekarna »Emona«, Vič. (l)

PERJE
sivo čehano kg Din 25- Pol puh bol kg Din 95- Puh sivi H. kg Din 100- Puh sivi I. kg Din 125- Pub bel, naj-finejši kg Din 220- Vse kemice odlične

Mošančke
prvovrstna štajerska jabolka prodaja Gospodarska Zveza v Ljubljani, Tyrseva c

Eksportna hiša
»Luna«, Maribor

PERUTNINARJI!
Inkubatorje in ostale priprave za perutnarstvo dobite najceneje pri **F. RADLEC, TEMERIN** tovarna inkubatorjev Zahtevate cenik

PERUTNINARJI!
Inkubatorje in ostale priprave za perutnarstvo dobite najceneje pri **F. RADLEC, TEMERIN** tovarna inkubatorjev Zahtevate cenik

PERJE
sivo čehano kg Din 25- Pol puh bol kg Din 95- Puh sivi H. kg Din 100- Puh sivi I. kg Din 125- Pub bel, naj-finejši kg Din 220- Vse kemice odlične

PERJE
sivo čehano kg Din 25- Pol puh bol kg Din 95- Puh sivi H. kg Din 100- Puh sivi I. kg Din 125- Pub bel, naj-finejši kg Din 220- Vse kemice odlične

PERJE
sivo čehano kg Din 25- Pol puh bol kg Din 95- Puh sivi H. kg Din 100- Puh sivi I. kg Din 125- Pub bel, naj-finejši kg Din 220- Vse kemice odlične

PERJE
sivo čehano kg Din 25- Pol puh bol kg Din 95- Puh sivi H. kg Din 100- Puh sivi I. kg Din 125- Pub bel, naj-finejši kg Din 220- Vse kemice odlične

PERJE
sivo čehano kg Din 25- Pol puh bol kg Din 95- Puh sivi H. kg Din 100- Puh sivi I. kg Din 125- Pub bel, naj-finejši kg Din 220- Vse kemice odlične

PERJE
sivo čehano kg Din 25- Pol puh bol kg Din 95- Puh sivi H. kg Din 100- Puh sivi I. kg Din 125- Pub bel, naj-finejši kg Din 220- Vse kemice odlične

PERJE
sivo čehano kg Din 25- Pol puh bol kg Din 95- Puh sivi H. kg Din 100- Puh sivi I. kg Din 125- Pub bel, naj-finejši kg Din 220- Vse kemice odlične

PERJE
sivo čehano kg Din 25- Pol puh bol kg Din 95- Puh sivi H. kg Din 100- Puh sivi I. kg Din 125- Pub bel, naj-finejši kg Din 220- Vse kemice odlične

PERJE
sivo čehano kg Din 25- Pol puh bol kg Din 95- Puh sivi H. kg Din 100- Puh sivi I. kg Din 125- Pub bel, naj-finejši kg Din 220- Vse kemice odlične

PERJE
sivo čehano kg Din 25- Pol puh bol kg Din 95- Puh sivi H. kg Din 100- Puh sivi I. kg Din 125- Pub bel, naj-finejši kg Din 220- Vse kemice odlične

PERJE
sivo čehano kg Din 25- Pol puh bol kg Din 95- Puh sivi H. kg Din 100- Puh sivi I. kg Din 125- Pub bel, naj-finejši kg Din 220- Vse kemice odlične

PERJE
sivo čehano kg Din 25- Pol puh bol kg Din 95- Puh sivi H. kg Din 100- Puh sivi I. kg Din 125- Pub bel, naj-finejši kg Din 220- Vse kemice odlične

PERJE
sivo čehano kg Din 25- Pol puh bol kg Din 95- Puh sivi H. kg Din 100- Puh sivi I. kg Din 125- Pub bel, naj-finejši kg Din 220- Vse kemice odlične

PERJE
sivo čehano kg Din 25- Pol puh bol kg Din 95- Puh sivi H. kg Din 100- Puh sivi I. kg Din 125- Pub bel, naj-finejši kg Din 220- Vse kemice odlične

PERJE
sivo čehano kg Din 25- Pol puh bol kg Din 95- Puh sivi H. kg Din 100- Puh sivi I. kg Din 125- Pub bel, naj-finejši kg Din 220- Vse kemice odlične

Tako poprej počele dneve

PATENT STOPF TWIST

Tako sedaj le nekaj ur

Patent Stopf Twist je nov svetovni patent, ki ga je v tujini z navdušenjem sprejelo na milijone gospodinj, ker jim prinaša velik prihranek na času in denarju.

Patent Stopf Twist se prodaja na drobno v sledečih trgovinah:

V LJUBLJANI: J. Petelin; M. Drenik; M. Leitgeb ~ V KRANJU: Ivan Šavnik; A. Levičnik ~ Na JESENICAH: Ivan Šavnik, podružnica; Josip Košir ~ V MARIBORU: Martinz & Strauss; Petit Paris; Maks Pucher ~ V CELJU: Brata Šumer in ~ V TUJU: Alojz Brenčič

Poročne prstane
ure, veržice, uhane, kakor tudi očala — kupite zelo ugodno pri Josip Janko, urar v Kamniku, na Šutni, - nasproti farne cerkve. (1)

Lesene modele
za kompletno telovadno orodje prodam. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Telovadba« št. 154. (1)

Kanarčki, papigice
papigice od 40 Din dalje, kanarčki po 100 Din, napredaj. Ciglarjeva št. 10, Moste. (1)

Slamo in seno
ugodno prodam več tisoč kilogramov. Zobjek, Rudnik 13. (1)

Zelesen štedilnik
(Tischherd) se prod. — Podmilščakova 39. (1)

Poceni prodam
prodajalno trgovinsko mizo (pudel), pisalno mizo in omaro s predali. — Stari trg 11 a. (1)

Pšenico-moko
najboljših mlincev tudi največje vozičgovina čita in mletvskih izdelkov
A. VOLK, LJUBLJANA
Rožjeva cesta 24.

Na javni dražbi
ugodno naprodaj
6 krav montalon, pasme, 1 pisalni stroj, blagajna in drugo, dne 11. 1. 1934 ob 13 v Mokrici, na žagi ter z nadaljevanjem ob 14 v Turjaku na Pristavi.
1 voz zapravljivček, luksuzne sani, dne 11. 1. 1934 ob 14, Podlog št. 8 pri Vel. Laščah.
Pisalni stroj, blagajna, dne 8. 1. 1934 ob pol 16, Maribor, Mlinska 74.
Večja partija različnih čevljev, dne 11. 1. 1934 ob 14, Maribor, Koroška št. 8.
Večja množina opeke, stavbnega lesa in drugo, dne 13. 1. 1934 ob pol 16, Maribor, Marijina 27.
Sivalni stroj, 2 prešiča, dne 13. 1. 1934 ob 8, Dol. Lendava, Cerkevni trg 6.

Berite „Slovenca“ in oglašajte v njem!

Zapustil nas je za vedno naš nad vse ljubljeni soprog, oče, stari oče, brat, stric, svak in tast, gospod

DRAGOTIN BENEDIK
nadučitelj v pokoju in posestnik

danes, dne 5. t. m. ob 4 zjutraj, nenadoma, v 72. letu starosti, previden s tolažili sv. vere.
Pogreb bo v nedeljo, dne 7. januarja 1934 ob 2 popoldne od doma žalosti, Hradeškega cesta št. 44, na pokopališče k Božjemu grobu v Štepanji vasi.
Ljubljana-Beograd, dne 5. januarja 1934.

Marija roj. Sax, soproga.
Karl, Stanko, sinova. Julij por. Mandelj, Viki por. Melihar, hčerki in vse ostalo sorodstvo.

Neizmerne žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem pretužno vest, da nas je naš nad vse dobri soprog, oče, stari oče, brat, tast in stric, gospod

IVAN REBEK
ključavničarski mojster

danes ob tričetrt na 6 zjutraj, previden s sv. zakramenti, v 70. letu starosti, za vedno zapustil.
Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo 7. januarja ob pol štirih popoldne iz hiše žalosti Mariborska cesta 1 na okoliško pokopališče. Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 8. januarja 1934 ob 7 zjutraj v opatijski cerkvi.
Celje, dne 5. januarja 1934.

Brez posebnega obvestila.

Žalujoči ostali.

500 dinarjev

SI LAHKO MESEČNO PRIHRANITE, AKO OSTATETE ZVEČER DOMA.

Novi PHILIPS „SUPER INDUKTANCE“ sprejemniki Vam prinašajo gledališče, koncerte in ostalo zabavo v hišo.
Ne odlašajte, pokličite nas, in se Vam bomo radi odzvali, da jih Vam brezobvezno in brezplačno razkažemo.
Ugodni plačilni pogoji.

PHILIPS ZASTOPSTVO:
H. SUTTNER
Ljubljana 9, Aleksandrova c. 6

Vino pristno ljutomersko letnik 1932 naprodaj 300 hl skupno ali razdeljeno. Ponudbe na:
Restavracija „Mesto Ljutomer“
Maribor, Glavni trg

Kdor želi imeti toplo kuhinjo
in si prihraniti na kurjavi — naj si nabavi čimprej najnovejšo patentirano štedilniško ploščo ali obroč z regulacijsko ventilacijo

„STED REGULATOR“
Domač izum in izdelek, konstruktivno in materialno najboljši! Vsak trgovec ali obrtnik vam z njim postrže. Priprava je odlična v uporabi in brezkonkurenčna v ceni. - Naročila prevzema glavna zaloga: livarna
ANTON SMOLE
LJUBLJANA, OPEKARSKA CESTA ŠT. 33 — TELEFON ŠT. 38-34.
Sprejemajo se krajevni zastopniki, ki se jim nudi dober zaslužek.

ZAHVALA V nadomestilo običajnih posebnih zahvalnic za premožne dokaze tolažilnega sočuvstvovanja, ki smo ga bili deležni povodom bridke izgube naše srčnojubljene mamicе, ženke, hčerke, sestre, svakinje, gospe

ANE ČEDE
sdravnikove soproge

kakor tudi za poklonjeno cvetje in številne krasne vence, se zahvaljujemo javnim potem najtopleje. Primerna zahvala veljaj na tem mestu še posebej č. duhovščini s preč. g. dekanom mons. dr. Kruljcem na čelu za vso tešilno nežnočutje, kakor tudi za prelep in v srce segajoč nagrobni govor. Enako se zahvaljujemo sp. ravateljstvu premožnovnika Huda jama s cenj. nameščenci in rudarji ter zlasti še Bratovski skladnici za prisrčno pietetno pozornost, ki so jo ob tej priliki izkazali dragi pokojnici in nam, kot neposredno prizadetim. Nič manj iskreno se ne zahvaljujemo za prepozorno častno spremitvo od strani laškega Gasilnega društva, nadalje od gg. predstavnikov tukajšnjih uradov in javnih korporacij ter vseh vodilnih krajevnih činiteljev, stanovskim tovarišem ter sp. prijateljem in znanecem obojega spola, ki so v vprav gniljivo presenetljivi mnogoštevilnosti v zlic neugodnemu vremenu spremili našo najdražjo do preranega groba.

Laško, Dunaj, Studence, Grife, dne 4. januarja 1934.
Žalujoči rodbini dr. Čede — Neckermann in ostalo sorodstvo.

Aleksandra Rahmanova:
Dijaštvo, ljubezen, Čeka in smrt

6. marca 1919.
Danes sem bila prvič na vseučilišču. Mnogo novih profesorjev je nastopilo, bežencev iz vseučiliških mest, ki so jih zasedli Rdeči.

7. marca 1919.
Nenadno je očeta pričilo, da bi se peljali k teti v N. Zeli, da pridem v drugo okolje, in upa, da bom tam hitreje okrevala. Nocoj odpotujemo.

8. marca 1919.
Mesto N. vzbuja pozornost z živahnim družabnim življenjem. Večeri, balli, gledišča, koncerti. Čehi dvorijo mladim damam, in Gajda jim daje dober zgled. V tetini hiši čutimo takoj, da sta tu dva nasprotna tabora. Hčere plešejo in se zabavajo, sinova, oba ranjena bela vojaka, sta čemerna in pobita. Sovražita frivočno zaledje, ki ne podpira fronte in je krivo, da dobra stvar ne uspeva. Stric je predsednik sodišča, njegova sinova sta prostovoljno šla k vojakom kot prostaka. Mnogo njunih sošolcev je že častnikov; tem ne smeta podati roke, ne z njimi hoditi v gledišče, ker sta samo prostaka. Mišev sošolce Miško Horošavin je danes v družbi pri stricu ukazal Mišu in Serjožu, da sta se morala vstopiti po vojaško; to mora biti zaradi discipline, je dejal. Stric ga je pa potrepljal po rami in rekel:
»Mladec, če hočete izvesti disciplino, storite to raje na fronti in ne v moji hiši!«
Mladi poročnik je užaljen odšel. Če ne bi sama videla, bi ne verjela, da more biti sloveska

neumnost takó gorostana. Seveda to zijalo še ni bilo nikoli na fronti, samo v zaledju se suče okrog žensk.

9. marca 1919.
Ko je pozvonilo in sem šla sama odpirat vrata v stanovanje, mi je izročil mlad častnik debelo pismo od očeta in pripomnil, da tega pisma ne sme dobiti v roke najstarejša hči doktorja Rahmanova. Zaradi kratko prištrizenih las me je častnik očitno imel za eno mlajših sester. Kaj naj to pomeni? Kaj me čaka? Kaj je z Vadimom?

10. marca 1919.
Mati je nenavadno nežna z menoj. Morala se je zgoditi kaka nesreča. Kot s hudo bolnim človekom ravna jo z menoj. V pismu, so mi rekli, ni bilo nič posebnega.

11. marca 1919.
Sele zdaj so mi povedali, da je Vadim mrtev. Oče nas je zato poslal v N., ker je bil v našem mestu slovesen pogreb Vadima in njegovih tovarišev. Podrobnosti mi pa še vedno prikrivajo. Kaj so neki storili Rdeči z mojim Vadimom?

14. marca 1919.
Danes sem brala potankosti Vadimove smrti v nekem časopisu. On in nekaj tovarišev je pobegnilo Rdečim pri 30 stopinjah mraza. Dve vrsti od postojank Belih ju je izdal kmet, ki sta se pri njem grela. Rdeči kazenski oddelek ju je zgrabil in ju po grozovitih mukah ubil. Vadim je imel polomljene roke in noge, nos, ušesa in jezik odrezan, v oči so mu zabodli lesene klince. Tudi drugi so bili tako pohabljeni. Žrtvam rdečih so privedili sijejen pogreb in jih slavili kot junake.
Toda kaj koristi to? Kdo mi vrne Vadima? Meni ne preostaja drugega, kot da za njim žalujem in zanj molim.

15. marca 1919.
Z Vadimovo smrtjo se je vse spremenilo v meni. Prej sem bila vesela, živahna, ljubezniva, zdaj se mi zdi vse črno, ne ljubim nikogar in ne maram videti nikogar! Edina tolažba za me je, da sem sama.

16. marca 1919.
Beli so osvojili Ufo. Naše mesto slavi zmago. General Kozmin, ki je zavzel Čišmo, je junak dneva. Beli so dobili velik plen, Trocki sam je komaj ubežal, da ga niso ujeli.
Ko bi bil Vadim še živ! — — —

20. marca 1919.
Zopet smo v domačem mestu. Starši mi na vse načine skušajo lajšati bol. Naša hiša je zmerom polna gostov, ki pojo in plešejo. S fronte prihajajo čudne vesti. Trdovratno krožijo govornice, ki vedo povedati, da se Rdeči kmalu vrnejo. Toda ljudje so kot bi bili obsedeni, vse pleše, poje, se zabava, revno in bogato, visoko in nizko. Nihče ne mara verjeti, da bi se peklenski strah mogel ponoviti.

22. marca 1919.
Stopila sem v tečaj za bolniške sestře. Topot niso starši, nič ugovarjali. Še zmerom sem zelo slaba in predavanja me jako utrujajo. Občutek imam, da je moje osebno življenje končano. Nimam ničesar več pričakovati, na nikogar več misliti. Vse, kar mi je ostalo, je žalost za mojim ubogim Vadimom.

23. marca 1919.
Saša Govorov je bil zopet pri nas. Bil je ranjen, pa hoče zopet na fronto, komaj se je napol pozdravil. Sedel je v plašču, ki ga ni hotel niti odpeti.
»Zakaj ne odložite,« smo ga vprašali.

»Imam samo strgano fufajko (sviter) na sebi in srajce tudi nimam. Sploh ne vem več, kaj je perilo.«
In tak je bil ves čas na fronti, ne le on, ampak vsi! Mati mu je seveda takoj dela očetovega perila.

1. aprila 1919.
Vadimova mati mi je danes vrnila zvezek z mojimi pesmimi, ki sem ga podarila Vadimu. Kmetič, ki je ovdal Vadima in njegove tovariše, peče vest, poiskal je Vadimovo mater in jo prosil odpuščanja. Takrat je tudi prinesel vse, kar je našel pri mrljici.
V zvezek, ki ga je našel v Vadimovem žepu, je natančno zapisal dan in uro njegove smrti in zraven besede: »Večen ti spomin, ubogi Vadim!« Vadim je bil umorjen istega dne in isto uro, ko sem v blodnji imela privid, da je ugasnila mala sveča. Ker so bila trupla tako kruto oskrunjena in spačena, so Vadima prepoznali edino po železni zapetnici.

8. aprila 1919.
Beli so vzeli Sterilitamak. Celo divizijo Rdečih so baje uničili.

11. aprila 1919.
Po vsem mestu se zdaj govori o tem, kaj se je pripetilo inženjerju Vinokurovu. Ko so Beli zavzeli naše mesto, so zaprli mnogo boljševikov in z njimi tudi inženjerja Vinokurova in z drugimi boljševiki vred so tudi njega kaznovali, dobil jih je določeno število s knuto. Pozneje se je izkazalo, da ga je ovdal njegov kolega. Čeprav so se oblast. službene opravile, vendar zdaj vsakemu razlaga, da enako hrepeneče pričakuje Rdečih, kot je prej Belih. Ko kaj takega slišim, bi se najraje razjokala od nevolje.

Gospodarska zveza, Ljubljana

F. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in sušerijsko blago, kmetijske stroje in orodje, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka Desider Forgacs Bačka Topola zopet stalno na zalogi.

TRGOVCI · OBRTNIKI · KMETJE!

Morda še ne veste, da posluje v Ljubljani, Masarykova c. 14/II svojevrsna zadruga „Zaščita“ reg. z. z. o. z., edina zadruga te vrste v Jugoslaviji!

„Zaščita“ vrši že do sedaj inkaso vplačil z najodličnejšim uspehom za svoje članstvo.

Za koga? Cela vrsta najodličnejših firm-tovarn, trgovcev, denarnih savodov in obrtnikov, je izročila zadrugi inkaso svojih terjatev.

„Zaščita“ da e čla om informacije o premoženjskem stanju vseh dolžnikov. Za zbiranje informacij ima na razpolago izvrstno organiziran in strokovno usposoben aparat.

Cela vrsta ugleitnih gospodarstvenikov se je že poslužila pri svojem dajan u blagovnega kredita naših informacijskih bloki v „Zaščiti“ posreduje za mirno uravnavo sporov med upniki in dolžniki, naj bo spor kakršnegakoli značaja. Urejuje tudi vse, kar je potrebno po novi uredbi o zaščiti kmeta.

Celo vrsto dolgotrajnih sporov je „Zaščita“ s svojim mirnim posredovanjem spravila s sveta. Zadruga „Zaščita“ hoče postati eminenten domač gospodarski faktor. Vodstvo je vatrokovnih rokah Zadruga „Zaščita“ ustvarja in hoče ustvariti družno, ki se vsajemno podpira, kar je cilj novodobnih gospodarskih in političnih stremiljenj.

Cim vec članstva, temvec uspeha, tem jačji bo položaj „Zaščite“. Pristopajte kot člani v njene vrste vsi, dolžniki in upniki!

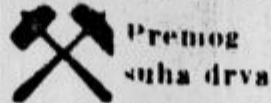
Usnjate suknjiče od Din 420.— do 580.—

dobite pri:

Fr. Zalokar - Mengel 41.

Telefon 2059

Premog suha drva Pogodnik, Bohoričeva ulica 5

PRODAJALNA H. NIČMAN

Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2

prporoča svojo bogato zalogo

KIPOV · KRIŽEV · SVEČNIKOV IN SLIK

prav primernih

za darila novoporočencem

Bogata izbira • Točna postrežba • Skrajno nizko cene • Lepo blago

Mestno načelstvo v Ljubljani

razpisu e dobavo blaga

za 92 letnih oblek, 110 pelerin, 13 zimskih sukenj, 21 zimskih oblek, 21 kratkih zimskih suknjičev, 21 delav. halj, 142 parov izgotovljenih čevljev, 173 službenih čepic in 20 parov škornjev. — Nadalje razpisuje izdelavo te obleke po kroju, ki je predpisan za nižje mestne uslužbenice.

Pravilno opremljene in kolkovane ponudbe je vložiti do 3. februarja 1934 opoldne pri mestnem gospodarskem uradu, kjer se dobijo tudi vsa tozadevna pojasnila oz. dobavni pogoji proti povračilu stroškov. — Nezadostno opremljene ali nezadostno kolkovane ponudbe se ne bodo vpoštevale. St. 515/34.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje

Denar te pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-po sestnikov z vsem svojim premoženjem

Ni lenšega dekleta, kot je Slovenka v narodni noši

Svilo za narodne noše priporoča tordka

A. & E. Škabernè Ljubljana

POSESTVO

se odda v najem eventualno tudi proda: ca. 6 ihov zemlje, lepa hiša in gospodarsko poslopje, par minut iz mesta Celje. Reflektanti naj se javijo pisмено do 12. jan. 1934 na podružnico „Slovenca“ v Celju.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN - Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnosti iz tvornice in glavnega skladišča M. Hrnjak lekarnar Sisak

Pridobivajte novih naročnikov!

Bolniki, berite!

Mnogo ljudi bolna vsled živčnih motenj, tož. nas prerano strujenostjo, narganjem in hodjaji v glavi, rokah in nogah, na vratu ali na obrazu dalje nad utripanjem srca, tizanjem in irganjem v sklepih, upehanostjo nemirno, strašljivo, tesnobo, težko spano, razdražljivostjo, raztresenostjo, pomanjkanjem teka, motnjic v prebavi, motitico, pomanjkanjem spanja in brezštevilih drugih pojavi nervoznosti. Najhuje pa je pomanjkanje volje za del, ter energije pri živčno bolnem cloveku, ki se čuti popolno nesposobnega za delo, brez odpora se vda usodi, nerazodložen in oznejevoljen je in v življenju ne more doseči več nobenih uspehov.

Ako občutite katero izmed navedenih živčnih motenj, če hočete najti odpo-moč svoji bolezi:

pišite mi takoj in pošlji **brezplačno** poučno **o živčnih boleznih** razoravo **Vam bom** da se predhodni **da je prehodni**

vzrok vsakega resnega obolenja oslabitev telesne odpornosti. Prepričani se bode-te da se življenje v resnici more podaljšati in se bolezi morejo preprečiti.

Treba je samo hoteti!

Vsak dan mi donjajo priznanja, mnogo piscev zahval prilaga celo svoje slike. Nekateri teh objavljamo tu spodaj:

Gosp. Nikola S. Brem-ovič, učitelj iz Tuzle Jugoslaviji ošte

Gospa Ann Schmieid iz Gmun-dena Preggasse 5 v Gornji Avstriji, le zelo zadovoljna.

G. poštni uradnik Abra-ham Geor iz Timiso-are v Rumuniji piše

„... mnogo prebruh raznim sredstvi, ki mi niso pomagala sem zasledil Vaše odlično sredstvo, ki mi je izbor-no koristilo. Dolgujem Vam veliko hvaležnost

Kje o. anes? Je dia, so bi se ne bila poslužila vsakega zdraviljenja. Učinek je bil isko zadovoljiv, da ne potrebujem več nobenega zdraviljenja. Na-pravil ste mi veliko uslugo in zahvaljujem se Vam iz srca.

Ze po kratki poradi Vaše metode sem opa-zil nepr. čakovano d. bes. učinek. Izrekam Vam zasluženo zahvalo in potreb. bom vsako pri-liko, da Vas priporočim

Zadošča dopisnica! Zahtevajte še danes brezplačno poučno knjižico!

Zbirano mesto za pošto:

Ernst Pasternack, Berlin SO
Michaelkirchplatz 13, Abt. 123

Zahvala

Ob nenadni izgubi iskreno ljubljenega soproga in očeta, gospoda

Ivana Lavriča

davčnega nadupravitelja v p.

izrekava najtoplejšo zahvalo vsem, ki so ga spremili na njegov zadnji poti. Zlasti se zahvaljuje gg. zdravnikom, čč sestram, g. direktorju Pavliču za poslovilne besede, njegovim stanovskim tovaristem in prijateljem ter darovalcem vencev in cvetja.

V Ljubljani, dne 5. januarja 1934.

RODBINA LAVRIČ.